JULIUS 1.

1. Szent Kozma és Damján vértanúk. Ingyen gyógyító orvosok és csodatevők. Ez a két szent édestestvér volt, Rómából származtak, gyermekkorukban megkeresztelték és keresztény szellemben nevelték őket. Istentől nagy kegyelmet kaptak, hogy embereket és állatokat gyógyítsanak minden betegségből és gyötrelemből, általában kézrátétellel. Fáradozásukért semmilyen jutalmat nem kértek, csupán azt követelték a betegektől, hogy higgyenek az Úr Krisztusban. Mivel nagy vagyont örököltek, azt irgalmasan szétosztották a szegények és a rászorulók között. Abban az időben Carinus császár uralkodott Rómában. A keresztényüldözők e szent testvéreket láncba verve vezették eléje. Hosszú kihallgatás után a császár megparancsolta nekik, hogy tagadják meg Krisztust, és mutassanak be áldozatot a bálványoknak. Kozma és Damján azonban nemcsak hogy nem engedelmeskedtek a császárnak, hanem tanácsolták neki, hogy forduljon el a halott bálványoktól, és ismerje el az egyetlen igaz Istent. „A mi Istenünk nem teremtmény, hanem Ő mindenek Teremtője, a te isteneid pedig emberi kitalációk és művészek keze munkái. Ha nem lennének művészek, akik isteneket készítenek nektek, nem lenne ki előtt leborulnotok." Miután csodát tettek magán a császáron is - mert csodálatos módon kigyógyították egy súlyos betegségből -, a császár maga is megvallotta Krisztusba vetett hitét, és békével elengedte a szent testvéreket. Ők tovább dicsőítették Krisztus Istent, gyógyították a betegeket, és a nép mindenütt tisztelte őket. Egy orvos, egykori tanítójuk, megirigyelte dicsőségüket, és azon az ürügyön, hogy gyógynövényeket gyűjtenek, kicsalta őket a hegyekbe, és kövekkel megölte őket. Tisztességgel szenvedtek vértanúhalált Krisztus hitéért 284-ben. Emlékük örökké megmaradt a földi egyházban, lelkük pedig az Úr országába költözött, hogy örökké dicsőségben és örömben éljenek.

2. Hitvalló Szent Péter patrícius. Ez a szent konstantinápolyi nemes és hadvezér volt Niképhorosz császár idejében. A bolgárok elleni egyik háborúban Niképhorosz császárt megölték, Pétert pedig 50 görög hadvezérrel és fejedelemmel együtt fogságba ejtették és tömlöcbe vetették. A börtönből Szent János teológus (Evangélista Szent János) csodálatos módon kiszabadította. Ekkor megvetett minden világi dicsőséget, elhagyta feleségét és fiát, és az Olümposz-hegyre vonult vissza, ahol Szent Joannikiosz munkatársaként és tanítványaként 34 évig élt szerzetesi aszkézisben. Felesége és fia halála után Konstantinápolyban telepedett le, ahol további 8 évet töltött böjtben és imádságban, majd 865-ben, életének 77. évében elhunyt az Úrban.

3. Szent Potitus vértanú. Tizenhárom éves szárd származású fiú. Miután Krisztusért sok kínzatást szenvedett el saját apjától és az állami keresztényüldözőktől is, Potitust karddal lefejezték Antoninus császár idejében (138–161). Halála előtt meggyógyította és megkeresztelte a császár leányát, Agniát.

Az ifjú Potitust kérdi az apja:
– Ha a te hited oly igaz,
Áldoznád-e érte ifjú életedet?
Potitus így felel: Az Úr megígérte,
hogy hű követőit erővel övezi,
Hogy Érte a kínokat könnyen elviselik;
Így remélek én is, és erősen hiszem,
Hogy Krisztusért kész vagyok az életem adni.
Mert az én Istenem, atyám, dicső s hatalmas,
Csodálatos, erős, élő és irgalmas.
Ő segített Dávidnak az óriás ellen,
Hogy Góliát feje porba essen;
Velem lesz Ő, a szenvedés útján,
Hogy a halált is legyőzzem kínok után. –
Hogy apja, Gilasz, e szavakat hallotta,
Mintha isteni bor a szívét átjárta volna,
S felkiáltott: Hová tűntek az éveim!
Íme, egy gyermektől hallom az igazat!
Majd felvette a keresztséget, hívővé lett,
S a vértanú Potit – vérrel kereszteltetett.

ELMÉLKEDÉS

A keresztények imádsággal és az elhunytakért tett alamizsnával mutatják meg a kapcsolatot e világ és a másvilág között. Az itteni és a túlsó világbeli Egyház egyazon Egyház, egy test, egy lény, ahogyan a fa föld alatti gyökere is egy szervezetet alkot a föld feletti törzzsel és ágakkal. Ebből érthető, hogy mi, akik a földi Egyházat alkotjuk, miként kaphatunk segítséget a mennyei Egyház szentjeitől és igazaitól, és miként kaphatnak segítséget a másvilágon lévő bűnösök tőlünk, a földön élőktől. Szent Atanáz mondja: „ahogyan a hordóba zárt borral történik, amely érzi, amikor a mezőn virágzik a szőlő, és maga is együtt virágzik vele, úgy van ez a bűnösök lelkével is: némi enyhülést nyernek a nékiük felajánlott vér nélküli áldozatból és a nyugalmukért tett alamizsnából.” Szíriai Szent Efrém ugyanezt a példát hozza fel a borral és a szőlővel, majd így következtet: „és így, ha még a növények között is létezik ilyen kölcsönös együttérzés, nem érzi-e még inkább az elhunyt az imádságot és az áldozatot?”

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a víz borrá változtatásának csodáját (Ján 2):

1. ahogyan az Úr a kánai menyegzőn a vizet borrá változtatta;

2. ahogyan az én lelkem is – ha egybekél az élő Úrral – földi vizenyősségét isteni itallá változtatja.

SZENTBESZÉD

arról, hogyan kell örvendeznünk Krisztusban

„Amelynek (Krisztusnak) örvendeztek, noha most kicsit, ha kell, szomorkodtok különféle kísértésekben.” (1Pét 1, 6)

Így beszél Szent Péter apostol, akinek élete telve volt számos kísértéssel és gyakori szomorúsággal. Így beszél az ember, aki elhagyta házát és családját, és követte Krisztust; aki Krisztusért sok kínt szenvedett el: éhséget, szomjúságot, zsidóktól, rómaiaktól, álprófétáktól, kegyetlen pogányoktól való bántalmazást, és akit végül keresztre feszítettek, mindezt az Úr Krisztusért. Ő, akit ebben az életben irgalmatlanul ostoroztak a nagy szomorúságok és nagy kísértések, azt tanácsolja nekünk, hogy örvendezzünk Krisztusban, hogy ez az öröm feleméssze minden mi aránylag kicsiny szomorúságunkat és kísértésünket.

De miért kellene, testvéreim, örvendeznünk Krisztusban? Azért, mert Ő feltárta és megmutatta nekünk az emberi nem legnagyobb és legszebb reményeinek és álmainak valóságát: kinyilatkoztatta nekünk az egy, élő, mindenható, mindentudó és irgalmas Istent, és jogot adott nekünk, hogy az Ő fiainak neveztessünk; feltárta és megmutatta nekünk a halhatatlan és örök életet, amely összehasonlíthatatlanul jobb e földi életnél; feltárta nekünk a szellemi országot, az angyalok és az igazak országát, minden jónak, az igazság világosságának és a jognak az országát; feltárta és megmutatta földi létünk célját, valamint minden fáradozásunk és szenvedésünk értelmét ebben az ideiglenes életben; feltárta nekünk a mennyei öröm óceánját, amelyhez képest minden szomorúságunk és kísértésünk olyan, mint a zavaros vízcseppek, melyek nem tudják azt az óceánt elhomályosítani.

Ó, testvéreim, mily nagy öröm vár ránk! Ó, testvéreim, mily csekély árat kér tőlünk az Úr, hogy megvegyük azt az örömöt, amelyben az angyalok fürdenek és az igazak úsznak! Csak tartsunk meg néhányat az Ő rövid parancsolataiból – ez a teljes ár!

Ó, Úr Jézus, örömnek csodálatos forrása, mi büszkeségünk és ékességünk, dicsőségünk és dicséretünk, tedd ujjadat ajkunkra, és ne engedd, hogy a szomorúság és kísértés zavaros cseppjei megmérgezzenek minket. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 2.

1. Az Istenszülő legszentebb köntösének elhelyezése a konstantinápolyi blakhernai templomban. I. Leó császár (458–471), Verina császárné és Gennádiosz pátriárka idejében két konstantinápolyi nemes, Galbiosz és Kandidosz a Szentföldre utazott, hogy hódoljanak az ottani szent helyeknek. Názáretben egy zsidó szűz házában szálltak meg, aki egy titkos szobában őrizte a Legszentebb Istenszülő köntösét (rizáját). Számos beteg és nyomorult nyert gyógyulást gyötrelmeiből az e ruhánál végzett ima és érintés által. Galbiosz és Kandidosz magukhoz vették a szent ereklyét, Konstantinápolyba vitték, és jelentették azt a császárnak és a pátriárkának. Ez nagy örömöt váltott ki a császárvárosban. A ruhát ünnepélyesen átvitték és elhelyezték a blakhernai templomban. (Ezt a templomot Markianosz császár és Pulcheria építtette egy öböl partján, amelyet Blakhernai-öbölnek neveztek egy Blakhernosz nevű szkíta hadvezér után, akit ott öltek meg). E szent ünnepet az Istenszülő köntösének a blakhernai templomban való elhelyezése emlékére alapították.

2. Szent Juvenálosz, Jeruzsálem pátriárkája. Az ortodox egyház nagy világítóoszlopainak kortársa: Euthümioszé, Theodoszioszé, Geraszimoszé, Oszlopos Szent Simeoné és másoké. Részt vett két egyetemes zsinaton: a harmadikon Epheszoszban és a negyediken Khalkédónban. Nagy erővel és buzgósággal küzdött az istenkáromló eretnekségek ellen: Epheszoszban Nesztóriosz ellen, aki az Istenszülőt csupán Krisztusszülőnek nevezte, Khalkédónban pedig Eutükhész és Dioszkorosz ellen, akik azt tanították, hogy Krisztusban csak egy természet van, mégpedig az isteni, az emberi nélkül. Az ortodoxia győzelme után mindkét zsinat után Juvenálosz visszatért jeruzsálemi trónjára. Ám bár az eretnekségeket elítélték, az eretnekeket nem irtották ki. Egy bizonyos Theodosziosznak, Dioszkorosz barátjának intrikái és erőszakossága révén Juvenáloszt elűzték trónjáról, és Theodosziosz önhatalmúlag a helyére emelte magát. Ezt a Teodóziosz eretneket kezdetben Eudokia császárné is támogatta, az ifjabb Teodóziosz császár özvegye, aki Jeruzsálemben telepedett le. Az ingadozó és hirtelenkedő Eudokia végül elment Oszlopos Szent Simeonhoz, hogy megkérdezze tőle, hol az igazság. Isten szentje megcáfolt minden eretnek tanítást, és azt tanácsolta a császárnénak, hogy tartsa magát az ortodox tanításhoz, ahogyan azt a zsinatokon rögzítették. A császárné ráhallgatott, megbánta tettét, és maga is a hamis Teodóziosz pátriárka ellen fordult. Ebben az időben Markianosz és Pulcheria uralkodott Konstantinápolyban. A császártól levél érkezett Atanáz hadvezérhez, hogy űzze el Teodózioszt és helyezze vissza Juvenáloszt a trónra, amit a hadvezér hamarosan meg is tett. Juvenálosz 38 évig irányította a jeruzsálemi egyházat annak főpapjaként, majd mély öregségben, 458-ban költözött el az Úrhoz, hogy átvegye Tőle jutalmát a sok kínért és bajért, amelyet az igazságért szenvedett el. Szent Juvenálosz idejében rögzítették a Karácsony megünneplését december 25-re.

3. Szent Phótiosz, Moszkva metropolitája. Származása szerint görög. Húsz évig bölcsen igazgatta az orosz egyházat. 1430-ban hunyt el. Egy héttel a halála előtt megjelent neki Isten angyala, és kinyilatkoztatta neki e világból való távozásának pontos idejét.

A Tisztaságos Szűz előtt leborulunk,
S általa Isten irgalmáért esedezünk.
Az örök dicsőségben Ő fényesen ragyog,
S érettünk Krisztus Urunknál esedezik.
Az Ő imái hatalommal vannak tele,
Az Anya szavai a Fiúnak kedvesek.
Szeret Ő mindent, mit Fia teremtett,
Imája mindenkiért égő gyertyaként remeg.
Bárhová elér, hogy a kérést meghallja,
S a mérgező bánatot mindenütt csitítja.
Édes vigasz az Ő neve a betegeknek,
S ostora a gonosz, ártó szellemeknek.
Kereszt és Mária hol együtt hívattatik,
Ott bátorság s új erő adományoztatik.
A Tisztaságos Szűz előtt leborulunk,
S általa Isten irgalmáért esedezünk.

ELMÉLKEDÉS

Minden eszköz, amellyel az emberek saját értelmük találmányaként dicsekszenek, valójában Isten Gondviselése által nyilatkoztatott ki; és minden feltalált eszköznek két rendeltetése van: egy fizikai és egy szellemi. Az óra is egy csodálatos szerkezet; de nemcsak azért találták fel, hogy mutassa a nappal és az éjszaka idejét, hanem azért is, hogy a halálra emlékeztessen minket. Ez az ő szellemi rendeltetése. Amikor a kis mutatók körbefutják a másodperceket és a perceket, a nagy mutató eléri a következő órát, és az óra üt. Így fog életünk órája is ütni, amikor életünk napjai, hónapjai és évei megszámláltatnak. Ezért Szent Tyihon Zadonszkij azt tanácsolja minden kereszténynek, hogy gondolja át: 1) életünk ideje szüntelenül tovaszáll; 2) az elmúlt időt lehetetlen visszahozni; 3) a múlt és a jövő idő nincs a hatalmunkban, csak az, amelyet most élünk át; 4) életünk vége ismeretlen; minden nap, minden órában és minden percben készen kell állnunk a halálra; 5) emiatt szüntelen bűnbánatban kell lennünk; 6) minden órában olyan bűnbánó és lélekben felkészült állapotban kell lennünk, amilyenben a halálunk óráján szeretnénk lenni.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem az égő csipkebokrot a Hóreben (2Móz. 3):

1. ahogyan a csipkebokor lángokban égett, de nem égett el;
2. ahogyan a Tisztaságos Szűz, hordozva magában az Istenembert, az Urat, hordozta az isteni tüzet, de nem égett el tőle;
3. ahogyan az isteni kegyelem tüze az én bűnös lelkemet is megfiatalítja, meggyógyítja és megvilágosítja.

SZENTBESZÉD

hitünk megpróbáltatásáról

„Hogy a próbát kiállva hitetek, amely értékesebb a tűz próbálta veszendő aranynál, Jézus Krisztus megjelenésekor méltó legyen a dicséretre, a dicsőségre és a tiszteletre.” (1Pét 1, 7)

Hitünket, testvéreim, gyakrabban teszik próbára, mint ahogy a szél a nádat rázza. A megpróbáltatások olyanok, mint a szelek: a gyenge hitet kitépik, az erőset még inkább megerősítik. A megpróbáltatások olyanok is, mint a tűz, amelyben a szalma elég, az arany pedig megtisztul.

Hitünket emberi okoskodások és valószínűségek teszik próbára. Ezek igen erős és bántó szelek. De ellenállhatunk nekik, ha ragaszkodunk Isten szavához, és ha ezen okoskodásokkal szemben Krisztus hitének tanítását állítjuk fel.

Hitünket félelem és szégyen is próbára teszi: a hitet üldöző emberektől való félelem, és a hitet gőgösen megvető emberektől való szégyen. Ezek is erős szelek, melyeknek ellen kell állnunk, ha életben akarunk maradni. Hogyan álljunk ellen? Az Isten iránti félelemmel, amelynek lelkünkben örökké nagyobbnak kell lennie az emberektől való félelemnél; és az apostolok, szentek és vértanúk előtti szégyenkezéssel, akik nem szégyellték hitüket e világ császárai, fejedelmei és bölcsei előtt.

Hitünket szenvedés és nyomorúság is próbára teszi. Ez a tűz, amelyben hitünknek vagy el kell égnie, mint a szalmának, vagy meg kell edződnie, mint a tűzben próbált aranynak. Ezt a próbát úgy álljuk ki, ha emlékezünk az érettünk keresztre feszített Krisztusra, és a hitért szenvedők ezreire, akik türelemmel mindent legyőztek, és aranyként jöttek ki a tűzből, amely évszázadokon át ragyog az angyalok és az emberek között.

Hitünket a halál is próbára teszi: rokonaink és barátaink halála, és általában az emberi halál. Ez kegyetlen tűz, amelyben sokan elégették hitüket. Vajon a halál mindennek a vége? Nem, hidd el; az mindennek a kezdete; egy új, valódi élet kezdete.

Higgy Krisztus feltámadásában, higgy a túlvilági életben, és higgy az általános feltámadásban és az Utolsó Ítéletben.

Ó, jóságos Urunk, erősítsd meg bennünk a hitet és könyörülj rajtunk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 3.

1. Szent Jákint (Jácint) vértanú. Fiatalember, Traianus császár udvarnoka és titkos keresztény. Egyszer, amikor Traianus császár minden udvarnokával együtt ünnepélyesen áldozatot mutatott be a bálványoknak, Jákint távol maradt ettől a tisztátalan ünnepségtől. Ezért bevádolták, és a császár elé vezették ítéletre. A császár tanácsolta neki, hogy tagadja meg Krisztust és áldozzon a bálványoknak. Jákint azonban szilárd maradt, mint a gyémánt, és azt mondta a császárnak: „Keresztény vagyok, Krisztust tisztelem, Őt imádom, és önmagamat hozom élő áldozatul Neki." Miután megverték, leköpték és megkínozták, a szent vértanút börtönbe vetették. A császár parancsára semmi mást nem adtak neki enni, csak bálványáldozati húst. Jákint azonban ezt nem volt hajlandó megenni, és 8 nap után meghalt a börtönben. Az őrök két fényes angyalt láttak a tömlöcben: az egyik fényes ruhájával takarta be a vértanú testét, a másik pedig gyönyörű koszorút helyezett a fejére. Az egész börtön fényárban úszott és illatozott. Az ifjú Jákint tisztességgel szenvedett vértanúhalált és örök dicsőséggel koronáztatott meg 108-ban.

2. Szent Anatoliosz, Konstantinápoly pátriárkája. Először az alexandriai egyház presbitere volt, majd Flaviánosz pátriárka halála után, 449-ben emelték a konstantinápolyi pátriárkai trónra. Az ő idejében, a 451-es khalkédóni egyetemes zsinaton ismerték el a konstantinápolyi széket a rómaival egyenrangúnak. Sokat küzdött az ortodox hit tisztaságáért, sokat szenvedett az eretnekektől, mígnem végül 458-ban, I. Leó idejében megölték őt. Közel 9 évig vezette az egyházat, majd elköltözött a szent főpapok közé Isten országába.

3. Boldog Alexandrosz. Ázsiában született, Konstantinápolyban tanult, majd az iskola befejezése után katonai szolgálatba állt és tiszt lett. A Szentírást olvasva rátalált az Üdvözítő szavaira: „Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyonodat, oszd ki a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem" (Mt 19, 21). E szavak oly mélyen hatottak rá, hogy azonnal eladott és szétosztott mindent, majd a pusztába vonult. Hosszú aszkézis és önmegtisztítás után megalapította az „Alvástalanok" (Akóimétoszok) monostorát különleges szabályzattal. E szabály szerint az istentisztelet éjjel-nappal, megszakítás nélkül folyt a monostorban. A testvéreket 24 kórusra osztották; minden váltás tudta a maga óráját éjjel vagy nappal, és a templomba ment, hogy folytassa az előző csoport olvasását és éneklését. Sokat utazott nincstelenül a keleti vidékeken, Krisztus hitével világosítva meg az embereket, vi-tázott az eretnekekkel, Isten kegyelmével csodákat tett. Az Úr Krisztust szolgálva öregedett meg, és végül 430-ban fejezte be földi életét Konstantinápolyban, ahol ereklyéi megnyilvánították azt a csodatevő erőt és dicsőséget, amellyel Isten megdicsőíti szent szolgáit.

4. Remete Szent Ézsaiás. Az egyiptomi Szkétisz-pusztában aszkétáskodott az 5. és 6. században. Szent Barszanophiosz és János könyvében (249. válasz és mások) különleges szentségű férfiként említik. Számos tanítást írt szerzeteseknek és remetéknek. Írásaiból azonban kevés maradt meg, sokat elpusztítottak a muszlimok. Szent Ézsaiás mondta: „Az elme, mielőtt felébredne a restség álmából, a démonokkal van együtt." „Minden jó cselekedet koronája abban áll, hogy az ember minden reménységét Istenbe veti, teljes szívvel és erővel egyedül Hozzá menekül, irgalommal telik meg mindenki iránt, és Isten előtt sírva imádkozik segítségért és kegyelemért." Mi a jele annak, hogy az embernek megbocsáttatott egy bűne? „A bűn bocsánatának jele az, hogy az a bűn nem fejt ki többé semmilyen hatást a szívedben, és annyira elfelejtetted, hogy egy hasonló bűnről szóló beszélgetés során sem érzel semmilyen vonzalmat iránta, mintha valami teljesen idegen dolog lenne számodra. Ez a jele annak, hogy megkegyelmeztek neked." Hiábavaló az imádság és az aszkézis annak az embernek, aki titkon rosszakaratot őriz felebarátja iránt és bosszúra vágyik. „Igyekezz minden erőddel, hogy ne mást mondj a száddal, mint ami a szívedben van." „Az erények koronája a szeretet, a szenvedélyek koronája a bűneink igazolása."

Alexandrosz bölcs atyánk, az Istennek szentje,
Az „Alvástalanok" szentélyét ő alapította meg,
Hogy ott az Úr dicsértessék, áldassék örökké;
E szent hajléknak híre szállt, s nem válik köddé.
De a mi szívünk is, testvéreim, az égnek lakhelye,
Az élő Istent benne áldani kell, s lenni vele.
Hogy az ima szívünkben soha el ne szünyön,
S a szeretet lángja benne ki ne aludjon.
A Szentlélek kegyelme szívünket melegítse,
Krisztus az Ő igéit belénk elvethesse.
Szent angyalok e templomban éjjel-nappal óvjanak,
S tőlük és tőlünk a démonok messze fussanak.
A Szent Szűz e templomban mirha-illat legyen,
Az apostolok s a szentek mind vele jöjjenek.
Isten minden kedvese, dicső vértanúja,
Szenvedő szűzei és a puszták remetéji.
Így szolgáljon szívünkben a szent liturgia,
S dicsértessék szüntelen Isten bölcsessége.

ELMÉLKEDÉS

A szeretet mindenható. Többek között képes megkönnyíteni az elhunyt bűnösök lelkének sorsát is. Az Ortodox Egyház ezt határozottan állítja, és szorgalmazza, hogy az elhunytakért imádkozzunk és alamizsnát osszunk. A minden szellemi tapasztalatban gazdag Egyház tudja, hogy az elhunytakért végzett imádság és alamizsna segíti őket a másvilágon. Szent Atanázia apátnő (április 12.) halála előtt meghagyta nővéreinek, hogy halála után 40 napon át minden nap terítsenek asztalt a szegényeknek és rászorulóknak. A nővérek csak 10 napig teljesítették parancsát, majd abbahagyták. Ekkor megjelent a szent két angyal kíséretében, és így szólt a nővérekhez: „Miért szegtétek meg parancsomat? Tudjátok meg, hogy az alamizsna és a papok imádsága által az elhunytak lelkéért 40 napon át megengesztelődik az Isten. Ha az elhunytak lelkei bűnösek, ezáltal bocsánatot nyernek az Úrtól bűneikre; ha pedig bűntelenek, akkor az értük tett jótétemény maguknak a jótevőknek szolgál üdvösségére." Természetesen itt az elhunytak lelkei iránti mély szeretetből fakadó alamizsnáról és imádságról van szó. Az ilyen alamizsna és imádság valóban segít.

SENSZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a bot kígyóvá, majd a kígyó bottá változtatásának csodáját (2Móz 4):

1. ahogyan az Úr, Aki a kígyót és a botot is porból teremtette, hatalmával és felsőbb célok érdekében a holtat élővé, az élőt pedig holttá tudja változtatni;
2. ahogyan az én bűn által kiszáradt és elholt lelkemet is életté tudja változtatni az Úr, hitem és imádságom szerint.

SZENTBESZÉD

a Krisztusba vetett hitből fakadó örömről

„Őt (Krisztust) szeretitek, noha nem láttátok; benne hisztek, noha most nem látjátok, és kimondhatatlan örömmel örvendeztek." (1Pét 1, 8)

Ezek Szent Péter apostol szavai. Ő látta az Urat, és szerette Őt. Nézte az Urat, és hitt Benne. Éppen ezért dicséri azok szeretetét, akik nem látták az Urat, és azok hitét, akik nem nézték Őt saját szemükkel. Maga az Úr mondta: „Boldogok, akik nem látnak és hisznek" (Jn 20, 29). Boldogok, akik nem látták az Urat úgy, ahogyan az apostol látta, de mégis apostoli szeretettel szeretik Őt. Boldogok, akik nem nézik az Urat úgy, ahogyan az apostol nézte, de mégis apostoli hittel hisznek Benne!

Ó, testvéreim, ha nem is látjuk az Urat, látjuk az Ő művét, amely megvilágította az egész emberi történelmet egyik végétől a másikig, és szellemi jelentéssel ábrázolt ki minden teremtményt az ég alatt. Ha nem is látjuk az Urat, látjuk az Ő szent Egyházát, amely az Ő legtisztább vérén épült fel számos szentből, igazból és az Ő nevében megkeresztelt számtalan lélekből, évszázadokon át. Ha nem is nézzük az Urat szemtől szembe, ahogyan az apostolok nézték, hisszük, hogy Ő köztünk van Testében és Vérében, amellyel az Ő parancsa szerint áldozunk, és áldozva kimondhatatlan örömmel örvendezünk.

Él az Úr, testvéreim, és közel van az Úr! Ez a mi rendíthetetlen hitünk, és ez a tűz szikrája, amely szívünket az élő és közeli Úr iránti szeretet lángjára lobbantja.

Tudni azt, hogy az Úr, a mi Teremtőnk, szeretetből szállt le a földre és jelent meg emberként értünk, és tudni azt is, hogy megölték, de élőként jelent meg – milyen szilárdabb alapok kellenének hitünknek, és milyen erősebb igazolás szeretetünknek?

Él az Úr, testvéreim, és közel van az Úr. Még a mi napjainkban is. Megjelenik sok igaz léleknek, akik türelemmel szolgálnak Neki.

Ó, Élő Úrunk, Te halott voltál és feltámadtál – eleveníts meg minket is hittel és szeretettel földi életünk utolsó leheletéig, hogy a hit és a szeretet által méltók lehessünk látni Téged szemtől szembe, mint a Te szent apostolaid. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 4.

1. Szent András, Kréta érseke. Damaszkuszban született keresztény szülőktől. Születésétől fogva hét éven át néma volt. Amikor szülei elvitték a templomba és megáldoztatták, megszólalt. Ilyen nagy az isteni áldozás ereje. 14 éves korában Jeruzsálembe ment, és szerzetessé nyírták Megszentelt Szent Száva lavrájában (kolostorában). Értelmével és aszkézisával sok idősebb szerzetest felülmúlt, és példaképül szolgált sokaknak. Később a pátriárka maga mellé vette titkárnak. Amikor dühöngeni kezdett a monotelita (egyakaratúság) eretnekség – amely azt tanította, hogy az Úr Jézusnak nem volt emberi akarata, csak isteni –, 681-ben, Szakállas Konstantin uralkodása idején összehívták Konstantinápolyba a hatodik egyetemes zsinatot. Theodorosz jeruzsálemi pátriárka nem tudott elmenni a zsinatra, ezért ezt az Andrást, az akkori arkidiakónust küldte el meghatalmazottjaként. A zsinaton András megmutatta ragyogó tehetségét, szónoki képességét, a hit iránti buzgóságát és rendkívüli bölcsességét. Miután segített az ortodox hit megerősítésében, András visszatért Jeruzsálembe hivatali kötelességéhez. Később Kréta szigetének érsekévé választották és szentelték. Mint fő-

papot a nép nagyon megkedvelte. Sokat buzgólkodott az ortodoxiáért, és erősen visszaszorított minden eretnekséget. Imádságaival csodákat művelt. Imájával elűzte a szaracénokat Kréta szigetéről. Számos tanító jellegű könyvet, éneket és kánont írt, amelyek közül a legismertebb az Istenszülő Nagy Kánonja, amelyet a nagyböjt ötödik hetének csütörtökén olvasnak. Külső megjelenése olyan volt, hogy „arcát nézve és mézédes szavait hallgatva mindenki gyönyörködött és épült". Amikor egyszer Konstantinápolyból tért vissza, megjövendölte halálát, még mielőtt elérné Krétát. Így is történt. Amikor a hajó Mütiléné szigete közelében járt, ezen egyházi világítóoszlop befejezte földi életét, és lelke Krisztus országába költözött 712-ben.

2. Szent Márta. Csodáshegyi Szent Simeon anyja. (lásd május 24.). Teljes lelkével a hitnek szentelte magát, és nem gondolt házasságra. Amikor szülei eljegyezték egy fiatalemberrel, azt tervezte, hogy elhagyja a szülői házat és elvonul a világtól. Ám megjelent neki Szent János Próféta (a Keresztelő), és azt tanácsolta, tegyen szülei kedvére és lépjen házasságra, amit ő meg is tett. Ebből a házasságból született a csodálatos szent, Simeon, a Csodáshegy aszkétája. Állandó szokása volt, hogy éjfélkor felkeljen imádkozni. Nagy irgalommal segítette a szegényeket, látogatta az árvákat és szolgálta a betegeket. Egy évvel a halála előtt angyalok sokaságát látta gyertyával a kezükben, és tőlük tudta meg halálának idejét. Ennek tudatában Márta még nagyobb buzgalommal adta át magát az imádságnak és a jó cselekedeteknek. 551-ben békében hunyt el, és fia, Oszlopos Szent Simeon oszlopa mellett temették el. Halála után többször megjelent az embereknek tanítás és a betegek gyógyítása céljából. Különösen jelentősnek jegyezték fel megjelenését a simeoni monostor elöljárójának. Szent Márta temetése után az apát mécsest helyezett a sírjára azzal a döntéssel, hogy az soha ne aludjon ki. Egy idő után azonban az emberek ellustultak, és a mécses kialudt. Ekkor az elöljáró megbetegedett, megjelent neki a szent, és így szólt: „Miért nem gyújtjátok meg a mécsest a síromon? Tudjátok meg, hogy nekem nincs szükségem a ti gyertyáitok fényére, mivel Istennél méltóvá váltam az örök mennyei világosságra; de ez rátok nézve szükséges. Mert amikor meggyújtjátok a világosságot a síromon, engem arra indítotok, hogy imádkozzam értetek az Úrhoz." Ebből világos, hogy a szentek iránti tiszteletünk célja az, hogy közbenjárásukra indítsuk őket, hogy ők – mint nálunk méltóbbak – imádkozzanak Istenhez értünk és üdvösségünkért.

Csodás az Úr az Ő gondviselésében,
Zengő hangot adott Ő a néma Andrásnak
S némából tette Őt harsogó kürtjévé,
Mint egykor Sault – egyháza oszlopává.
Hiába vágyott Szent Márta a szüzességre,
Isten akaratát kellett, hogy kövesse,

A Gondviselés őt házasságba vezette,
Hogy szentet szüljön Isten dicsőségére.
Ki Istennek adta magát, a Legjobbnak adta,
S saját akaratát az Övének vetette alá.
Ne tervezz, gyermekem, semmit az Úr nélkül,
Hogy terved gyümölcstelen ne legyen végül.
Életed minden szála és minden vágyad
A Teremtő mindenható kezében állnak.
Övé a mező, Övé a hegyoldal,
Övé a vetülék, a láncfonal s a szál.
Övé a lélek, Övé a test is,
S minden lénynek szelleme és ruhája is.
Az Ő eszközével, az Ő mezején,
Kinek akaratát tegyük – ha nem az Övét?

ELMÉLKEDÉS

Ha egész életed simán és gondtalanul telt el, sirasd meg önmagadat. Mert az Evangélium és a nép tapasztalata is egyhangúlag állítja, hogy senki sem hagyott hátra semmilyen nagy és hasznos művet a földön, és nem dicsőült meg a mennyben sem nagy szenvedések és gyötrelmek nélkül. Ha azonban az életutadat veríték és könny áztatja az igazság és a jog elérése érdekében, örvendezz és vigadj, mert valóban nagy a te jutalmad a mennyekben. Soha ne add át magad annak az esztelen gondolatnak, hogy Isten elhagyott téged. Isten pontosan tudja, ki mennyit tud elviselni, és ennek megfelelően méri ki mindenkinek a szenvedéseket és a gyötrelmeket. „Ha az emberek tudják is - mondja Nil Szorszkij -, mekkora súlyt bír el a ló, mekkorát a szamár és mekkorát a teve, és eszerint rakják rájuk a terhet az erejükhöz mérten; ha a fazekas is tudja, mennyi ideig kell a cserépedényt a tűzben tartani, hogy se meg ne repedjen, se éretlen ne maradjon – mennyivel inkább tudja Isten, mennyi kísértést bocsásson egy lélekre, hogy alkalmassá és képessé tegye azt a mennyek országára?”

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem mindazon csodákat, amelyeket az Úr tett Mózes és Áron keze által Egyiptom földjén (2Móz 7-10):

1. mily nagyok és félelmetesek voltak azok a csodák;
2. miként maradt a fáraó szíve kemény Isten ezen csodái előtt;
3. miként kemény az én szívem is Isten számtalan csodája előtt az életemben és körülöttem, és hogyan kell bűnbánatot tartanom, mielőtt elérne a vég és az örök büntetés.

SZENTBESZÉD

a lélek üdvösségéről mint a hit végcéljáról

„Hitetek végcélja – lelketek üdvössége.” (1Pét 1, 9)

Mi a hit vége, testvéreim? A lélek üdvössége. Mi a hit célja? A lélek üdvössége. Mi a hit gyümölcse? A lélek üdvössége. Nem a hitért magáért hiszünk tehát, hanem lelkünk üdvösségéért. Senki sem az út kedvéért utazik, hanem valakiért vagy valamiért, ami az út végén várja őt. Senki sem azért dob kötelet a vízbe, amelyben valaki fuldoklik, hogy a kötelet mentse, hanem a fuldoklóért, hogy megmentse őt. Istentől a hitet is útként kaptuk, amelynek végén az utazók elnyerik lelkük üdvösségét. És mint egy kötelet, úgy adta nekünk Isten a hitet, akik a bűn, a tudatlanság és a bűnök sötét vizeiben merülünk el, hogy a hit segítségével megmentsük életünket.

Ez a hit rendeltetése. Aki tudja, mekkora az emberi lélek értéke, és mit jelent a lélek üdvössége, annak el kell ismernie, hogy ebben a világban nincs semmi szükségesebb és hasznosabb a hitnél. A kereskedő, aki cserépfazékban drágaköveket visz, gondosan és óvatosan őrzi a fazekat, elrejti és virraszt felette. Vajon a fazék miatt fektet a kereskedő ennyi fáradozást és gondot bele? Nem a fazék miatt, hanem a drágakövek miatt, amelyek a fazékban vannak. Egész földi életünk olyan, mint egy cserépfazék, amelyben egy megfizethetetlen érték rejlik. Ez az érték a mi lelkünk. A fazék olcsó, de az érték az érték. Hinnünk kell először az emberi lélek értékében, másodszor a lélek jövőbeli fényében és életében Isten országában, harmadszor az élő Istenben, aki várja, hogy visszaadjuk Neki a lelkünket, amelyet Ő adott nekünk, és negyedszer abban a lehetőségben, hogy a lélek elveszhet ebben a világban. Akinek van hite ebben a negyedikben, az tudni fogja őrizni a lelkét, és tudni fogja azt is, hogy a lélek üdvössége útja vége, hitének célja, életének gyümölcse, földi létének értelme és szenvedéseinek igazolása.

Lelkünk üdvösségéért hiszünk. Akinek igaz hite van, annak tudnia kell, hogy a hit a lélek üdvösségéért van. Aki azt gondolja, hogy hite valami másra szolgál, és nem lelkének üdvösségére, annak nincs igaz hite, és nem ismeri lelkének értékét.

Ó, legjóságosabb Úr Jézus, Te világos és győzedelmes hitet adtál nekünk, erősítsd meg és tartsd meg azt bennünk, hogy megszégyenülés nélkül állhassunk Ítéleted elé tiszta és fényes lélekkel. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 5.

1. Athoszi Szent Atanáz. Trapezuntban született istenfélő szülőktől. Korán árvaságra jutott, de Isten gondviselése folytán egy hadvezér magához vette, Konstantinápolyba vitte és iskoláztatta. Szelídsége és alázatossága miatt minden kortársa kedvelte. Gyermekjátékok során a többi gyermek az egyiket császárnak, a másikat hadvezérnek választotta, Atanázt pedig - apátnak (igumannak). Mint egyfajta prófécia! Az iskolák befejezése után Atanáz (szerzetesi neve előtt Avramiosz) a Szent Hegy közelében lévő Maleinoszi-pusztába vonult vissza, ahol az akkor híres Mihail Maleinosz tanítványaként aszkétáskodott. Még szigorúbb aszkézisra vágyva a Szent Hegyre (Athosz) költözött a csendességbe. Ám köréje sokan gyűlni kezdtek, akik szintén a szerzetesi életre vágytak, így kénytelen volt felépíteni híres Lavráját. Ebben bőségesen segítették a bizánci császárok: először Niképhorosz Phókasz, aki maga is vissza akart vonulni és szerzetesnek állni, majd Iónannész Cimiskész. Számtalan kísértés érte Atanázt a démonoktól és az emberektől egyaránt, de ő, mint Krisztus bátor katonája, mindennek ellenállt és győzedelmeskedett határtalan szelídségével és az élő Istenhez intézett szüntelen imádságával. Isten kegyelmével telve méltóvá vált arra, hogy lássa a Legszentebb Istenszülőt, aki csodálatos módon vizet fakasztott a sziklából, és megígérte neki, hogy mindörökké a monostor Gazdaságvezetőnője (Ikonómisza) lesz. Atanáz a munkában és az imádságban is elöl járt testvérei előtt, és mindenkit lelki apai és pásztori szeretettel szeretett. A halál hirtelen érte el. Egyszer hat szerzetessel felment egy újonnan épült templomi előcsarnok fölé, hogy megvizsgálják a falat, amelyet éppen építettek, ám a fal beomlott és mindannyiukat betemette. Így hunyt el a szerzetesség e nagy világítóoszlopa 980-ban. Halála után többször megjelent szerzetestársainak, hol vigasztalásul, hol feddésül.

2. Új Szent Ciprián vértanú. Az epiruszi Klicosz faluban született. Jó szülei halála után Ciprián a Szent Hegyre ment, ott szerzetes lett, és a Kotlomousi monostor melletti egyik cellában aszkézisnek szentelte magát. Egyik fáradságos munkát a másik után vállalta, egyik lelki vívmányt a másikra halmozta, amíg híressé és tiszteltté nem vált az egész Szent Hegyen. Ő azonban nem volt elégedett önmagával. Az a gondolat gyötörte, hogy nem üdvözülhet másként, csak a Krisztusért vállalt vértanúság által. Elhagyta tehát a Szent Hegyet, Szalonikibe ment, a szaloniki pasa elé állt, és felszólította őt, hogy vesse el Mohamed hamis hitét és fogadja el Krisztus igaz hitét. A pasa megparancsolta, hogy verjék meg és kergessék ki. Ciprián nem volt elégedett ezzel a csekély szenvedéssel, ezért Konstantinápolyba ment, levelet írt a nagyvezírnek, amelyben kifejtette Mohamed hamisságát és az Úr Krisztus igazságát. A feldühödött vezír a sejk-ül-iszlámhoz küldte őt, aki miután végighallgatta Cipriánt, elrendelte lefejezését. Ciprián határtalanul boldog volt, és úgy ment a vesztőhelyre, mint egy menyegzőre. Így szenvedett vértanúhalált Krisztusért ez az Isten embere 1679. július 5-én, beteljesítve forró vágyát.

3. Boldog Lampadosz. Mivel gyermekkorától fogva forró szeretettel szerette Krisztust, Lampadosz az Irinopolisz melletti pusztába vonult vissza, ahol aszkézisnek szentelte magát. Miután legyőzött minden testi szenvedélyt és vágyat, lelkét mennyei fényesség és e világból nem való, kimondhatatlan béke árasztotta el. Csodatevő volt életében és halála után is. Valószínűleg a 10. században élt és lelki harcot vívott.

Az Athosz-hegyen a Lavra ragyog,
Atanáz csodás háza, hol a fény honol,
Ezer év siklott el falai felett,
De szellem és kenyér el nem fogyott ott.
Nem fogyott el benne szellem és kenyér,
S az isteni égbolt dicső látomása.
Régi könyvekben így van megírva:
A Lavráról az Ikonómisza gondoskodik,
Az Athosz-hegy az Ő országa,
Az igaz ortodoxia legszilárdabb sziklája.
E titokzatos Gondviselőnő,
Vajon nem a Tisztaságos Istenszülő?
Ő tartja a Lavrát, s az Ivért táplálja,
Hilandart óvja, s a Ruszikot védi,
Karakalloszt, Zografot, Szimonopetrát,
S a Pantokrátort – mindet Ő oltalmazza.
Mert polgárainak várai ezek,
De mindnek Ő a békéje s védelme.

ELMÉLKEDÉS

Hogyan fakasztott Mózes vizet a sziklából botjának ütésével? Hogyan bocsátott Isten mannát az égből, és táplálta Izrael népét a pusztában? Így kérdezik azok, akiknek igen gyenge fogalmuk van a Mindenható Isten erejéről. És még azon is csodálkoznak, miért nem ismétlődnek meg az ilyen csodák, hogy az egész nép higgyen Istenben. Ám az izraeliták saját szemükkel látták Isten számtalan csodáját, mégsem hittek. Azonban Isten megismétli a régi nagy csodákat mindenütt és mindenkor, amikor arra szükség van. Amikor egyszer éhínség támadt Atanáz lavrájában, az összes testvér szétszéledt merre látott. Elcsüggedve Atanáz is elindult, hogy más helyet keressen. „Hová mész?" – kérdezte tőle egy asszony az úton. „Ki vagy te?" – kérdezte Atanáz elcsodálkozva, hogy nőt lát a Szent Hegyen, ahol a nők belépése tilos. „Én vagyok az, akinek te a monostorodat szentelted. Uradnak anyja vagyok." „Félek hinni neked – mondta Atanáz –, mert a démon is átváltozhat a világosság angyalává. Mivel győzöl meg szavaid igazságáról?" Ekkor így szólt hozzá a Szent Istenszülő: „Üss rá e sziklára botoddal, és felismered, ki az, aki veled beszél. Tudd meg, hogy én mindörökké a te lavrád gazdaságvezetőnője (ikonómisza) maradok." Atanáz ráütött botjával a kősziklára; abban a pillanatban a szikla megrepedt és kettéhasadt, mint a villámcsapástól, és vízsugár tört elő a meghasadt kőből. A megrettent Atanáz megfordult, hogy leboruljon a Szent Tisztaságos előtt, de Ő már eltűnt. Visszatért a lavrájába, és még nagyobb ámulatára minden magtárt színültig tele talált gabonával. Íme a megismételt nagy csodák, amelyek megerősítik a régi csodákat, és amelyekkel a hívők megerősödnek hitükben.

SENSZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem Izrael népének csodálatos átkelését a Vörös-tengeren (2Móz 14):

1. ahogyan Mózes Isten parancsára megsuhintotta botját, a tenger kettévált, és Isten népe száraz lábbal kelt át a tenger fenekén;

2. ahogyan az egyiptomiak ugyanazon az úton Izrael után vetették magukat, de Mózes megsuhintotta botját, és a tenger összezárult;

3. miként tanít ez engem arra, hogy Istennek minden lehetséges, amit akar, és hogy Ő a hű szolgát a legnagyobb veszélytől is megmenti, a hitetlent pedig megbünteti.

SZENTBESZÉD

az elme józanságáról

„Ezért, szeretteim, felövezve elmétek derekát, legyetek józanok.” (1Pét 1, 13)

Az elme, testvéreim, a lélek vezetője és tanácsadója. Isten az állatoknak csak lelket adott, ezért nem adott nekik szabadságot, hanem Ő maga irányítja őket az Ő értelmével. Az embernek Isten lelket és elmét adott, az elmével együtt pedig szabadságot. Az elme és a szabadság elválaszthatatlanok. Ezért üres minden olyan filozófiai eszmefuttatás, amely szerint az embernek ugyan van elméje, de nincs szabadsága. Mert a mindennapi tapasztalatból világos, hogy a szabadság az elme elválaszthatatlan kísérője. Ám mivel az embernek nincs tökéletes elméje, nincs tökéletes szabadsága sem, hanem továbbra is Isten felügyelete és irányítása alatt áll. Egyedül Istennek van tökéletes elméje és tökéletes szabadsága; mi pedig csak képmásai vagyunk az isteni elmének és szabadságnak. Van elég elménk ahhoz, hogy megismerjük Isten akaratát, és elég szabadságunk ahhoz, hogy Isten akaratának teljesítése mellett döntsünk. Amikor az elme elveszíti önrendelkező, irányító hatalmát a lélek felett, akkor a lélekben zűrzavar, káosz és pusztulás támad.

Mit jelentenek az apostoli szavak: felövezni elménk derekát és józannak lenni? Azt jelenti: ne hagyjuk elménket fantáziálni, hanem összpontosítsuk az Isten törvényéről való elmélkedésre. Jelenti továbbá: ne hagyjuk, hogy elménk visszaéljen az Istentől kapott szabadsággal, s a lelket a test, a világ és az ördög rabságába taszítsa, hanem szegezzük őt Krisztushoz, mint a kereszthez, hogy a lélek feltámadjon Krisztusban. És jelenti még: kerítsük körül elménket minden önfejű ábrándozástól, amelyektől ő megittasodik és az ördög fogságába esik, és tartsuk őt felövezve szívünk szűkösségében, ahol imádsággal józanodna és sírással tisztulna. Egyszóval ez azt jelenti: úgy fegyelmezzük elménket, hogy ne éljen vissza szabadságával az élő és irgalmas Isten elleni káromlással, és ne engedje, hogy a szenvedélyek megöljék a lelket.

Ó, Úr Jézus, Isten Elméje és Isten Bölcsessége, segíts nekünk felövezni elménket, hogy csak azt gondolja, ami Tőled van és ami a Tiéd, s így józanul vezesse lelkünket az üdvösség felé. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 6.

1. Nagy Szent Sziszoé. Egyiptomi származású volt, Szent Antal tanítványa. Nagy tanítója halála után Sziszoé az Antal-hegynek nevezett sivatagi hegyen telepedett le, ahol korábban Antal is aszkéta életet folytatott. Önmagán végzett kőkemény munkával annyira megszelídítette magát, hogy olyan jámbor és ártatlan lett, mint egy bárány. Ezért Isten nagy kegyelemben részesítette: betegeket gyógyított, tisztátalan lelkeket űzött ki és halottakat támasztott fel. Hatvan éven át élt a sivatagban, és az élő bölcsesség forrása volt minden szerzetes és világi ember számára, aki tanácsért fordult hozzá. Halála előtt arca ragyogni kezdett, mint a nap. A körülötte álló szerzetesek elcsodálkoztak ezen a jelenségen. Amikor a szent kilehelte lelkét, az egész szobát csodálatos illat árasztotta el. Mély öregségben hunyt el, 429-ben.

Szent Sziszoé így tanította a szerzeteseket: „Bármilyen kísértés érje is az embert, meg kell adnia magát Isten akaratának, és el kell ismernie, hogy a kísértés bűnei miatt következett be. Ha viszont valami jó történik, azt kell mondani: Isten gondviselése folytán történt.” Egy szerzetes megkérdezte Sziszoét: „Hogyan nyerhetem el Isten tetszését és hogyan üdvözülhetek?” A szent így válaszolt: „Ha Isten tetszésére akarsz lenni, lépj ki a világból, szakadj el a földtől, hagyd el a teremtményt, járulj a Teremtőhöz, egyesülj Istennel imádságban és bűnbánó sírásban, és nyugalmat lelsz ebben a világban és az eljövendőben is.”

Egy másik kérdésre, hogy hogyan érhető el az alázat, a szent azt felelte: „Amikor valaki hozzászokik ahhoz, hogy minden embert jobbnak tartson önmagánál, azzal nyeri el az alázatot.”

Ammon panaszkodott Sziszoénak, hogy nem tudja megjegyezni az olvasott bölcs mondásokat, hogy felidézhesse azokat az emberekkel való beszélgetései során. A szent így válaszolt: „Ez nem szükséges. Az elme tisztaságát kell elnyerni, és ebből a tisztaságúol kell szólni, Istenbe vetett reménységgel.”

2. Szent Marin és Márta vértanúk. Szent Marin és Márta, fiaikkal, Audifaxszal és Habakukkal, valamint Valentin pappal, Cirinnel, Asztériosszal és sokan másokkal együtt szenvedtek vértanúhalált Rómában, Claudius Flavius császár idején, 269-ben. Marin és Márta gazdag perzsiai emberek voltak; eladták minden vagyonukat Perzsiában, és fiaikkal Rómába mentek, hogy hódoljanak a szent apostolok és más vértanúk ereklyéi előtt. Amikor a császár megkérdezte tőlük, miért jöttek ilyen messziről, elhagyva

hazai isteneiket, hogy Rómában holt embereket keressenek, ők így feleltek: „Krisztus szolgái vagyunk, és azért jöttünk, hogy hódoljunk a szent apostolok előtt, akiknek halhatatlan lelke Istennél él, hogy ők legyenek közbenjáróink Krisztus Istenünknél.” Cirint a Tiberisbe dobták, ahonnan testét Marin és Márta húzták ki, és tisztességgel eltemették. Valentin papot átadták Asztériosz vezérnek, hogy győzze meg őt Krisztus megtagadásáról. Ám Valentin imádsággal meggyógyította Asztériosz lányát, aki két éve vak volt, majd megkeresztelte Asztérioszt és egész házanépét. Mindannyian különféle kínzások közepette haltak meg Krisztus Urunkért, aki befogadta őket halhatatlan országába, az örök örömbe.

3. Szent Juliánia szűz ereklyéinek meglelése. Juliánia, az olsanszki herceg lánya, 1540 körül hunyt el tizenhat éves szűzként. Kétszáz évvel halála után, amikor a kijevi Lavra nagy temploma mellett egy új sírhelyet ástak, rábukkantak a szent szűz ereklyéire. Teste teljesen ép és romlatlan volt, mintha csak éppen elaludt volna. Az ereklyéknél számos csoda történt, és maga Juliánia is többször megjelent egyes embereknek. Ilyen látomása volt a híres Petru Mogila metropolitának is.

4. Szent Lúcia vértanú. Campaniában foglyul ejtette őt a barbár Aucius király. A király vele akart élni, de Lúcia ellenállt. Végül az uralkodó békén hagyta őt, hogy aszkéta életet folytathasson. Lúcia imádságai révén a király győzelmet aratott a háborúban, ami után az uralkodó is felvette a keresztény hitet. Végül a királlyal együtt szenvedtek vértanúhalált Krisztusért Rómában, 300 körül.

Asztériosz a bálványisten, Diusz szolgája volt,
S Valentin pap Asztériosz fogságában honolt.
– Ki az a Krisztus? – kérdé a nagyúr Valentint.
– Isten Fiáról kérdezel-e engem megint?
Ő a világ világossága, fény az embereknek,
Minden teremtménynek s minden jó léleknek.
Tiszta fény Ő, kiben sötétség nem lakozik,
Ki a homályba alászállt, s a fényt odahozta
Életével s tanításával az élőket beragyogta,
S a holtakat fénylő feltámadással megáldotta.
Az Ő ragyogásától a pokol fala leomlott,
S az emberi nemben szeretet-tűz gyulladott.
Szeretet hevítette, bölcsesség világosította,
Istenhez békítette, s kegyelemmel vidította.
Ő az Úr Krisztus, kiért kész vagyok meghalni,
S kinek nevében a bálványokat eltiporni. –
Így szólt Valentin, s felelt rá Asztériosz:

– Szavad mint a tiszta arany, oly becses;
Ha vak leányomat látóvá teszed nekem,
Valentin, a te hitedet én is felveszem. –
A pap e szóra térdre borulva rogyott,
S a Mindenhatóhoz buzgón fohászkodott,
Majd kezeit a leány szemeire tette.
Megnyílt a leány szeme! Asztériosz ezt látva megrettent,
A rettentő csodától Krisztust megvallotta,
S életét vértanúként Érte feláldozta.

ELMÉLKEDÉS

Honnan tudjuk, hogy van élet a halál után? Az Úr Krisztustól tudjuk, az Ő szavai, feltámadása és halála utáni számos megjelenése alapján. A filozófusok, akik elismerik a halál utáni életet, saját okoskodásukra támaszkodva teszik ezt; mi azonban a tapasztalat alapján ismerjük el, különösen a szent emberek tapasztalataira építve, akik nem tudtak és nem is akarhattak valótlanságot hirdetni.

Amikor Szent Sziszoé halálos ágyán feküdt, arca fényesen tündökölt. Körülötte álltak tanítványai, a szerzetesek. Ekkor Szent Sziszoé elrévedt, majd így szólt: „Íme, Antal atya eljött!" Kis hallgatás után ismét megszólalt: „Íme, a próféták eljöttek!" Ekkor arca még fényesebb lett, és azt mondta: „Íme, az apostolok eljöttek!" Ezután felkiáltott: „Íme, az angyalok jönnek, hogy elvigyék lelkemet!" Végül arca úgy ragyogott, mint a nap, s miközben mindenkit nagy félelem töltött el, az öreg szent így szólt: „Íme, az Úr jön, nézzétek mind! Ezt mondja: hozzátok elém a pusztaság választott edényét!" Ezt követően a szent kilehelte lelkét. Mennyi hasonló látomás történt még! És mindez a legmegbízhatóbb tanúktól származik.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a mennyei manna csodálatos hullását a pusztában a nép táplálására (2Móz 16):

1. Hogyan adott az Úr negyven éven át mannát az izraelitáknak a pusztában – egyfajta mennyei eledelt, mely édes volt, mint a méz;
2. Hogyan jelképezte e mennyei manna az Úr Jézus Krisztust: az élet kenyerét, aki alászállt a mennyből, hogy Önmagával táplálja a pogányság pusztájában szellemileg éhező embereket;
3. Hogyan nem képes semmi más jóllakatni az én éhező lelkemet, csak az élő Úr Krisztus, aki édesebb a méznél.

SZENTBESZÉD

A megváltás félelmetes áráról

„Hisz tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki .... hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak drága vére árán.” (1Pét 1, 18-19)

Testvéreim, tudott-e valaha bárki ezüstön vagy aranyon gyógyszert venni a bűn ellen? Soha senki.

Testvéreim, tudott-e valaha bárki ezüstből vagy aranyból fegyvert kovácsolni az ördög ellen? Soha senki.

Testvéreim, tudta-e valaha bárki ezüsttel vagy arannyal megváltani magát a haláltól? Soha senki.

Az ezüstnél és az aranynál valami sokkal drágábbra volt szükség, hogy gyógyír, fegyver és váltságdíj legyen. Isten Fiának drága vérére volt szükség, hogy a bűn sebeire kenve meggyógyítsa azokat. Isten Fiának drága vérére volt szükség, hogy a gonosz lelkek ellen törve, erejével elégesse és elűzze őket az emberek mellől. Isten Fiának drága vérére volt szükség, hogy beöntözze a földi sírkerteket, s ezáltal a halál megölessen, és a holtak életre keljenek.

Isten ártatlan és szeplőtlen Báránya megöletett értünk, hogy kiszabadítson minket a fenevad hármas torkából. Szomorú, de életadó áldozat ez. Ezt a drága áldozatot Isten készítette, hogy szabadságot hirdessen az embereknek. A bűn, az ördög és a halál teljes erejükkel rontottak Isten ártatlan és szeplőtlen Bárányára. Megölték Őt, de az Ő vérétől megmérgeződtek. Ez a vér azért ontatott ki, hogy nekik méreg, az embereknek pedig élet és üdvösség legyen.

Ó, testvéreim, ha nem tudjátok, mennyire mérgező a bűn, mennyire hitvány az ördög és mily kegyetlen a halál, mérjétek azt annak a váltságdíjnak a nagyságán, amellyel megszabadultunk rabságukból. Krisztus drága vére – ez a mi váltságdíjunk a rabságból! Emlékezzetek meg, testvéreim: ha könnyelműségből vagy gonoszságból ismét önként átadjuk magunkat annak a borzalmas hármas rabságnak, nincs többé senki sem az égen, sem földön, aki váltságot adhatna értünk. Mert a drága váltságdíj egyetlen, és az egyszer s mindenkorra megadatott.

Ó, irgalmas Úrunk, erősíts meg minket, hogy megmaradjunk a szabadságban, amelyet Te ajándékoztál nekünk! Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 7.

1. Szent Küriáké vértanúnő. Diokleciánusz és veje, Maximianus krisztusgyűlölő császárok idején élt Anatóliában két jámbor idős lélek, Dorotheus és Euszebia. Kegyes keresztények voltak, jómódúak, de gyermektelenek. Szüntelen imádsággal egy gyermeket kértek Istentől, és így született meg ez a szent Küriáké. Gyermekkorától fogva Istennek szentelte magát, tartózkodva mindattól, amit a fegyelmezetlen gyermekek tesznek. Amikor felnőtt, testben és lélekben is szépséges volt; sok kérő tolongott körülötte, de ő mindet elutasította, mondván: ő Krisztus Urunknak jegyezte el magát, és nem vágyik másra, mint hogy szűzként haljon meg.

Az egyik elutasított kérő bevádolta Küriákát és szüleit Diokleciánusz császárnál, hogy keresztények. A császár parancsára megkínozták a szülőket, majd Meliténé városába száműzték őket, ahol a Krisztusért vívott szenvedésekben fejezték be életüket. Szent Küriákát Diokleciánusz Maximianus elé küldte ítéletre. Mivel ő Maximianus előtt is megvallotta Krisztusba vetett hitét, az megparancsolta, hogy fektessék a földre és ökörinakkal ostorozzák meg. Ezután a császár átadta őt a vezéreknek, előbb Hilarionnak, majd annak halála után Apolloniosznak. Ezek vadállati módon, minden lehetséges eszközzel kínozták, de minden hiábavaló volt.

Amikor Szent Küriáké sebekkel borítva feküdt a börtönben, megjelent neki Krisztus Urunk, meggyógyította és így szólt hozzá: „Ne félj, Küriáké, a kínoktól, kegyelmem veled van.” És valóban, Krisztus kegyelme megmentette a vértanúnőt a tűztől és a vadállatoktól is, ahol a hitetlen bírák azt hitték, biztos halál vár rá. Látva Küriáké csodás megmenekülését a halál torkából, sok pogány hitt Krisztusban, de mindet lefejezték.

Szent Küriáké így szólt Apollonioszhoz: „Semmilyen módon nem tudsz eltántorítani hitemtől. Ha tűzbe vetsz, előttem áll a három ifjú példája; ha vadállatok elé vetsz, ott van Dániel példája; ha a tengerbe vetsz, ott van Jónás próféta példája; ha kardélre hánysz, Keresztelő Jánosra emlékezem. Számomra az élet az, ha Krisztusért halhatok meg.” Ekkor Apolloniosz elrendelte, hogy karddal fejezzék le. Nedelja térdre borult, kezeit az ég felé emelte, és imádkozott Istenhez, hogy irgalmazzon és mentse meg mindazokat, akik megemlékeznek az ő ünnepéről, és nyugosztalja lelkét szülei lelkével együtt. Imádságát befejezve átadta lelkét Istennek, még mielőtt a kard lesújtott volna a fejére. Dicsőségesen szenvedett és költözött az örök örömbe a 289. esztendőben, Nikomédiában.

2. Szentéletű Maleinoszi Tamás. Ez a Tamás kezdetben hadvezér volt, aki bátorságáról és gazdagságáról volt híres. Testalkatára nézve igen termetes volt, és félelmet keltett ellenségeiben. Ám amikor Krisztust megszerette a világnál és minden világi dolognál jobban, elhagyott mindent, és a pusztába vonult, ahol szerzetes lett és

önmegtagadó életnek szentelte magát. Szent Illés próféta megjelent neki, és elvezette a Malea-hegyre, a Szent Hegy (Athosz) közelébe. Ott élt egyedül és magányosan, csak Istennel, éjjel-nappali imádságban. Habár rejtőzködött a világ elől, nem maradhatott titokban. Életének szentségéről hallva az emberek kezdtek hozzá járni, és hozták magukkal betegeiket. Szent Tamás pedig meggyógyított mindenkit mindenféle betegségből és bajból. Miután elköltözött az Úrhoz (a 10. században), ereklyéi továbbra is segítettek mindazokon, akik hittel járultak eléjük.

3. Szentéletű Epiktétosz és Asztion vértanúk. Asztiont, szülei egyetlen gyermekét, Epiktétosz pap térítette Krisztus hitére, megkeresztelte és szerzetessé avatta. Ezután valahonnan keletről a szkíta vidékekre költöztek, és a szkíta Almiridusz városában (a mai Ramzinban) telepedtek le, a Duna fekete-tengeri torkolatánál. Krisztus hitéért kínozták és fejezték le őket 290 körül. Haláluk után mindketten nagy fényességben megjelentek Szent Asztion szüleinek, Sándornak és Marcellinának, akik megtértek Krisztushoz, és Evangéluusz püspök megkeresztelte őket. Magát a püspököt is később kivégezték Krisztusért „Evangéluusz, a második angyal", ahogy az ének szólt róla.

Szent Küriáké, tiszta lélek,
Szülei a hitért haltak meg,
Szülei, az Isten szentjei.
Árva maradt a szent Küriáké,
Mije volt, a szegényeknek adta,
Csak teste és ruhája maradt,
S azt is Krisztusért áldozta ő,
Küriáké, mint a tiszta harmat.
Megvesztegetni semmivel sem hagyta magát,
Elcsábítani senki nem tudta,
S megrettenteni sem lehetett.
A kínokba úgy ment, mint a menyegzőre,
Súlyos kínok és mély sebek közt,
De édes az Úr Jézus neve!
Keserű fájdalom, bősz megalázás,
De édes az örök királyság!
Egész teste vérben ázott,
De édes a paradicsomi öröm!
Ó, Küriáké, Isten választottja,
Krisztusnak dicső vértanúja,
A földről karddal elűztek,
Az égben dicsőséggel megkoronáztak.
Taníts minket a hitet tisztelni,
Bátoríts érte életünket adni,
Segíts minket imádságaiddal,
Te fényes gyertya az égi gyertyák közt.

ELMÉLKEDÉS

Szent Küriáké, e gyönyörű szűz, és Szent Asztion, a gazdag ifjú példája – akik mindketten kínokra és halálra adták magukat Krisztus Urunkért – elgondolkodtat bennünket Krisztus semmi máshoz nem hasonlítható erejéről, amely által az ifjak legyőzik önmagukat, és ezáltal minden mást is. Önmagunk felett diadalt aratni a legnagyobb győzelem. Az Egyház ezrével, sőt sok tízezrével tartja számon az ilyen győzteseket. Szent Ciprián a szüzességről írva így szól: „legyőzni az élvezeteket a legnagyobb élvezet, és nincs nagyobb győzelem, mint a saját vágyaink feletti diadal. Aki legyőzött egy ellenséget, erősebbnek bizonyult valaki másnál; de aki legyőzte az érzéki vágyat, az

önmagánál bizonyult erősebbnek. Minden rosszat könnyebb legyőzni, mint az élvezethajszolást, mert minden más rossz taszító, míg az élvezet vonzó rossz. Aki megszabadul a vágytól, megszabadul a félelemtől is, mert a vágyakból fakad a félelem."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a víz csodás fakasztását a sziklából a Hóreben (2Móz 17):

1. Hogyan kételkedtek a megszomjazott izraeliták abban, hogy az Isten köztük van-e, és hogyan zúgolódtak Mózes ellen;

2. Hogyan ütött rá Mózes Isten parancsára a botjával a sziklára, és hogyan fakadt abból víz;

3. Hogyan kövül meg az én szívem is a kételytől, és hogyan fakadnak belőle a könnyek patakjai, amikor a hit kegyelme megérinti azt.

SZENTBESZÉD

az értelmi tejről

„Mint most született csecsemők, a tiszta, hamisítatlan értelmi tej után vágyakozzatok, hogy azon növekedjetek az üdvösségre; mivel megízleltétek, hogy jóságos az Úr." (1Pét 2, 2-3)

A nagy apostol úgy tekinti a keresztényeket, mint az újszülött gyermekeket. A keresztség az újjászületés, és a keresztségtől fogva számítják az ember új életét. A lelki újszülötteket pedig könyű eledellel kell táplálni, éppúgy, mint a testi újszülötteket. Milyen eledelt ajánl az apostol a keresztényeknek? Az értelmi és tiszta tejet. A testi csecsemő értelem nélküli tejjel táplálkozik, amely csak jelképe az igazi, értelmi tejnek, amellyel a lelki újszülöttnek kell táplálkoznia. De mi is ez az értelmi és tiszta tej, amelylyel a kereszténynek táplálkoznia kell? Az apostol maga válaszol erre, amikor azt mondja: mivel megízleltétek, hogy jóságos az Úr. Ez tehát maga az Úr Jézus, az élő és életadó. Krisztus szavai az értelmi és tiszta tej. Boldogok vagytok, testvéreim, ha lelketeket Krisztus szavaival tápláljátok, mint édes tejjel, mert lelketek kitágul és megnemesedik, s készen áll majd Isten országára.

Krisztus csodái az értelmi és tiszta tej. Boldogok vagytok, testvéreim, ha lelketeket ezzel az édes tejjel tápláljátok, mert hasonlatosak lesztek az angyalokhoz, akik éjjel és nappal Isten csodáit éneklik.

Krisztus teste és vére az értelmi és tiszta tej. Boldogok vagytok, testvéreim, ha lelketeket ezzel az édes tejjel tápláljátok, mert tagjaivá váltok Krisztus élő és halhatatlan testének a mennyekben.

Krisztus halál feletti húsvéti győzelme az értelmi és tiszta tej. Boldogok vagytok, testvéreim, ha lelketeket ezzel az édes tejjel tápláljátok, mert már ebben az életben győztesként jártok, a másvilágon pedig a Győzedelmes Krisztus jobbján álltok majd.

Az egész Krisztus, testvéreim, az értelmi és tiszta tej. Vágyakozzunk e tej után minden más előtt, hogy felnövekedjünk az üdvösségre. Ez az egyetlen eledel az üdvösségre; minden egyéb a romlásé és a síré.

Ó, Úr Jézus, Isten Báránya, Aki maga vagy az értelmi és tiszta tej, táplálj minket Önmagaddal, amint tápláltad szent apostolaidat is, hogy mi is kellőképpen felnövekedjünk az üdvösségre. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 8.

1. Szent Prokópiusz vértanú. Jeruzsálemben született, keresztény apától és pogány anyától. Eredeti neve Neaniász volt. Apja halála után anyja teljesen a római bálványimádás szellemében nevelte fiát. Amikor Neaniász felnőtt, Diokleciánusz császár meglátta őt, és azonnal annyira megkedvelte, hogy udvarába vette katonai szolgálatra. Amikor ez a gonosz császár üldözni kezdte a keresztényeket, kijelölte Neaniászt, hogy egy katonai egységgel menjen Alexandriába, és ott pusztítsa el a keresztényeket. Ám az úton olyasmi történt Neaniásszal, mint egykor Saullal. Az éjszaka harmadik órájában erős földrengés támadt, s ekkor megjelent neki az Úr, és egy hang hallatszott: „Neaniász, hová mész, és ki ellen támadsz?” Nagy félelemben kérdezte Neaniász: „Ki vagy Te, Uram? Nem tudlak felismerni.” Ekkor a levegőben egy tündöklő kereszt jelent meg, mintha kristályból lett volna, és a kereszttől hang hallatszott: „Én vagyok Jézus, a megfeszített Isten Fia.” És még mondta neki az Úr: „Ezzel a jellel, melyet láttál, győzd le ellenségeidet, és az én békém veled lesz.”

Ez az élmény teljesen megfordította és megváltoztatta Neaniász vezér életét. Készíttetett egy olyan keresztet, amilyet látott, és ahelyett, hogy a keresztények ellen ment volna, seregével az agarenusok (arabok) ellen vonult, akik Jeruzsálemet támadták. Győztesként vonult be Jeruzsálembe, és megvallotta anyjának, hogy ő már keresztény. A bíró elé állítva levette vezéri övét és kardját, s a bíró elé dobta, ezzel megmutatva, hogy ő immár csak Krisztus Király katonája. Nagy kínzások után börtönbe vetették, ahol ismét megjelent neki az Úr Krisztus, aki megkeresztelte őt, és a Prokópiusz nevet adta neki. Egy nap tizenkét asszony jött a börtön ablakához, és így szóltak: „Mi is Krisztus szolgálói vagyunk.” Emiatt őket is ugyanabba a börtönbe vetették, ahol Szent Prokópiusz tanította őket a Krisztusba vetett hitre, különösen pedig arra, hogyan fogadják majd a vértanúi koronát. Ezért emlegetik Szent Prokópiuszt a házassági szertartásban (az esketésnél), az istenkoronázta Konstantin és Heléna császárok mellett.

A tizenkét asszonyt ezután borzalmasan megkínozták. Látva kínjaikat és bátorságukat, Prokópiusz anyja is hitt Krisztusban, így mind a tizenhármukat kivégezték. Amikor Szent Prokópiuszt a vesztőhelyre vitték, kezeit kelet felé emelte, és imádkozott Istenhez minden nyomorultért és szűkölködőért, árváért és özvegyért, de különösen a Szent Egyházért, hogy növekedjen és elterjedjen, és hogy az Igazhitűség (Ortodoxia) ragyogjon az idők végezetéig. Égi szózat adta tudtára, hogy imája meghallgatásra talált, miután örömmel hajtotta fejét a kard alá, és elköltözött Urához az örök örömbe. Szent Prokópiusz dicsőségesen szenvedett a palesztinai Cezáreában, és a halhatatlan dicsőség koronájával ékesíttetett fel 303. július 8-án.

2. Szent Prokópiusz „Jurogyivij" (Krisztusért balgatag). Usztyugi csodatevő, †1303. Származására nézve varég, foglalkozása szerint kereskedő volt. Amikor kereskedelmi ügyben Novgorodba érkezett, elcsodálkozott az Igazhitűség (Ortodoxia) szépségén, és felvette a hitet. Tökéletes kereszténnyé kívánt válni, ezért minden vagyonát szétosztotta a szegények között, és minden egyéb erényben gyakorolni kezdte magát. Bolondnak tettette magát, hogy az emberek ne dicsérjék őt, ám belelátott az emberek szívébe és sorsába, valamint a természeti eseményekbe is, amelyek később valóban be is következtek. Az Istenszülő ikonja előtt végzett könnyes imádságával elhárította a pusztító jégesőt Usztyug városa felől, és így bűnbánatra vezette a bűnös várost. Testét az utcán találták meg holtan, hóval borítva. Csodatévő ereklyéi fölé templomot emeltek.

3. Szentéletű Teofilosz, a mirrhacsorgató. Makedóniából, Ziki faluból származott. Igen tanult ember és nagy aszkéta volt. Niphon konstantinápolyi pátriárka megbízásából Alexandriába utazott, hogy megvizsgálja: igaz-e, hogy Joákim pátriárka a zsidók és muszlimok kényszerítésére hegyet mozgatott meg, és sértetlenül megitta a mérget. Meggyőződvén e csodák valódiságáról, Teofilosz visszatért a Szent Hegyre (Athosz), ahol előbb a Vatopedi, majd az Iviron kolostorban, végül pedig a Kariész közeli Szent Vazul-cellában vonult vissza. A felkérést, hogy vállalja el a szaloniki érseki széket, ez a szent ember visszautasította. Mély belső csenddel (hészükhaszmosz), istenszemléléssel és szívbéli imádsággal sikerült megtisztítania elméjét minden szenvedélyes gondolattól, így a Szentlélek tiszta edényévé vált, akiben Krisztus lakozott. Halála előtt meghagyta tanítványának, Izsáknak, hogy mikor meghal, ne temesse el őt, hanem kössön kötelet a lábára, vonszolja el és dobja egy patakba. A tanítvány nagy félelemmel így is tett. Isten gondviselése azonban felfedte Szent Teofilosz ereklyéit, és amikor visszavitték azokat a cellájába, csodatevő mirrhát kezdtek árasztani. Elhunyt 1548. július 8-án.

Mikor a bölcs Isten úgy akarja,
Az üldözők szolgáivá válnak,
A gyűlölők – dicső apostolokká,
A hitetlenek – a hit bajnokaivá.

Isten akarata tett Pált Saulból,
Szent Prokópiuszt pedig Neaniászból.
Prokópiusz Krisztus ellen indult,
S keresztényként tért vissza anyjához.

Kínokat készült adni, s maga nyert kínokat,
Hirtelen megismerte az Igazságot,
Meghajolt az Isten Fia előtt,
S abbahagyta a földi császár szolgálatát.
A mennyei Király szolgájává lett,
Ki azzal az ajándékkal áldotta meg:
Hogy segíthessen a nyomorúságban.
Úgy, mint egykor, ma is így van ez:
A bajbajutottak Prokópiuszt áldják,
Mert ő ma is segít, akárcsak régen.

ELMÉLKEDÉS

Szent Antal tanítja: „Félj attól, hogy bármely tetted miatt híressé válj. Ha dicsérni kezdenek tetteidért, ne örülj annak, és ne teljék benne kedved: tartsd azokat titokban, amennyire csak tudod, és ne engedd senkinek, hogy beszéljen róluk." Mennyivel több béke és öröm lenne az emberek között a földön, ha legalább az emberek egy része szívére venné ezeket a szent szavakat! Szent Teofilosz, bár visszavonultan élt a Szent Hegyen egyszerű szerzetesként, híres volt minden keleti pátriárkátusban, mind tudománya, mind erényes, aszkéta élete miatt. Egyszer történt, hogy Theoliptosz konstantinápolyi pátriárka Szalonikibe látogatott. Az érseki szék abban az időben Szalonikiben üresen állt. A szaloniki keresztények egyhangúlag kérték a pátriárkát, hogy nevezze ki Teofiloszt érsekké. A pátriárka, aki Teofilosz földije és barátja volt, saját kezűleg írt levelet neki, amelyben meghívta az érseki trón elfogadására. Az alázatos Teofilosz, félve az emberi dicsőségtől, és mivel nem tudott könnyen nemet mondani a pátriárkának, azonnal felvette a nagy fogadalmat (nagy szkhéma), és erről értesítette a pátriárkát, hozzárendelve: „Ha Isten akarja, találkozunk a mennyek országában". Így féltek a lelki óriások, akiket az Egyház szenteknek nevez, a hiúságtól és az emberi dicsőségtől.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a keserű víz csodás édes vízzé változtatását (2Móz 15):

1. Hogyan találtak a szomjazó izraeliták Márában keserű vizet, és nem tudták azt inni, amiért a nép zúgolódni kezdett Mózes ellen;

2. Hogyan parancsolta meg Isten Mózesnek, hogy tegyen fát a vízbe, és a víz édessé lett;

3. Hogyan jelképezi ez a fa Krisztus Keresztjét, amely által életünk keserűsége édességgé változik;

4. Hogyan olyan az egész lényem, mint a keserű víz, mindaddig, amíg be nem fogadom magamba a megfeszített Krisztust.

SZENTBESZÉD

az élő kőről

„Őhozzá járultatok, az élő kőhöz,.. és magatok is, mint élő kövek, épüljetek lelki házzá, szent papsággá.” (1Pét 2, 4-5)

Mit jelképez a kő, testvéreim, ha nem az állandóságot? Mire tanít minket a kő, testvéreim, ha nem a rendíthetetlenségre? Az élő kő pedig a halhatatlanságot jelenti. Az apostol Krisztus Urunkat nevezi élő kőnek, mert Ő halhatatlan, és a halhatatlanság ajándékozója. Élő köveknek nevezi az apostol a kereszténye ket is, mint Krisztus halhatatlanságának részeseit.

Mit gondolnak a hitetlenek, testvéreim, mi lesz az emberrel a végsők végén? Azt gondolják, hogy az emberrel végül az történik, ami a kővel: az ember meghal, érzéktelenné válik, és porrá lesz. A kő pedig már eleve holt, érzéketlen, és a körülmények hatására porrá válik. Így mind a hitetlenek, mind a hívők a kőhöz hasonlítják az embert; a hitetlenek a kő holtsága és érzéketlensége miatt, a hívők pedig a kő tartóssága és állandósága miatt. Az előbbieknek a kő a halál jelképe, az utóbbiaknak a halhatatlanságé.

Valóban, Krisztus nélkül az emberek olyanok voltak, és mindig is olyanok, mint a holt kövek. De Krisztus olyan, mint az élő kő; csak érintsétek meg Őt, és ti is olyanok lesztek, mint az élő kövek. Amikor az építő házat emel, csak azokat a köveket válogatja ki, amelyek faragottak és előkészítettek arra, hogy illeszkedjenek a fal többi kövéhez; a faragatlant, az előkészítetlent, az idomtalan és málló követ elveti. Halhatatlan országának házát vagy templomát építve Krisztus úgy válogatja az embereket, mint az építő a köveket, egyetlen tulajdonság alapján: hogy élők legyenek, lelkileg élők. A lelkileg holt embereket az Úr elveti, mint korhadt építőanyagot, és csak azokat fogadja be, akik élőként hasonlítanak Őrá, és akik jól illeszkednek a többi élő kőhöz – az angyalokhoz, prófétákhoz, apostolokhoz és általában a szentekhez. Igyekezzünk, testvéreim, hogy szent építőanyaggá váljunk Krisztus országának szent háza számára, amelyet Ő éjjel-nappal épít, hogy az idők végezetével teljesen befejezze azt.

Ó, Úr Jézus, a mennyek országának építője, eleveníts meg minket Szentlelkeddel, és építs be minket is, mint élő köveket, örök dicsőséged házába. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 9.

1. Szent Pankráciusz vértanú, Tavromenion püspöke. Ez a szent Antióchiában született abban az időben, amikor az Úr Jézus emberként járt az emberek között a földön. Hallva Krisztus csodáiról, Pankráciusz szülei látni kívánták a csodatévő Urat. Pankráciusszal együtt Jeruzsálembe mentek, ahol látták Jézust, hallották szavait és tanúi voltak csodáinak. Itt ismerkedett meg Pankráciusz Péter apostollal. Az Úr mennybemenetele után mind a szülők, mind a fiú megkeresztelkedtek Antióchiában. Pankráciusz visszavonult egy barlangba Pontuszban, ahol Péter apostol rátalált, majd Pál apostollal egyetértésben kinevezte őt a szicíliai Tavromenion püspökévé. Ebben a városban Szent Pankráciusz nagy csodákat tett: lerombolta a bálványokat, megkeresztelte a hitetleneket, megerősítette a hívőket, és bölcsen igazgatta Isten egyházát.

Egy Akvilinusz nevű pogány hadvezér, hallva, hogy az egész város kereszténynyé lett, sereggel indult Tavromenion ellen, hogy elpusztítsa azt. A szent Pankráciusz bátorította a hívőket, hogy ne féljenek, ő maga pedig a papsággal a város elé vonult, kezében a legyőzhetetlen fegyvert, a tiszteletreméltó keresztet tartva. Amikor a sereg a városhoz közeledett, sötétség borult rájuk és nagy félelem szállta meg őket. Akkora zavar támadt, hogy a támadók egymás ellen fordultak, és kardjaikkal egymást vágták le. Így mentette meg Isten választottja, Pankráciusz a várost és nyáját az Úr előtt végzett hatalmas erejű imádságával. Végül őt is megölték: irigy és gonosz pogányok követték halálra, így költözött el az Úrhoz. Szent ereklyéi Rómában nyugszanak.

2. Szent Cirill vértanú, a krétai Gortüna püspöke. Nyolcvannégy éves aggastyánként szenvedett vértanúhalált Krisztusért Décius császár uralkodása idején. Tűzbe vetették, de Isten gondviselése folytán megmenekült. Ekkor a bíró így hozott ítéletet: „Cirillt, aki kijött a tűzből, az igazságos ítélet nem tűrheti az élők között, ezért elrendelem, hogy karddal ölessék meg.” A szent öreg boldogan hajtotta fejét a kard alá, s lefejezték, hogy örökké éljen Krisztus országában.

3. Szent Patermutiosz és Kopriosz vértanúk. Mindketten egyiptomiak voltak. Julianus Apostata (Hitehagyott) császár idején szenvedtek vértanúságot. Az előbbi 75, az utóbbi 45 éves volt. A császárnak sikerült Koprioszt eltántorítania Krisztus hitétől és a bálványok imádására bírnia. Az elfordult Kopriosz így kiáltott fel: „Julianusé vagyok, és nem Krisztusé!” Ám amikor a vén Patermutiosz megfeddte őt, és emlékeztette az örök kínokra, Kopriosz észhez tért, és a császár előtt felkiáltott: „Krisztusé vagyok, és nem Julianusé!” Mindkettőjüket karddal fejezték le. Velük együtt szenvedett vértanúságot Alekszandrosz is, a császár egyik katonája, aki látva szenvedésükben tanúsított bátorságukat, maga is kereszténnyé lett. Tisztességgel szenvedtek Krisztusért, és az Úrhoz költöztek 361-ben.

4. Szentéletű Patermutiosz és Kopriosz. Bár nevük azonos, ők különböztek az előbbiektől. Ez a Patermutiosz kezdetben egy rablóbanda vezére volt, ám egy csodás látomás után az igaz hitre tért és szerzetes lett. Történt ugyanis, hogy felmászott egy istenfélő asszony házának tetejére, hogy onnan behatolva kirabolja azt. Ám mély álom szállt rá, és álmában látott Valakit, aki megparancsolta neki, hogy ne tegyen többé rosszat, és tartson bűnbánatot. Ő nemcsak megkeresztelkedett, hanem szerzetessé is vált. Mindketten nagy csodatevők voltak. Isten kegyelméből gyógyították az embereket minden bajból és betegségből, a bűnösöket az igaz útra térítették, és jövendöltek. Egy bűnös ember a halálos ágyán fekve kérte Patermutioszt, hogy hosszabbítsa meg az életét, hogy bűnbánatot tarthasson. Az imádság után a szent azt mondta neki, hogy Isten még három évvel meghosszabbítja az életét. A bűnös megbánta tetteit, és pontosan három év múlva meghalt. Az Úrban nyugodtak el a IV. század végén, mély öregkorban.

5. Szent Teodórosz, Edessza püspöke, és a vele lévők. Húszévesen lett szerzetes, és harminchat évet töltött szerzetességben. Ezután, Mihály és Teodóra császárok idején, Edessza püspökévé választották. 848-ban hunyt el. Mellette megemlékeznek tanítójáról, Szíriai Szent Teodóziosz oszlopos szerzetesről, testvéréről, Szent Jánosról, valamint Szent Adérról, a nemes és gazdag emberről, aki elhagyta feleségét és szerzetesnek állt.

Pankráciusz, szent már gyermekkora óta,
Krisztus arcának napjánál melegedett,
S az évek egymás után tovaszálltak,
De az az Arc emlékezetében maradt,
Hogy éjjel-nappal fényesen ragyogjon előtte,
Ezért elvetett mindent, mi e képmást sötétítette:
Elhagyta vagyonát és szülői házát,
S lemondott minden csalóka vágyról,
Földi gyönyörről, mely az embereknek kedves,
Pusztaságba vonult, a magányba ment,
Hogy földi idejének végső napjáig
Az isteni Arc édességétől ittasodjon.
Pankráciusz így akarta, az Úr pedig másként,
A fényes világítótestet nem lehet elrejteni.
Pogány föld volt akkor Szicília,
Szüksége volt Szent Pankráciusz világosságára,
Szüksége volt Krisztus arcának tanújára,
Szüksége volt a tiszteletreméltó vértanú vérére.
Mire szüksége volt, Pankráciusz megadta,

Vértanúként esett el, halhatatlan maradt.
S a világosság Szicília felett maradt,
Annak az Arcnak fénye, hogy örökké melengesse.

ELMÉLKEDÉS

Sokan kérdezik, miért veszi el Isten az életből az ifjakat, leányokat és gyermekeket, és miért nem hagyja, hogy mindenki megöregedjen, s csak azután menjen a halálon át a másvilágra? Ez Isten üdvtervének része, ez az Ő Gondviselésének szent akarata. Ám az Egyház hatalmas tapasztalatában vannak példák arra is, hogy Isten néha a másvilágon lévő választottjainak vagy a rokonoknak a kívánságára és imájára teszi ezt. Szent Adér (szerzetesi nevén Atanáz) megjelent feleségének, akit váratlanul hagyott el három gyermekkel, amikor kolostorba vonult, ahol meg is halt. Amikor az asszony kétségbeesett – egyrészt a gyenge gyermekek miatti aggódástól, másrészt a férje miatti aggodalomtól, mert nem tudta, hol van –, megjelent neki álmában a férje a másvilágról, fényes arccal, fehér és tündöklő ruhában, és így szólt: „Hagyd abba a sírást és az ellenem való jajveszékelést; íme, magamhoz veszem a gyermekeidet (kettőt közülük), te pedig, ha akarod, törekedj saját lelked üdvösségére." Ugyanekkor és ugyanígy megjelent Oszlopos Teodóziosznak is, és mondta neki: „Három nap múlva az Úrhoz költözik az idős remetenő a közeli kolostorból; te pedig állítsd az ő helyére a hitvesemet, hogy szerzetesnőként küzdjön abban a cellában. Maradjon vele a legkisebb gyermek is, amíg fel nem nő: ő az én nyomdokaimba lép majd, és az apostoli trón örököse lesz Jeruzsálemben." És valóban, minden úgy történt, ahogy megmondatott. Az idős remetnő meghalt a harmadik napon, ugyanígy Adér két idősebb gyermeke is, felesége pedig elfoglalta az öregasszony celláját a legkisebb fiával együtt, aki felnőve jeruzsálemi pátriárka lett.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az Amálek feletti csodás győzelmet (2Móz 17):

1. Hogyan győzte le a nép Amáleket, amíg Mózes felemelt kezekkel imádkozott Istenhez;

2. Hogyan jelképezi Mózes a felemelt kezeivel az imádság alatt Krisztus győzedelmes Keresztre feszítését;

3 .Hogyan győzhetem le én is a kereszt erejével és imádsággal a sötét szenvedélyeket, amelyeket Amálek képvisel.

SZENTBESZÉD

Isten ítéletéről az igaz ember felett

„Mert itt az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Isten házán; ha pedig először rajtunk kezdődik, mi lesz a végük azoknak, akik nem engedelmeskednek az Isten evangéliumának?” (1Pét 4, 17)

Amikor Isten ítélete elérkezik az igaz ember házához, ne örvendezzen a gonosz, hanem remegjen a félelemtől. Ha az igaz és a hamis szomszédok, és Isten keze az igazra sújt, az mindkettőjükre sújtott: az elsőt azért, hogy megeddze, a másodikat pedig, hogy figyelmeztesse. És amikor súlyos szenvedés éri az igazat – mert nem éri őt Isten akarata nélkül –, ne vigadjon a hamis, mert ez a szenvedés inkább érte van, mint az igazért, tudniillik: hogy lássa, mily nagy az Isten haragja, és siessen megváltoztatni lelkét és megjavítani tetteit. Kérdezze meg magától: ha ekkora az Isten haragja az igaz emberen, mekkora lesz majd rajtam?

Tudjátok meg, testvéreim, hogy az igazság erő, a hamisság pedig erőtlenség. Ki bír ki többet anélkül, hogy összeroppanna a teher alatt: az erő vagy az erőtlenség? Kétségkívül az erő. Ezért rakatik az igaz emberre a nehéz teher. Ne gúnyolódjon a hamis, amikor látja az igazat a súlyos teher alatt, és ne mondja: jobb az én hamisságom az ő igazságánál! Hanem iszonnyal és reszketéssel nézzen az igaz ember terhére, és mondja magának őszintén: ez az én terhem, de én túlságosan erőtlen vagyok hordozni azt, ezért vettetett az ő hátára, az igaz ember hátára. Hogy én lássak és megbánjam útjaimat, és a bűnbánat által megerősödjek a rám váró teherhez. Az Isten házán kezdődik az ítélet – ez Isten mérhetetlen irgalma a bűnösök, a bűntől elgyengültek iránt: nyissák ki szemüket, és olvassák Isten haragjának írásjeleit! Az Isten házán kezdődik az ítélet, mert erős az Isten háza, az Isten háza pedig az igaz ember, akiben Isten Lelke lakozik. Amikor a szél megingatja a kőtornyot, a kunyhólakók erősítsék meg kunyhóikat.

Ó, testvéreim, mily sorsdöntőek és félelmetesek ezen apostoli szavak a bűnös számára!

Ó, Úr Jézus, Igazságos és Irgalmas, Irgalmas és Igazságos, irgalmazz nekünk és ments meg minket. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 10.

1. Szent negyvenöt vértanú: Leontiosz, Maurikiosz, Alekszandrosz, Sziszinios és a többiek. A gonosz Licinius császár idején, aki a Bizánci Birodalom keleti részén uralkodott, nagy üldözés támadt a keresztények ellen. Az örményországi Nikopoliszban megjelent Lüsziasz császári helytartó előtt Szent Leontiosz néhány barát-

jával, és megvallották, hogy keresztények. „És hol van a ti Krisztusotok? – kérdezte Lüsziasz. – Nemde megfeszítették és meghalt?" Erre Szent Leontiosz így válaszolt: „Ha tudod, hogy a mi Krisztusunk meghalt, tudd meg azt is, hogy fel is támadt a halottak közül, és felment a mennybe." Hosszú hitvita után Lüsziasz megverette és börtönbe vettette őket, ahol sem enni, sem inni nem adtak nekik. Egy nemes keresztény asszony, Blasziana vizet hordott nekik a börtön ablakán keresztül. Isten angyala is megjelent nekik a börtönben, hogy megvigasztalja és bátorítsa őket. A tárgyaláson két börtönőr is kereszténynek vallotta magát Lüsziasz előtt, és még sokan mások, összesen negyvenöten. A bíró mindannyiukat halálra ítélte: előbb bárddal le kellett vágni a kezüket és lábukat, majd tűzbe vetni őket. Ez a szörnyű büntetés beteljesedett, és a szent vértanúk lelke elköltözött Urukhoz az örök életbe. Tisztességgel szenvedtek és örökölték az országot 319-ben.

2. Kijevi Antal (Antonij). Az orosz szerzetesség alapítója és atyja. A Csernyigov melletti Ljubecs kisvárosban született. Korán elhagyta hazáját, és a Szent Hegyre (Athosz) ment, ahol az Eszphigmenon monostorban lett szerzetes és aszkéta. Egy égi jelenés nyomán az apát visszaküldte Oroszországba, hogy ott honosítsa meg a szerzetességet. Kijev mellett egy barlangot választott lakhelyül. Amikor köréje gyűltek a szerzetesi életre vágyók, Teodózioszt tette meg apátnak, ő maga pedig visszavonult a barlangba, mint csendben élő remete (hészükhaszta). Isten áldásával a monostor gyarapodott, és az orosz szerzetesség bölcsőjévé vált. Antal sok gonoszságot szenvedett el emberektől és démonoktól, de szelídségével mindent legyőzött. Bírt a tisztánlátás és a betegek gyógyításának nagy ajándékával. 1073-ban, kilencvenéves korában költözött el az Úrhoz, hátrahagyva szellemi palántáját, hogy évszázadokon át jó gyümölcsöt teremjen az oroszországi ortodox népnek.

3. Urunk Jézus Krisztus tiszteletre méltó köntösének átvitele. Amikor az Úr Jézus az emberi nemért szenvedett, a jeruzsálemi római seregben szolgált egy grúz férfi, Elióz, Mcheta városából. Édesanyja hallott már Krisztusról, és szívében hitt is Benne. Amikor fiát katonának bocsátotta Palesztinába, azt tanácsolta neki, hogy semmit ne tegyen Krisztus ellen. Amikor az Urat szögekkel a keresztre szegezték, a kalapácsütések hangja a Golgotáról eljutott Elióz anyjának fülébe Mcheta városába. Hallva ezt a hangot, felkiáltott: „Jaj nekem, bárcsak meghaltam volna ezen óra előtt, a halál megszabadított volna ettől a rettentő hangtól!" Ezt mondván, holtan rogyott összse. Elióz ekkor ott állt a Kereszt alatt, és a többi katonával kockát vetett Krisztus köntösére. A köntös neki jutott. Elvitte azt Mchetába, és odaadta nővérének, Szidóniának. Szidónia, hallva az Úr halálát és azt, hogy fivére részese volt az ártatlan vérontásnak, holtan esett össze az Úr köntösével, úgy szorítva azt a kezében, hogy senki nem tudta kitépni onnan, így kénytelenek voltak vele együtt eltemetni. Sírjából egy cédrusfa sarjadt, amelyből gyógyító mirrha áradt. Idővel a cédrus kidőlt, és a hely feledésbe merült. Szent Nina imádsága után egy tűzoszlop segítségével talált rá a helyre. Ott a megke-

resztelt Mirian király templomot emelt a Szent Apostolok tiszteletére. 1625-ben Abbász sah magához vette a köntöst, és ajándékként Moszkvába küldte Mihail Fjodorovics fejedelemnek és Filaret pátriárkának. A köntöst a moszkvai Uszpenszkij-székesegyházban helyezték el.

Elióz anyja így intette fiát:
„Elióz, szemem világa,
Íme, mész a császár seregébe,
Pontosan ősatyáim földjére.
Azon a földön egy Király jelent meg,
Krisztus az Úr, a régóta várt,
A próféták által megjövendölt Üdvözítő.
Híre eljutott Grúziába is,
Látatlan csodákat művel,
S hallatlan szavakat szól,
Isten országát építi az emberek közt,
Híre mindenütt visszhangzik.
Örvendeznek az emberek és az angyalok,
De ezen örömre árnyékot vet
A zsidó fejedelmek gonosz irigysége;
Az Üdvözítőt megölni szándékoznak,
S új átokkal sújtani a népet.
De fiam, szemem világa,
Te az ő gonoszságukba ne avatkozz,
Ne részesedj az Igaz vérében!"
Az idő a maga medrében telt,
S egy napon az anya imádság közben
A keresztbe vert kalapácsok zaját hallotta.
Felsikoltott az anya, mintha élő tűzben égne:
„Jaj, halál, miért nem jöttél értem előbb,
Hogy ne halljam e szörnyű csörömpölést,
Mely a bűntelen Üdvözítő halálát jelzi,
S a zsidó nemzet átkát.
Jaj, fiam, jaj, Elióz,
Miért nem hallgattál anyádra?
Miért részesedtél az Igaz vérében?"
Ezt mondta a bánatos anya,
A földre rogyott, s Istennek adta lelkét.

ELMÉLKEDÉS

A halálra való gondolás olyan, mint a hideg zápor, amely eloltja a szenvedélyek tüzét. A zsoltáros így szól: „Mert semmit sem visz el magával, mikor meghal; dicsősége nem száll le utána" (Zsolt 49,18). Ki ne szégyenkezne, látva, hogy olykor még a hitetleneknél is tisztább felismerése van földi semmiségünknek, mint némely kereszténynél? Amikor Szaladin kalifa meghalt, végakarata szerint koporsója előtt egy hírnök ment, kezében lándzsával, a lándzsán a császár egyetlen ingével, és így kiáltott: „A hatalmas Szaladin, aki meghódította egész Ázsiát, aki miatt országok remegtek, s aki királyokat győzött le, íme, minden dicsőségéből és minden alattvalója közül semmit sem visz magával, csak ezt a nyomorúságos inget."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Isten csodás megjelenését Mózesnek a Sínai-hegyen (2Móz 20):

1. Hogyan ment fel Mózes a Sínai-hegyre, és hogyan lépett be a sötétségbe, ahol az Isten volt;

2. Hogyan oly hatalmas az Isten világossága, hogy előtte az egész természet és annak fénye sötétséggé válik;

3. Hogyan olyan az emberi szív, mint a Sínai-hegy: a szív sötétjében találkozik az Isten az emberrel.

SZENTBESZÉD

a lelki pásztorok kötelességéről

„Legeltessétek Istennek rátok bízott nyáját, viseljétek gondját, ne kényszerből, hanem önként, Isten (szándéka) szerint ne haszonlesésből, hanem buzgóságból.Ne zsarnokoskodjatok a választottak fölött, hanem legyetek a nyájnak példaképei."(1Pét 5, 1-3)

Íme, Krisztus nyája pásztorainak rendtartása - alkotmánya! Néhány szóban Szent Péter apostol három szörnyű szenvedélyt leplezett le, amelyek a pásztorokból farkasokat csinálnak: a gőgöt (ne kényszerítésből), a kapzsiságot (ne rút nyerészkedésből) és a hatalomvágyat (ne úgy, mint akik uralkodnak a népen). E gonosz szenvedélyekkel szemben az apostol három erényt emelt ki, amelyeknek ékesíteniük kell Isten papját: az istenfélelmet (Isten szerint örömest), a buzgóságot (jóindulatból) és a szolgálatot (legyetek példaképei a nyájnak).

Ezt a rendtartást az apostol nemcsak tanítóként, hanem prófétaként is adta. Mert az évszázadok főként kétféle pásztort mutattak meg: az egyik fajta saját szenvedélyeitől – gőgtől, kapzsiságtól és hatalomvágytól – vezérelve uralkodott az Egyházon; a másik fajta pedig az istenfélelemtől, a buzgóságtól és a szolgálat példájától vezérelve munkálkodott. Az előbbiektől az Egyház szenvedett, de el nem bukott, míg ők maguk elbuktak. Az utóbbiaktól az Egyház növekedett, gyarapodott és tündökölt a világban. Azok farkasok, ezek pedig pásztorok. Azok ellenségei az embernek és Istennek, ezek pedig barátai az embernek és Istennek.

Krisztus, a Főpásztor, számadást kér majd mindegyiktől minden egyes juhért, azaz minden egyes emberi lélekért, és igazságosan megfizet mindenkinek érdeme szerint. A névleges pásztorok gőgjét, kapzsiságát és hatalomvágyát örök tűzzel fizeti meg; az igaz pásztorok istenfélelmét, buzgóságát és szolgálatát pedig örök örömmel.

Ó, Úr Jézus, Főpásztor, segítsd értelmes nyájad pásztorait, hogy mindvégig betöltsék Szent Apostolod parancsolatát. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 11.

1. Szt. Eufémia nagyvértanú. Szent Eufémia ünnepe szeptember 16-án van, vértanúságának napján. Ezen a helyen azonban tisztelt ereklyéinek csodatételéről emlékezünk meg, amely a IV. Egyetemes Zsinat idején történt Khalkédónban. Ezt a zsinatot Markianosz császár és Pulcheria hívta össze 451-ben, az ifjabb Theodosius császár halála után. A zsinat összehívására Dioszkorosz alexandriai pátriárka és Eutükhész konstantinápolyi archimandrita eretneksége adott okot, akik azt a tévtanítást terjesztették, miszerint az Úr Jézus Krisztusban nem két természet – isteni és emberi - van jelen, hanem csak egy, az isteni. A zsinaton a legjelentősebb szerepet Anatoliosz konstantinápolyi és Juvenaliosz jeruzsálemi pátriárkák játszották. Mivel a két oldal vitái és érvelései nem vezettek egyértelmű döntéshez, Anatoliosz pátriárka javasolta, hogy mind az ortodoxok, mind az eretnekek írják le hitvallásukat, és helyezzék azokat a ládába, amelyben Szent Eufémia ereklyéi nyugodtak. Ebbe mindenki beleegyezett. A két hitvallást megírták, a nagyvértanú mellére helyezték, a ládát lezárták, császári pecséttel hitelesítették, és katonai őrséget állítottak mellé. Ezután mindenki három napot böjtben és imádságban töltött. A negyedik napon, amikor felnyitották a sírt, az ortodox hitvallást a szent jobb kezében találták, az eretneket pedig a lábainál. Így dőlt el a vita Isten erejével az ortodoxia javára. Hérakleiosz császár idején Szent Eufémia ereklyéit Khalkédónból Konstantinápolyba vitték a róla elnevezett templomba, a hippodrom közelébe. Az ikonromboló III. Leó császár elrendelte az ereklyék tengerbe dobását, de a láda csodás módon Limnosz szigetére sodródott, ahol Szent Glükéria vértanú templomában helyezték el. Csak Iréne császárnő idején került vissza az ereklyetartó Konstantinápolyba a régi helyére. Ezekből az ereklyékből időről időre vér folyt, amely gyógyulást hozott a betegeknek és a szenvedőknek.

2. Szt. Heléna orosz Nagy fejedelemné. Keresztség előtt az Olga nevet viselte. Igor fejedelem felesége volt. Konstantinápolyban keresztelte meg Polüektosz pátriárka. Az ortodox hit nagy buzgólkodója volt Oroszországban. 969-ben hunyt el.

3. Szt. Nikodémusz vértanú. Elbasani származású. Nős volt, és gyermekei voltak. A törököktől megtévesztve áttért az iszlám hitre, és gyermekeit is kényszerrel áttérítette, egy fia kivételével, aki a Szent Hegyre (Athosz) menekült és szerzetesnek állt. Nikodémusz elment a Szent Hegyre, hogy visszahozza fiát, de a hely olyan mély benyomást tett rá, hogy megbánta tettét, visszatért Krisztus hitéhez, és maga is szerzetes lett. Három éven át siratta hitehagyását, majd végül úgy döntött, visszatér Albániába, hogy ott vezekeljen bűnéért, ahol elkövette azt. Visszatért tehát, a törökök előtt megvallotta keresztény hitét, amiért 1722. július 11-én lefejezték. Csodatévő ereklyéi mindmáig épségben maradtak és gyógyító erővel bírnak.

4. Szt. Nektáriosz vértanú. Kis-ázsiai származású, Vriulából. Tizenhét éves korában kényszerrel muszlim hitre térítették. Sorsa hasonlóan alakult, mint Szent Nikodémuszé. Amikor törökként megjelent édesanyja előtt, az így kiáltott fel: „Menj el tőlem, nem ismerlek! Én kereszténynek szültelek, nem töröknek." Ekkor keservesen megbánta tettét, a Szent Hegyre ment, és ott, a Szent Anna-szkítben szerzetessé avatták. Eltökélte, hogy életét adja Krisztusért, és ezzel mossa le bűnét, ezért visszatért Vriulába, ahol mártírhalált halt. A törökök végezték ki Krisztusért szülőhelyén, 1820. július 11-én, mindössze 21 éves korában.

A bűnbánókat az Úr szereti,
Értük szenvedett Ő régen,
S a bűnösöket bűnbánatra
Most is, fennhangon hívja.
Bűnbánó volt Olga anyánk,
Keresztségben újjáéledt,
S az orosz népet a sötétből
Kereszt által fényre vitte.
Az elbasani Nikodémusz
Krisztustól bár elfordult,
De megbánta, visszatért Ő,
S bűnéért vérével adózott.
Ázsiából Nektáriosz,
Még éretlen, gyenge virág,
Tudatlanságból törökké lett,
Angyaloknak szomorúság.
Megbánta, és sokat búsult,
Könnyek árja tőle folyt,
És a kínos, fájó halált
Az életnél jobban szerette.
Turbánját levetette,
A szörnyű bíró lába elé dobta –
Fejét adta a Szent Keresztért,
Így lett Nektáriosz Istené.
A bűnbánókat Krisztus szereti,
S szeretni fogja őket örökké.
Ki lenne Krisztusnak kedvesebb,
A bűnbánó embertől?

ELMÉLKEDÉS

A szerencse megfordulása akkor sújt le a legnehezebben, ha hirtelen érkezik. De vajon érheti-e meglepetés azt, aki számít az ütésekre és előre felvértezi magát ellenük? Nagy Károly császár megparancsolta fiainak, hogy tanuljanak valamilyen mesterséget, lányainak pedig, hogy tanuljanak gyapjút fonni, hogy legyen miből megélniük – ha a szerencse elfordulna tőlük. A dicsőséges Belizárt, a nagy hadvezért és győzőt, irigyei bevádolták a császárnál; a rágalmak alapján megvakították, vagyonát pedig elkobozták. A vak Belizár Róma kapui előtt ült és alamizsnát kért a járókelőktől, mondván: „Adakozzatok Belizárnak, akit a szerencse magasba emelt, de az irigység letaszított és szeme világától megfosztott!" „Nem küzdelem-e az ember sorsa a földön?" – mondja az igaz Jób (7,1). Úgy kell tehát élnünk, mint az éber őrszemnek, készen mindenre, ami megtörténhet. És mi az, ami nem történhet meg az emberrel? Továbbá: minden bajban Istenbe kell vetni a reménységünket. Az igaz Jób a szemétdombon és fekélyek között is így kiált fel: „Íme, még ha megöl is, én bízom Benne!" (13,15).

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Mózes arcának csodálatos fényességét (2 Móz 34):

1. Hogyan fényesedett meg Mózes arca a dicsőségtől, miután Istennel beszélt a Sínai-hegyen;

2. Hogyan látta ezt a nép, és mivel nem mertek közeledni hozzá, Mózes leplet tett az arcára;

3. Hogyan fényesedik meg az Istennek tetsző ember arca a szívből jövő imádság és az Istennel való közösség által.

SZENTBESZÉD

az engedelmességről és az alázatról

„Hasonlóképpen, ti fiatalabbak, engedelmeskedjetek az idősebbeknek, mindnyájan pedig egymás iránt öltsétek magatokra az alázatosságot.” (1Pét 5,5)

Íme az igaz ortodox közösség alapelve! Ez a fiatalabbak idősebbek iránti feltétlen engedelmességén, az egyenrangúak egymás iránti kölcsönös engedelmességén, valamint az idősebbek és fiatalabbak alázatosságán alapul. Az alázatosság jó szó, de még jobb a szerénység, a legjobb pedig a „szimeromudrije” (alázatos bölcsesség); pontosan ez az „alázatos bölcsesség” felel meg annak a görög szónak, amelyet az apostol levelében használt. Az alázatos bölcsesség azt jelenti, hogy keveset gondolunk önmagunkról és sokat Istenről; szüntelenül elismerjük saját gyengeségünket, tudatlanságunkat, gonoszságunkat és méltatlanságunkat, miközben szüntelenül elismerjük Isten hatalmát, bölcsességét, irgalmát és méltóságát.

Isten az emberek egyetlen királya. Ezért is ellenezte Isten Izrael népének azon kívánságát, hogy emberi királyt állítsanak föléjük. Isten uralkodik, az emberek pedig szolgálják Istent. Mindazok, akik elöljárók, és azok is, akik engedelmeskednek, egyaránt Isten szolgái. Amikor tudott és elismert tény, hogy Isten a király és minden ember az Ő szolgája, akkor meg van vetve a közösség alapja, az angyali társadalom alapja. Erre az alapra épül fel Isten háza, az angyali társadalom, a fiatalabbak idősebbek iránti engedelmessége, az egyenlők egymás közötti kölcsönös engedelmessége és mindenki alázatos bölcsessége által. Ily módon elkerülhető a világ két szörnyű gonoszsága: a zsarnokság (tirannia), vagyis egy ember erőszakos uralma mindenki felett, és az anarchia, vagyis a többhatalmiság; elkerülhető a monotiranság és a politiranság.

A közösségi elv szerves, azaz életerős elv. Ez a kölcsönös szolgálat, a kölcsönös segítség és a kölcsönös szeretet elve. Isten adjon nekünk bölcsességet, testvéreim, hogy életünkben ehhez az üdvös elvhez folyamodjunk.

Úr Jézus, engedelmes és alázatos Emberbarát, ültesd belénk és erősítsd meg bennünk a Törvényed iránti engedelmességet, a szeretetből fakadó kölcsönös engedelmességet és a Te kimondhatatlan hatalmad és bölcsességed előtti alázatos bölcsességet. Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 12.

1. Szt. Proklosz és Hiláriosz vértanúk. Ezek a vértanúk az ázsiai Kaliptából származtak; Proklosz Hiláriosz nagybátyja volt. Traianus idején szenvedtek vértanúhalált. „Milyen nemzetségből származol?" - kérdezte a bíró Proklosztól. Ő így válaszolt: „Nemzetségem Krisztus, reménységem pedig az én Istenem." Amikor a bíró kínvallatással fenyegette meg, Proklosz azt mondta: „Ha ti féltek áthágni a császár parancsát, nehogy rövid ideig tartó kínokba essetek, mennyivel jobban félünk mi, keresztények áthágni Isten parancsát, nehogy az örök kínokba essünk!" Miközben Proklosztot kínozták, Hiláriosz a bíró elé lépett és így szólt: „Én is keresztény vagyok." Sok gyötrelem után mindkettőjüket halálra ítélték: Proklosztot keresztre feszítették, Hiláriosznak pedig fejét vették karddal. Így mentek el mindketten Uruk örömébe.

2. Malinoszi Szt. Mihály szerzetes. Nemes és gazdag családból származott. Megvetve a földi javakat, ifjúkorában a Malea-hegyre vonult vissza (az Athosz-hegy közelében), ahol aszkézisben élt, böjttel és imádsággal tisztítva szívét. Később sok tanítványa lett, akik közül a leghíresebb Athoszi Szent Atanáz volt. Békességben hunyt el 940 körül.

3. Szt. Golindukha vértanú. Perzsa asszony volt; feleségül ment egy perzsa mágushoz, akivel három évig élt házasságban. Ekkor látomásban egy angyal, megmutatta neki a túlvilágot: a bűnösök és hitetlenek kínjait, valamint az igazak örömét. Ezután elhagyta férjét és megkeresztelkedett. A keresztségben a Mária nevet kapta. Férje üldöztetése miatt életfogytig tartó börtönre ítélték. Tizennyolc évet töltött a börtönben, de hitében nem rendült meg. Ezután egy verembe dobták, de Isten megmentette, majd egy félelmetes kígyó elé vetették, de az nem bántotta. Amikor gonosz ifjakat küldtek hozzá, hogy meggyalázzák, Isten láthatatlanná tette őt a szemük előtt. Szenvedéseit látva sok perzsa felvette Krisztus hitét. Meglátogatta Jeruzsálemet, ahol leleplezte Szeverosz eretnekségét, aki azt tanította, hogy Krisztusban az istenség szenvedett el (ami miatt így imádkoztak: Szent Isten, Szent Erős, Szent Halhatatlan, ki értünk megfeszíttettél, irgalmazz nekünk!). Végül az igaz hitet hirdetve békességben hunyt el Niszibisz városa közelében, 587-ben.

4. Szt. Veronika. Ő az a vérfolyásos asszony, akit az Úr meggyógyított (Máté 9, 20). Gyógyító Ura iránti hálából Veronika egy szobrot készíttetett az Úr Jézusról,

amely előtt Istenhez imádkozott. A hagyomány szerint ez a szobor Julianus Apostata császár idejéig fennmaradt, aki Zeusz-bálvánnyá alakíttatta át. Ez az egyik legritkább eset, amikor a keleti egyházban szenteket ábrázoló szobrokat használtak. Mint ismeretes, ez később a nyugati egyházakban vált általános szokássá. Szent Veronika haláláig hű maradt Krisztus hitéhez, és békességben hunyt el.

5. Szt. Teodor és János vértanúk. Apa és fia, származásukra nézve varégok, akik megkeresztelkedtek, majd a pogány Kijev városába költöztek lakni. A feldühödött pogányok rájuk döntötték a házat, így mindketten életüket adták Krisztusért. Ereklyéik az Antonij-barlangokban nyugszanak. Leginkább a gyermektelenek és azok imádkoznak hozzájuk, akiknek gyermekei betegek vagy gyengék.

Golinduha, perzsa származású,
Az Eget látta, s kereszténnyé lett,
Szűkös úton kezdett el járni,
Mindenünnen ütéseket kapott.
Mint mikor vas a kovakőhöz csattan,
Az ütéstől fényes lángot lobbant,
Úgy veri a kín az ember szívét,
Míg fel nem csap a rejtett tűz lángja,
Mely bevilágítja az ember sötét útjait,
S megmenti a lelket a bűnös vágytól.
Golinduha, Isten Lelkével telve,
Nem volt se hajléka, se kenyere,
Nem volt barátja e világon,
A világ néki kínzók tábora volt.
Mindenét elhagyta, mindent Krisztusnak adott,
S a kíntól egészen arannyá vált,
Mint a tűzben edzett tiszta arany,
Olyan lett az ő egész lénye.
A kínzók sorban mind meghaltak,
Kincsükből semmit magukkal nem vittek,
Csak gonosztetteik és rossz nevük maradt.
Golinduha az Isten elé állt,
Mint egy csodás, bőven termő olajfa,
Tiszta lélekkel, az angyalok társaként.

ELMÉLKEDÉS

Az igazság szövete vékonyabb a selyemnél, de tartós és elszakíthatatlan, s mindkét világot átöleli; míg az igazságtalanság és az erőszak szövete vastag, mégis könnyen szakad. Vlagyimir kijevi fejedelem idejében csupán egyetlen keresztény család élt Kijevben: Teodor, a varég és kisfia, János. Egy tisztátalan bálványünnep alkalmával a pogány kijeviek - magától a démontól vezérelve - úgy döntöttek, hogy Teodor fiát, Jánost áldozzák fel a bálványoknak. Amikor néhányan elmentek hozzá, és „isteneik" nevében követelték a fiút, Teodor így felelt: „Ha a ti isteneitek élnek, jöjjenek el ők maguk, és vigyék el a fiamat." A dühödt pogányok Teodor házára rontottak, lerombolták azt, és a romok alatt hagyták holtan az Istennek tetsző férfit és fiát, Jánost. Eddig ér az erőszak szövete. Az igazság szövete azonban folytatódik: Vlagyimir fejedelem hamarosan megkeresztelkedett, megkeresztelte népét is, és pontosan azon a helyen, ahol az első orosz vértanúk, Teodor és János háza és sírja volt, templomot emeltetett az Istenszülő tiszteletére.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Mózes nővérének, Máriának (Mirjamnak) csodás büntetését és gyógyulását (4 Móz 12):

1. Hogyan zúgolódott Mária Mózes ellen, aki minden embernél szelídebb volt a földön;
2. Hogyan sújtotta őt Isten hirtelen bélpoklossággal (lepra), és hogyan gyógyította meg Isten Mózes imádságára;
3. Hogyan éri utol Isten büntetése ma is azokat, akik Isten emberei ellen szólnak.

SZENTBESZÉD

Isten magatartásáról a kevélyekkel és az alázatosokkal szemben

„Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad.” (1Pét 5,5)

Ki előtt és mi előtt lehetne büszke az ember, testvéreim? Az angyalok előtt? Íme, az angyalok halhatatlanok, az ember pedig halandó. Vagy az emberek előtt? Hiszen annyi embertől függ, és halandó, mint mindenki más. Vagy az állatok előtt? De hogyan élne az állatok szolgálata nélkül? Vagy a nap és a csillagok előtt? De fényük nélkül csak néhány napig botorkálna a sötétben, majd elmúlna. Vagy a fű előtt? Hiszen a fű a fő tápláléka. Vagy a fekete föld előtt? Hiszen a földből formáltatott a teste. Vagy a holtak előtt? De nélkülük nem jött volna az életbe. Vagy az élők előtt? De az élők oly sokan vannak, hogy ő köztük csak egyetlen szál a szőnyegben. Isten előtt? De Isten akarata nélkül nem lenne sem az élők, sem a holtak között. Ki előtt és mi előtt lehetne hát büszke az ember, testvéreim?

Az alázatosaknak és szelídeknek Isten kegyelmet ad. Vagyis megad nekik mindent, amire szükségük van, mindazt, amiért alázatukban és szelídségükben Istenhez imádkoznak. Kik az alázatosak és szelídek? Azok, akik érzik gyengeségüket és teljes függőségüket Teremtőjüktől. Olyanok ők, mint a tenger: telve vannak és mégis függenek (mindenkitől). Melyik víz telibb a tengernél, és melyik függ jobban az esőktől és a mellékfolyóktól? A kevély pedig olyan, mint a lezárt kút: elzárva az égtől és a földtől, önelégült, amíg tele van. De mivel zárt és elszigetelt, hamar ki kell apadnia.

Bölcsen mondja a bölcs Salamon Istenről: „A csúfolókat ő megcsúfolja, a szelídeknek pedig kegyelmet ad” (Péld 3,34). De Isten megcsúfolása nem kárörvendő, mint az embereké, hanem szánalom és harag. Isten kegyelme sem korlátolt, mint az emberi irgalom, hanem királyi kegyelem, amely ragyogásával, szépségével és határtalanságával ejt ámulatba.

Ó, Úr Isten, Teremtőnk, szelídítsd meg szívünket, amikor kevélység tölti el, és szelídítsd meg elménket, amikor büszkeség fuvalkodik fel benne; segíts, hogy semmitmondó kevélységünk óráiban emlékezzünk a golgotai Keresztre és Egyszülött Fiadra, aki vérét adta és szenvedett értünk. Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 13.

1. Szent Gábriel arkangyal. Isten ezen nagy arkangyalát március 26-án ünnepeljük. A mai napon azonban megjelenéseiről és csodáiról emlékezünk meg, amelyeket az emberi üdvösség története során vitt végbe. Úgy tartják, hogy ezt az ünnepet először a Szent Hegyen (Athosz) alapították a IX. században, II. Vaszileiosz és Bíborbanszületett Konsztantinosz császárok, valamint Nikolaosz Khrüszobergész pátriárka idején. Az ünnep alkalma az arkangyal megjelenése volt egy Kariész melletti cellában, ahol ujjával egy kőbe véste az Istenszülőhöz szóló „Méltó, hogy áldjunk" éneket. Ezen esemény miatt ezt a cellát mindmáig „Dosztoino"-cellának nevezik. Ezzel összefüggésben megemlékezünk Gábriel arkangyal többi megjelenéséről is: megjelent Mózesnek, amikor az Jethró nyáját őrizte, és közölte Isten e nagy választottjával a világ teremtését és mindazt, amit Mózes később a Teremtés könyvében lejegyzett; megjelent Dániel prófétának, feltárva előtte a jövőbeli birodalmak és a Megváltó eljövetelének titkait; megjelent Szent Annának, megígérve, hogy lánya születik, a mindörökké áldott és tisztaságos Szűz Mária; többször megjelent a Szent Szűznek, amíg az a jeruzsálemi templomban tartózkodott; megjelent Zakariás főpapnak, hírül adva Keresztelő János születését, és némasággal büntette őt hitetlenségéért; megjelent ismét a Szent Szűznek Názáretben az Örömhírrel az Úr Jézus Krisztus fogantatásáról és születéséről; megjelent az igaz Józsefnek; a pásztoroknak Betlehem közelében; magának az Úrnak a Gecsemáné-kertben, amikor az Urat mint embert erősítette a szenvedése előtt; valamint a kenethozó asszonyoknak, és így tovább.

2, Szt. Juliánusz. Cenomanum (Le Mans) püspöke Galliában. Egyesek úgy vélik, hogy ez a szent nem más, mint a bélpoklos Simon, akit az Úr gyógyított meg. Péter apostol szentelte püspökké és küldte a pogány Galliába, ahol Szent Juliánusz nagy nyomorúságokat szenvedett el, de sikerült sok népet Krisztus hitére térítenie. Amikor megkeresztelte Defenson fejedelmet, annak számos alattvalója is az igaz hitre tért. Isten kegyelméből nagy csodákat tett: betegeket gyógyított, démonokat űzött és halottakat támasztott fel. Életét békességben fejezte be, és halálakor, fényes nappal megjelent Defenson fejedelemnek, miközben az éppen ebédelt.

3. Szabbaita Szent István. Damaszkuszi Szent János unokaöccse. Szent Szabbász (Megszentelt Szent Száva) kolostorában élt aszkéta életet, innen kapta a Szabbaita melléknevet. Szent Szabbász életének nagy követője és a palesztinai szerzetesek fényes csillaga volt. 794-ben hunyt el az Úrban, életének 69. évében.

4. Egyiptomi Szent Sára. Szüzességben vonult el aszkézisre, és 60 éven át élt a Nílus partján, Alexandria közelében. Példájával sok nőt vonzott a szerzetesi élethez. 370-ben hunyt el az Úrban.

Mikor Szent Juliánusz elköltözött,
Krisztus nyájának dicső pásztora,
Defenson fejedelem, lelki gyermeke,
Ebédnél ült nagyuraival,
Ebédnél, fényes délidőben.
Hirtelen a fejedelem elrévedt,
Szokatlan látomást látott:
A szoba közepén Juliánusz állt,
Arannyal átszőtt díszes ruhában,
Mint püspök az Isten templomában,
Valami rendkívüli fényességben;
Mosolyogva nézett a fejedelemre.
Mellette három fényes diakónus,
Fehér kezükben égő gyertyákkal.
A látomás felragyogott, s tovatűnt.
A fejedelem rémülten talpra ugrott,
S nagyuraihoz ekképpen szólt:
„Íme, láttam Juliánusz atyát,
A szentet, a mi keresztelőnket,
Bizonyosan elvált már lelkétől,
S a mennyei országba költözött."
Útnak is eredt a fejedelem legott,
Míg Juliánusz házához nem ért,
S amint megérkezett, megtudta:
„Juliánusz lelkét Istennek adta."

ELMÉLKEDÉS

Az egyszerű ruházat az embert díszíti, a pompás ruházat viszont önmagát díszíti. Az egyszerű öltözék az emberre vonja a figyelmet, a fényűző ruházat pedig önmagára. A pompás ruhák iránti szenvedély egyszerűen kiszívja és elszárítja az emberi lelket. Ez az igazi oka annak, amiért az egyház mindig is felszólalt az öltözködésbeli fényűzés ellen, és az egyszerűséget ajánlotta. A keresztény szentek számtalan sokasága között egyetlenet sem említenek, akinek a pompás ruha segített volna a megszentelődésben. Sok nagy és bölcs uralkodó – nemcsak keresztények, hanem pogányok is – kedvelte az egyszerű öltözködést. Úgy mesélik Augustus Octavianus császárról, akinek idején az Úr Krisztus született, hogy egyetlen egyszerű ruhát hordott, melyet felesége, nővére vagy lánya szőtt neki. V. Károly császárról azt mondják, oly egyszerű öltözéket viselt, hogy még alattvalói, az átlagpolgárok is jobban öltözködtek nála. A híres görög hadvezért, Philopoiment egyszer ebédre hívta egy ember, akinek házában korábban még sosem járt. Philopoimen valamivel korábban érkezett. A házigazda még nem volt otthon, a háziasszony pedig nem ismerte Philopoiment személyesen, és látva őt egészen egyszerű ruhájában, azt hitte, ő a hadvezér egyik szolgája, akit előre küldtek, hogy jelezze a vezér és a férje érkezését. Ezért megparancsolta neki, hogy vágjon fát. Philopoimen önként engedelmeskedett a parancsnak, és fát kezdett hasogatni. Amikor a házigazda megérkezett, és látta, mit művel nagy vendége, elszörnyedve kérdezte: „Ki merészelt ilyen munkát adni Philopoimennek?" A hadvezér nyugodtan felelt: „A ruházatom."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Isten mérhetetlen türelmét a hűtlen zsidó nép iránt és a megérdemelt büntetést (4 Móz 14):

1. Hogyan tett Isten számos csodát az izraeliták szeme láttára, és ők mégis megmaradtak hitetlenségükben, és zúgolódtak Mózes ellen;

2. Hogyan büntette őket Isten azzal, hogy 40 évig bolyongjanak a pusztában, és mind meghaljanak, Józsué és Káleb kivételével;

3. Hogyan halnak meg közülünk is egyesek az érzékiség pusztájában, és nem lépnek be a szellemi méz és tej földjére, Krisztus országába.

SZENTBESZÉD

az ördög elleni harcban szükséges józanságról

„Legyetek józanok, vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán jár körül, keresve, kit nyeljen el.” (1Pét 5, 8)

Az ortodox szerzetesek a józanságot és az éberséget - trezvenije és vnimanije - a lelki hőstettek szintjére emelték. A szellemnek józannak kell lennie, hogy megérezze a veszélyt, és ébernek, hogy felismerje, honnan és kitől jön a fenyegetés.

Vigyázz, gyermekem, hogy kígyóra ne lépj, gödörbe ne ess, farkassal ne találkozz, mély vízbe ne gázolj, az útról az erdőbe ne tévedj! Így tanácsolja az anya gyermekét, félve annak testi épségéért. Az egyház nem kisebb szeretettel tanácsolja az embert, félve annak lelkéért. Legyetek józanok, gyermekeim, és vigyázzatok! Régi ellenfeletek, az ördög, nem pihen és nem alszik, hanem mint az éhes oroszlán, úgy jár körül, keresve, kit nyeljen el. Legyetek józanok és vigyázzatok, mert ti olyanok vagytok, mint a juhok, ő pedig, mint az oroszlán. Amikor a juhok megérzik a farkas bűzös szagát, pásztorukhoz menekülnek. Legyetek ti is józanok, és érezzétek meg az ördög bűzét, amikor közeledik hozzátok, és fussatok azonnal pásztorotok, az Úr Krisztus oltalma alá. Az ördög bűzét pedig a gondolataitokon, az érzéseiteken, a szándékaitokon és a testi vágyaitokon keresztül fogjátok megérezni. Mindaz, amit gondoltok, elképzeltek, éreztek, terveztek vagy kívántok Krisztus és Krisztus törvénye ellenében – tudjátok meg, hogy az az ördög csapdája, az ördög bűze –, tudjátok meg, és fussatok Pásztorotokhoz, felé irányítva minden elméteket, szíveteket, lelketeket és testeteket.

Úr Jézus, józan és éber Pásztorunk, tégy minket minden órában józanná és éberré, hogy ellenségünk ne lepjen meg és ne nyeljen el minket. Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 14.

1. Szt. Akvila apostol. Egy a hetven apostol közül. Zsidó származásúként először Itáliában élt feleségével, Priszkillával. Amikor Klaudiusz császár elrendelte, hogy minden zsidót ki kell utasítani Rómából és Itáliából, Akvila Korintusba költözött. Itt ismerte meg őt Pál apostol, aki másfél évig a házukban maradt, és megkeresztelte őt is, meg a feleségét is. A Krisztus hite iránti buzgóságtól égve Akvila és Priszkilla elkísérték Pált Efezusba, és segítették őt apostoli munkájában. Efezusból írta Pál az első levelét a korintusiaknak, melynek végén ezt mondja: „Sokat köszöntenek titeket az Úrban Akvila és Priszka, a házukban összejövő egész egyházzal egyetemben." (16,19). Klaudiusz császár halála után a zsidóknak megengedték a visszatérést Itáliába, így Akvila és Priszkilla visszatértek Rómába. Később, amikor Pál Korintusból a rómaiakhoz írta levelét, köszöntötte régi barátait és munkatársait: „Köszöntsétek Priszkillát és Akvilát, munkatársaimat a Krisztus Jézusban, akik az én életemért saját fejüket tették kockára; nekik nemcsak én vagyok hálás, hanem a pogányságból megtért minden egyházközség, és köszöntsétek a házukban összejövő közösséget" (16,3-4). Később Akvilát ismét Efezusban látjuk, ahol Szent Timóteussal együtt munkálkodik. Amikor Pált Rómában bebörtönözték, azt írta Timóteusnak Efezusba: „Köszöntsd Priszkát és Akvilát" (2Tim 4,19). Akvila püspökként sokakat megkeresztelt és a hit által megvilágosított, bálványokat tört össze, templomokat épített, papokat szentelt fel, és hirdette az emberek között a megtestesült Isten Fiának dicsőségét. Végül a dühödt pogányok megölték, és átköltözött Krisztus országába.

2. Szt. Éliás szerzetes. IV. századi egyiptomi monachus. Kora ifjúságától fogva a pusztai szerzetesi életnek szentelte magát, olyannyira, hogy életével és hatalmas csodatetteivel kivívta mind a szerzetesek, mind a világiak csodálatát. Bár menekült az emberi dicsőség elől, nem maradhatott rejtve. Hatalmas küzdelmei voltak az ördögi kísértésekkel, különösen a hosszan tartó böjtök idején. Az ördög hol méz, hol gyönyörű almák képében mutatkozott meg neki, de ő nem hagyta magát becsapni. Belátott az emberek szívébe, s eltalálta mindenki szenvedélyét és gondolatát – nem azért, hogy titkos tudásával kérkedjen, hanem hogy az embereket jó útra térítse.

Az égből leszálló fényes fáklya
Az apostolok szívébe hatolt be először,
Az apostolok azzal világosították meg a népet,
S azzal erősítették meg utódaikat is.
E fáklya által a szent Akvila is
A nagy Páltól lelkileg megvilágosodott,

S hű felesége, a boldog Priszkilla is,
Házukat betöltötte a kereszt ereje.
Elhagyták a gonoszságot s a hiú időtöltést,
S elindultak a világba az Úr dolgára.
Szolgálták Pált, a magányos foglyot,
Készséggel segítették a szent Apollóst,
S Timóteus testvért, Pálnak gyermekét;
Sokakat vezettek Krisztus nyájához.
Áldott áldozatai a boldog Priszkillának,
Áldott sebei a szent Akvilának,
Mindenütt megdicsőültek, gyümölcsöt hoztak –
A munkálkodók Isten országát örökölték.

ELMÉLKEDÉS

A kereszténynek fel kell fegyverkezniük e világ csábításai ellen. Olyan páncélosokká kell válniuk, akikről minden ütés és kísértés lepattan, s akikről minden gonoszság visszaverődik. A páncél nem egy-két nap alatt készül el, hanem gondos és nehéz munkával, hosszú gyakorlás árán kovácsolódik. Mit ér minden erényünk, ha az első csábításnak engedünk? Erről beszélve Nüsszai Szent Gergely egy alexandriai majom példáját hozza fel: „Alexandriában - mondja - egy mutatványos megtanított egy majmot arra, hogy rendkívül ügyesen táncosnőt szinleljen a színpadon. A színház látogatói dicsérték a majmot, aki táncosnőnek öltözve a zene ütemére táncolt. Ám miközben a nézőket lefoglalta e számukra oly új látvány, egy tréfás kedvű ember meg akarta mutatni mindenkinek, hogy a majom nem más, mint majom. Miközben mindenki ujjongott és tapsolt a majom ügyességének, a tréfamester állítólag olyan édességeket dobott a színpadra, amelyeket a majmok különösen szeretnek. Amint a majom meglátta az édességeket, elfelejtette a táncot, a tapsot és a drága ruhát, s mancsaival az édességekre vetette magát; mivel pedig a ruha akadályozta, körmeivel tépni kezdte azt, igyekezve levetni magáról. A dicséret és csodálat helyett pedig nevetés támadt a nézők között.” Mert a „táncosnő” szétszakadt maszkja mögül előbukkant a majom.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az igazságos büntetést, amelyet Isten mért Kóréra, Dátánra és Abirámra (4 Móz 16):

1. Hogyan lázította fel ez a három férfi a népet Mózes és Áron ellen, követelve, hogy mindannyian vezetők lehessenek;

2. Hogyan nyílt meg a föld, és nyelte el Kórét, Dátánt és Abirámot, valamint a velük lévőket;

3. Hogyan nyeli el a test földje mindazok lelkét, akik testi módon gondolkodnak, s így gondolkodva lázadnak Isten törvénye ellen.

SZENTBESZÉD

a hit szilárdságáról

„Erősen álljatok neki ellen a hitben, hisz tudjátok, hogy testvéreiteket is ezek a szenvedések érik a világban.” (1Pét 5,9)

Az emberi lélek legfőbb vára, testvéreim, a hit vára. Ezt a várat támadja az ördög a leghevesebben minden nyilával és minden ravaszságával. Mert tudja a tisztátalan és gonosz szellem, hogy ha ezt a várat lerombolja, mindörökre rabul ejti az emberi lelket. Ezért imádkoztak a szent apostolok az Úrhoz: „Növeld hitünket!” (Lk 17,5). Imádkozzunk mi is minden nap, testvéreim, hogy az Úr növelje hitünket, erősítse és szilárdítsa meg meggyőződésünket. A kígyó leginkább a fejét óvja a veszélyben, ezért nevezte őt maga az Úr bölcsnek. Óvjuk mi is így szellemi életünk fejét, ami a hit. Semmi a világon nem pótolhatja az Istenbe vetett hitet: sem a filozófia, sem a tudomány, sem a gazdagság, sem a dicsőség, sem az egész világ egyik végétől a másikig minden múlandó csábításával együtt. Tudja ezt az ördög, ezért támadja leginkább hitünket, kételyeket ébresztve bennünk, ingadozóvá téve minket, összezavarva gondolatainkat és nyugtalanítva szívünket. S ha az ördög tudja, hogy a hit a legfőbb dolog, annál inkább tudnunk kell ezt nekünk is. Hiszen értünk szállt le Krisztus a földre, értünk szenvedett a kereszten, s nekünk adta át az üdvözítő hit szövetségét.

A hitet pedig nem tudjuk másként megerősíteni vagy növelni, csak szenvedés által. Ezért mondja a sokat szenvedett Péter apostol: „ugyanazok a szenvedések (mint a tiéitek) sújtják testvéreiteket is a világban”. Alázatból az apostol nem a saját szenvedéséről beszél, hanem a Krisztusban lévő testvéreink szenvedéséről. Akik osztoznak a hitben, osztoznak a szenvedésben is. Nemcsak ti tűrtök az igaz hitért, testvéreim, hanem ugyanazon hitű többi testvéretek is.

Ez enyhítse kínjaitokat. De leginkább a szenvedésben Első, maga a megfeszített Urunk, Jézus Krisztus enyhítse gyötrelmeiteket.

Ó, Úrunk Jézus, Szenvedők felett Szenvedő és Győztesek felett Győztes, növeld hitünket, és erősíts meg minket kegyelmed erejével, miként megerősítetted szent apostolaidat is. Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 15.

1. Szt. Kirikosz és Julitta vértanúk. Ez a szent asszony nemesi családból származott. Korán megözvegyült, és újszülött gyermekével, Kirikoszszal maradt egyedül. Lükaónia Ikonion városában élt, és teljesen átadta magát Krisztus hitének. Fiát közvetlenül születése után megkereszteltette, és amikor hároméves lett, megtanította a hitre és az imádságra, amennyit egy ilyen korú gyermek be tudott fogadni. Amikor Diocletianus elrendelte a keresztények üldözését, Ikonion városában sok ártatlan vér folyt ki. Julitta fogta a fiát, és a pogány harag elől Szeleukeia városába menekült. De ott sem volt jobb a helyzet. Julittát elfogták, és keresztényként a bíró elé állították. Mivel Julitta bátran megvallotta hitét az Úr Jézusban, a bíró - hogy elszomorítsa és megingassa őt - a karjába vette a gyermeket, és becézni kezdte. Ám Kirikosz teli torokból kiáltotta: „Keresztény vagyok, engedj az anyámhoz!”, és kezecskéivel marni kezdte a bírót, arcát elfordítva tőle. A bíró megharagudott, a földhöz vágta a gyermeket és belerúgott; a gyermek legurult a kőlépcsőkön, és átadta Istennek szent és ártatlan lelkét. Látva, hogy Kirikosz előbb szenvedett vértanúhalált, mint ő, Szent Julitta örvendezett és hálát adott Istennek, amiért fiát méltónak találta a vértanúi koszorúra. Sok kínzás után Julittát is karddal fejezték le 304-ben. Szent Kirikosz és Julitta ereklyéi mindmáig csodatevők. Ereklyéik egy része Ohridban, a Kórházi Istenszülő-templomban található.

2. Szent Vlagyimir, orosz nagyfejedelem. A keresztségben a Vaszileiosz (Vazul) nevet kapta. Szvjatoszláv fejedelem fia, Igor és Olga unokája. Vlagyimir kezdetben teljesen pogány volt, mind hitében, mind életmódjában. Megtudva, hogy léteznek más vallások is, gondosan vizsgálni kezdte, melyik a legjobb közülük. Ezért követséget küldött Konstantinápolyba. Amikor a követek visszatértek, jelentették a fejedelemnek, hogy részt vettek a Szent Szófia ortodox templom istentiszteletén, és „magukon kívül voltak, nem tudva, vajon a földön vagy a mennyben vannak-e.” Ez arra késztette Vlagyimirt, hogy megkeresztelkedjen és megkereszteltesse népét is. A főbálványt, Perunt lehúzták a kijevi dombról és a Dnyeper folyóba vetették. A keresztény hit felvétele után Vlagyimir teljesen megváltoztatta életét, és minden igyekezetével azon volt, hogy pontosan betartsa e hit minden előírását. Elrendelte, hogy állama területén mindenütt templomokat építsenek a lerombolt bálványok helyén, ő maga pedig felépített a egy gyönyörű templomot a Legszentebb Istenszülő tiszteletére. Ez a templom pontosan azon a helyen épült, ahol korábban Szent Teodor és fia, János vértanúhalált halt Krisztusért (lásd július 12.). Ugyanazzal a megállíthatatlan erővel, amellyel korábban a bálványimádást védelmezte, most a kereszténységet terjesztette. 1015-ben hunyt el az Úrban.

Mikor bálvány-téboly dühöngött a világon,
Szenvedett Julitta, s Kirikosz, a gyermeke,

Két ártatlan áldozat, két új pecsét ők,
A megtestesült Ige élő tanúi.
Minden földi kincsnél drágább az igazság,
Nem sajnálta az anya se magát, se fiát,
Nem sajnált ifjúságot, gazdagságot, erőt,
Rendületlen indult Krisztus nyomába.
Ki az igazságot ismeri, újjászületik,
Békére s szabadságra az igazság vezeti.
A boldog Julitta az igazságot megérezte,
Mikor a keresztben megmosódott, s a hitben megvilágosult.
Isten békéjével s igaz szabadsággal telve,
Halva látta fiát, jajszó s rettegés nélkül,
Jajszó s rettegés nélkül hajtotta fejét a kard alá,
Vértanúhalálával dicsőítve az Igazságot.

ELMÉLKEDÉS

A vendégszeretetet más vallásokban is tisztelik, de a kereszténység kötelességként és elkötelezettségként emelte ki azt. Másfelől a vendégszeretetért való hála nem kevésbé kötelessége és kötelezettsége a kereszténynek. Aki megtanul hálás lenni az embereknek a vendéglátásért, az tudni fog hálás lenni Istennek is - a vendégszeretetért. Hiszen mik vagyunk mi itt a földön, ha nem Isten vendégei? S még az angyalok is az égben, mik mások lennének, mint Isten vendégei? Mesélik Philipposz makedón királyról, milyen szörnyen megbüntette egyik udvaroncát a hálátlanságáért. A király elküldte udvaroncát a tengeren túlra, hogy intézzen el egy ügyet. Az udvaronc elvégezte a feladatot, és hajóval indult vissza. A vihar azonban összetörte a hajót, és az udvaronc a hullámok közé került. Szerencséjére ez nem messze történt a parttól. Egy halász meglátta a fuldokló embert, csónakjával a segítségére sietett, és kivitte a partra. Miután magához tért és kipihente magát, az udvaronc elment a királyhoz, és elmesélte a tengeri vihar okozta nyomorúságát. A király, meg akarván őt jutalmazni, megkérdezte: mit kíván, mit adjon neki? Az udvaronc megnevezte azt a halászt, és azt mondta a királynak, leginkább azt szeretné, ha neki adományozná a halász tengerparti birtokát. A király rögtön teljesítette kívánságát. Ám amikor az udvaronc beköltözött legnagyobb jótevője birtokára, az kétségbeesésében elment a királyhoz, elmesélt mindent és panaszt tett. Elmondta, hogy ő mentette meg az udvaronc életét, az pedig most kiűzi őt a házából. Erről hallva a király rettentő haragra gerjedt a hálátlan udvaronc ellen, és megparancsolta, hogy forró vassal égetssék a homlokára: „a hálátlan vendég”.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Áron vesszőjének csodálatos kivirágzását (4 Móz 17):

1. Hogyan parancsolta meg Isten – a Mózes és Áron elleni zúgolódás lecsillapítására –, hogy a nemzetségfők vesszőit tegyék a bizonyság sátrába;

2. Hogyan zöldült ki és virágzott ki egyetlen éjszaka alatt Áron száraz vesszője, és hogyan hozott gyümölcsöt;

3. Hogyan tudja Isten életre kelteni a bűn miatt halott emberi lelket is.

SZENTBESZÉD

a kegyelemről és a békességről

„Kegyelem és békesség adassék néktek bőséggel az Istennek és Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak megismerésében." (2Pét 1,2)

Isten megismerése által növekszik, testvéreim, a kegyelem és a békesség. Ám a teremtmények megismerése által - ha az Istentől elszakítva, vagy Istennel szembehelyezkedve történik - csak a bánat és a békétlenség sokasodik. Vajon nem tanúskodik-e elegendőképpen a bánat és békétlenség növekedéséről a sok öngyilkosság éppen azok között, akik mesterségükül választották a természet és az emberi élet tanulmányozását Isten nélkül? Ó, mily nagy sokaság van közöttük ideges, ingerült, megkeseredett, elhomályosult és magánkívüli lelkekből, akiket csak egy nap vagy egy hónap választ el az öngyilkosságtól! Isten megismerése által viszont növekszik a kegyelem és a békesség. Ezt az apostol személyesen tapasztalta meg, és drága tapasztalatát átadja másoknak is.

Sem a kegyelem, sem a békesség nem a föld ajándéka, hanem az égé. Ezeket az ajándékokat Isten azoknak adományozza, akik igyekeznek gyarapítani a Róla való ismereteiket.

Melyik a leggyorsabb út Isten megismeréséhez, testvéreim? Kétségtelenül a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ő a Kinyilatkoztató és Ő a Kinyilatkoztatás, a Bölcs és a Bölcsesség, a Tanító és a Tanítás. Tőle van a kegyelem, Tőle a béke. Aki a teremtett lényeken és a természet törvényein keresztül ismeri meg Istent, ahogy a pogányok teszik, nem tesz rosszat, de kerülőúton és közvetett módon jár – egy olyan úton, amelyen sokan eltévednek és elvesznek. Aki a lelkiismereten és az emberi sorsokon keresztül ismeri meg Istent, ahogy az erkölcsfilozófusok teszik, nem tesz rosszat, de ő is kerülő és nehéz úton jár, így eltévedhet és elveszhet. Ám aki az Úr Krisztus megismerése által ismeri meg Istent, az a legrövidebb és legbiztosabb úton van.

Úrunk Jézus, segíts nekünk a Hozzád, az Atyádhoz és a Szentlélekhez vezető úton. Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 16.

1. Szent Atinogenosz püspök és vértanú. A szebasztei (örményországi) kolostorból. Tíz tanítványával élt egy kolostorban a város közelében. Diocletianus idejében Szebasztéba érkezett Philomarchosz, a keresztények kegyetlen üldözője, aki a városban sok keresztényt elfogott és megölt. Amikor meglátta Atinogenoszt és tanítványait, azt mondta az aggastyánnak, hogy mutasson be áldozatot a bálványoknak, nehogy úgy vesszen el, mint a többi keresztény. Atinogenosz így válaszolt neki: „Ó, kínzó, akiket te elveszetteknek nevezel, nem vesztek el, hanem a mennyben vannak és az angyalokkal ujjonganak." Megható volt a jelenet, amikor egy szarvasünő, akit az irgalmas Atinogenosz saját kezével etetett, odafutott hozzá, és látva szorult helyzetét, könnyeket hullatott. Még a hegyi vadállatokban is több szánalom volt Krisztus vértanúi iránt, mint a pogányokban! A nehéz kínzások után, amelyek során Isten angyala enyhítette a vértanúk szenvedését, mindannyiukat karddal fejezték le – először Atinogenosz papjait és munkatársait, majd magát Atinogenoszt is –, és 311-ben átköltöztek a mennyei hazába.

2. Szent Júlia szűz és vértanú. Karthágói származású, neves családból. Amikor a perzsák meghódították Karthágót, a nép nagy részét rabszolgaságba hurcolták. Szent Júliát is elfogták, és egy szíriai kereskedő kezére került, aki pogány volt. Látva, hogy Júlia keresztény, többször tanácsolta neki, hogy tagadja meg Krisztust és legyen hittestvére, de Júlia erre semmiképpen sem állt rá. Mivel Júlia hűséges és megbízható volt a szolgálatban, a kereskedő békén hagyta, és nem beszélt neki többet a hitről. Egyszer a kereskedő áruval rakta meg hajóját, magával vitte Júliát is, és kereskedelmi célból távoli tájakra indult a tengeren. Amikor Korzikára értek, éppen pogány ünnep volt; a kereskedő csatlakozott a tisztátalan áldozatbemutatáshoz, Júlia pedig a hajón maradt, sírva azon, hogy annyi ember él ostoba tévelygésben, és nem ismeri az igazságot. A pogányok valahogy tudomást szereztek róla, és gazdája tiltakozása ellenére kihúzták a hajóból, majd kegyetlenül kínozni kezdték. Levágták a melleit és egy kőre dobták, majd keresztre feszítették, amin Szent Júlia visszaadta lelkét Istennek. Halálát Isten angyala hírül adta a közeli Margarita (vagy Gorgona) szigetén élő szerzeteseknek, akik átmentek és tisztességgel eltemették a vértanú testét. Szent Júlia sírjánál évszázadokon át sok csoda történt, és ő maga is megjelent egyeseknek a túlvilágról. A VI. században szenvedett vértanúhalált. Sok évvel később a hívők új templomot akartak építeni a tiszteletére egy másik helyen, mivel a régi templom szűk és düledező volt. Össze is gyűjtötték az építőanyagot: követ, téglát, homokot és egyebeket az új helyszínen. Ám az alapozás tervezett napja előtti éjszakán az összes anyagot láthatatlan kéz átszállította a régi templomkához. Az emberek értetlenül újra visszahordták az anyagot az új helyre, de ismét ugyanez történt: az anyag a régi helyen, a régi templom mellett termett. Az éjjeli őrök látni véltek egy fényes szüzet, amint fehér ökrökkel szállítja az anyagot a régi templom

felé. Ebből mindenki megértette, hogy Szent Júlia nem akarja, hogy más helyen építsenek neki templomot, ezért lebontották a régit, és ugyanazon a helyen emeltek újat.

3. 15 000 szent vértanú. Krisztus hitéért karddal fejezték le őket Perzsiában.

4. Szent Atinogenosz vértanú. Az „Enyhe világosság" (Szelíd fényesség) kezdetű esti ének szerzője. Tűzhalált halt Krisztusért, és méltóvá vált az örök dicsőségre Isten országában.

5. A hat egyetemes zsinat emléknapja. Az első hat egyetemes zsinat közös emléknapját a július 13. és 19. közé eső vasárnapon tartják.

Júlia, a vértanú,
Krisztusáért felfeszítve,
Krisztus erejét hívja,
A Szent Kereszt erejét.
Hat sebből folyt ki vére,
Vérrel festette a földet,
Mert Krisztusban hitt,
Hitét el nem rejtette.
Krisztus sem rejtette el őt,
Az egész világnak kihirdette,
És a halhatatlan országban,
A mennyekben megdicsőítette.
Amikor Júlia kilehelte
Tiszta és szent lelkét,
Szájából egy fehér galamb
A magasba repült…
Amikor az emberek ezt látták,
Mind félve kiáltották:
– Jaj a gonosz bíráknak,
Kik igaz vért ontottak!

ELMÉLKEDÉS

Az egyetemes zsinatok az ortodoxia és az eretnekségek közötti küzdelem legnagyobb színterei. A mai napon az Egyház az első hat zsinatról emlékezik meg együttesen, név szerint: az **I.** egyetemes zsinat Niceában (325), 318 szent atya részvételével. Külön május 29-én és a Húsvét utáni hetedik vasárnapon emlékeznek meg róla. Ez a zsinat cáfolta meg Arius eretnekségét a Fiúisten ellen. A **II.** egyetemes zsinat Konstantinápolyban (381), 150 szent atyával. Külön május 22-én emlékeznek meg róla. Ez a zsinat cáfolta meg Makedoniosz eretnekségét a Szentlélek Isten ellen. A **III.** egyetemes zsinat Epheszoszban (431), 200 szent atyával. Külön szeptember 9-én emlékeznek meg róla. Ez a zsinat cáfolta meg Nesztoriosz eretnekségét az Istenszülő ellen. A **IV.** egyetemes zsinat Kalkedonban (451), 630 szent atyával. Külön július 16-án emlékeznek meg róla. Ez a zsinat cáfolta meg a monofizita eretnekséget. Az **V.** egyetemes zsinat Konstantinápolyban (553), 160 szent atyával. Külön július 25-én emlékeznek meg róla. Ez a zsinat cáfolta meg Órigenész eretnekségét. A **VI.** egyetemes zsinat Konstantinápolyban (691), 170 szent atyával. Külön ünnepe január 23-án van. Ez a zsinat cáfolta meg a monotelita eretnekséget. A **VII.** egyetemes zsinatról pedig, amely 878-ban volt 367 szent atyával, ezúttal nem emlékezünk meg, csak külön

október 11-én. Ez a zsinat cáfolta meg az ikonromboló eretnekséget. Ezeken a zsinatokon a Szentlélek munkálkodása által minden eretnekséget elítéltek, az ortodox hitet pedig mindörökre megmagyarázták és megerősítették.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a víz csodálatos fakasztását a kősziklából Kádesben (4Móz 20):

1. Hogyan ütött rá Mózes Isten parancsára a sziklára botjával, de hit nélkül, és hogyan folyt ki a víz Isten akaratából;

2. Hogyan büntette meg Isten Mózest és Áront kishitűségük miatt azzal, hogy nem engedte be őket az Ígéret földjére;

3. Hogyan mutatkozott meg ezzel az, hogy még az olyan nagy igaz ember is, mint Mózes, hajlamos a bűnre – azért, hogy egyetlen halandó se fuvalkodjon fel saját erényével.

SZENTBESZÉD

A hívők részesedéséről az isteni természetben

„...hogy általa isteni természet részeseivé legyetek." (2Pt 1,4)

Hogyan lehet, testvéreim, a halandó embernek része az isteni természetben? Hogyan egyesülhet az örökkévaló az időlegessel, a dicsőséges a dicsőség nélkülivel, a romolhatatlan a romlandóval és a tiszta a tisztátalannal? Nem lehetséges különleges feltételek nélkül. Az apostol meg is említi ezeket a feltételeket: egy feltételt Isten részéről és egyet az ember részéről. Isten részéről feltételként említi az Ő erejét, amely az élethez és a kegyességhez szükséges; az ember részéről pedig feltételként – „ha megmenekültök a világban uralkodó testi vágyak romlottságától". Isten teljesítette a maga feltételét, és megadta nekünk az Ő erejét, amelyet Annak megismerése által ajándékozott, Aki dicsőséggel és erénnyel hívott el minket. Most az emberen a sor, hogy teljesítse saját feltételét, azaz, hogy Krisztus Urunkat megismerve elmeneküljön e világ testi vágyaitól. Krisztus Urunk először megnyitotta az eget és minden mennyei javat, majd hívta az embereket, hogy járuljanak hozzá és fogadják be e javakat. Hogyan hívott? Csak szavakkal? Szavakkal is, de nemcsak szavakkal, hanem dicsőséggel és erénnyel: dicsőséggel, vagyis az Ő dicsőséges feltámadásával; erénnyel, vagyis az Ő csodálatos szolgálatával és szenvedésével. Ezzel hívott minket, hogy befogadjuk a hatalmas ígéreteket, és azok által részesedjünk az isteni természetben. De ahhoz, hogy megismerhessük Krisztust és meghalljuk az Ő hívását, előbb el kell menekülnünk e világ testi vágyaitól. Ha nem menekülünk el, vakok maradunk Előtte, az Ő dicsősége és erénye előtt, és süketek az Ő hívására.

Ó, testvéreim, mily mérhetetlen Isten irgalma irántunk! E hatalmas irgalom által nekünk, halandóknak felkínáltatik a fogadott fiúság a Halhatatlantól, és nekünk, bűnösöknek a beépülés az Úr Jézus megdicsőült Testébe. De – csak egy feltétellel, amely nem nagy teher és nem nehéz kereszt.

Ó, Úr Jézus, minden ígéret beteljesítője és minden jó forrása, gyógyíts ki minket vakságunkból és süketségünkből, és adj nekünk erőt, hogy elmeneküljünk e világ testi vágyaitól. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 17.

1. Szent Marina vértanú. A piszidiai Antiochiából származott, pogány szülőktől. Marina tizenkét éves korában hallott először az Úr Jézus Krisztusról: hogyan öltött testet a Tisztaságos Szűztől, mennyi csodát tett, hogyan fogadta el a kereszthalált és támadt fel dicsőségesen. Fiatal szíve lángra lobbant az Úr iránti szeretettől, és megfogadta, hogy soha nem megy férjhez, sőt teljes lelkével arra vágyott, hogy Krisztusért szenvedjen és a vértanúság vérében keresztelkedjen meg. Apja meggyűlölte őt hite miatt, és többé nem tekintette lányának. A császári helytartó, Olimvriosz, megtudva Marinától, hogy keresztény, először feleségül akarta venni. Amikor Marina ezt elutasította, megparancsolta neki, hogy hódoljon a bálványoknak, amire a szent így felelt: „Nem hódolok és nem áldozok lélektelen és holt bálványoknak, amelyek sem önmagukat nem ismerik, sem azt nem tudják, hogy mi tiszteljük vagy gyalázzuk-e őket; nem adom meg nekik azt a tiszteletet, amely egyedül az én Teremtőmet illeti.” Ekkor Olimvriosz kegyetlen kínzásoknak vetette alá, majd sebesen és véresen tömlöcbe záratta. A börtönben Marina Istenhez imádkozott, az ima után pedig megjelent neki az ördög egy félelmetes kígyó képében, széttátva a száját a feje körül. Ám amikor keresztet vetett, a kígyó szétrepedt és eltűnt. Ekkor mennyei fényesség árasztotta el, és úgy tűnt neki, mintha a börtön falai és teteje eltűntek volna; megjelent egy hatalmas, sugárzó kereszt, a tetején egy fehér galambbal, amelytől szózat hallatszott: „Övendezz, Marina, Krisztus értelmes galambja, a magasságbeli Sion leánya, mert eljött vigasságod napja.” Marina pedig Isten erejéből minden sebéből és fájdalmából meggyógyult. Az esztelen bíró a következő napon tűzben és vízben kínozta, de Marina mindent úgy tűrt, mintha idegen testben lett volna. Végül kard általi halálra ítélték. Közvetlenül halála előtt megjelent neki az Úr Jézus az angyalokkal. Diocletianus császár idejében fejezték le, de lelkével és erejével életben maradt a mennyben és a földön egyaránt. Szent Marina egyik keze az Athosz-hegyi Vatoped kolostorban van. Albániában pedig, az Ohridi-tó feletti Langa-hegyen található a Szent Marina kolostor, csodatevő ereklyéinek egy részével. Ebben a kolostorban számos csoda történt és történik, amelyeknek nemcsak

keresztények, hanem muszlimok is tanúi. A törökök annyira tisztelik ezt a szent helyet, hogy soha nem bántották sem a kolostort, sem annak birtokait; egy időben még török gondnoka is volt a monostornak.

2. Usztnyedumi Szent Leonid. Ez az orosz szent fiatalkorától kezdve több kolostorban is - Szoloveckijben, Mirozsszkijban és másutt - aszkéta életet élt. Végül saját kolostort alapított a Luza folyónál, a Vologdai kormányzóságban. Keményen küzdött, amíg lelke meg nem telt a Szentlélek kegyelmi világosságával és erejével. Mint nagy világítótorony, sokakat vonzott a remete életmódhoz. „Usztnyedumszkijnak" azért nevezték el, mert amikor egyszer megharapta egy mérges kígyó, ő arról sem gondolkodni, sem beszélni nem akart, és életben maradt. Istennek tetsző élete után békében hunyt el 1653. július 17-én. Ereklyéi az általa alapított kolostorban nyugszanak.

Marina a szent az Úrhoz imádkozott,
S forró könnyekkel fohásza áradott:
– Úr Jézus Krisztus, Istenem s Megváltóm,
Te segítesz minden bízó szívű szolgán.
Légy közel hozzám, lelkem mellett állj meg,
Mikor a hitetlenek testemet meg rontják,
Légy közel hozzám, vértanúk ereje,
Hogy kínokat tűrjek, ne féljek tőle.
Mint bárány állok éhes farkasok előtt,
Mint magányos madár vadászok előtt,
Mint szegény hal, mely hálóba akadt, –
De szemem csak Rajtad, szabadítómon marad!
Hadd tépjék a testem, mint silány zsákot,
Én meg nem tagadom Krisztust, a Világosságot;
Jobb a kín Veled, mint minden földi méz,
Csak a Te hatalmad előtt hajtok térdet én.
Halál, pokol és ördög győzedelmes Ura,
Győzz általunk ismét e földi harcban!
Mindenért hála Neked, Uram s Megváltóm,
Ki segítesz minden bízó szívű szolgán.

ELMÉLKEDÉS

Amíg Krisztus nem válik a lélek számára mindenné - de mindenné , aminek egyáltalán maradandó és változhatatlan értéke van, addig az ember nem tud elindulni a Krisztusért való szenvedés útján. Hogyan tudott a tizenöt éves leány, Szent Marina

kínokat vállalni Krisztusért? Mert Krisztus volt számára minden – de minden. Hogyan tudott Szent Julitta örvendezni, látva hároméves fiát, Kiriákoszt meghalni a Krisztusba vetett hitéért? Ismét csak azért, mert Krisztus volt számára minden – de minden... Íme, hogyan beszél erről kimerítően Zadonszki Szent Tyihon (Krisztus és az ember párbeszéde formájában): „Jót akarsz magadnak? Minden jó Énbennem van. Boldogságot akarsz? Minden boldogság Énbennem van. Szépséget akarsz? Mi szebb Nálam? Nemességet akarsz? Mi nemesebb az Isten Fiánál és a Szűznél? Magasságot akarsz? Mi magasabb a mennyei Királynál? Dicsőséget akarsz? Ki dicsőségesebb Nálam? Gazdagságot akarsz? Énbennem van minden gazdagság. Bölcsességet akarsz? Én vagyok az Isten Bölcsessége. Barátságot akarsz? Ki szeretőbb barát Nálam, Aki lelkemet adtam mindenkiért? Segítséget akarsz? Ki segíthetne rajtam kívül? Vidámságot keresel? Ki vidámíthatna meg rajtam kívül? Vigaszt keresel a bajban? Ki vigasztalhatna meg rajtam kívül? Békét keresel? Én vagyok a lélek békéje. Életet keresel? Énbennem van az élet forrása. Világosságot keresel? Én vagyok a világ világossága.”

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a csodálatos rézkígyót a pusztában (4Móz 21):

1, Hogyan akart az egész nép elveszni a kígyómarások miatt, amíg Mózes fel nem emelte a rézkígyót egy póznára;

2. Hogyan gyógyult meg mindenki, akit megmart a kígyó, amint a rézkígyóra tekintett;

3. Hogyan jelképezi (előképezi) a rézkígyó a kereszten függő Krisztust.

SZENTBESZÉD

Az ismétlés és az újra meg újra való emlékeztetés szükségességéről

„Ezért folyton azon leszek, hogy emlékeztesselek benneteket ezekre, ha ismeritek is, és biztosak vagytok is a most felfogható igazságban.” (2Pt 1,12)

A szántóvető szánt a mezőn. Vajon nem ugyanazt a munkát ismétli minden másodpercben? Hogyan szántaná fel különben a földet, ha nem mélyítené a barázdát barázda után reggeltől estig?

Az utas lépdel az úton. Vajon nem ugyanazt a mozdulatot, ugyanazt a fáradozást ismétli minden másodpercben? Hogyan tenné meg különben az utat, és érne célba?

Az ács deszkákat gyalul a műhelyben. Vajon nem ugyanazt a munkát, ugyanazt az erőfeszítést végzi minden egyes deszkánál? Hogyan készítené el különben a megrendelt számú gyalult deszkát?

Vajon nem ismétlések sorozatából áll-e, testvéreim, minden hasznos tevékenységünk? Ne restüljön meg hát az igazság hirdetője, és ne mondja: „Már megmondtam nekik, nem fogom megismételni!" Ne fuvalkodjon fel az igazság hallgatója, és ne mondja: „Egyszer már hallottam, nincs szükségem rá, hogy újra halljam!"

Ó, igazság hirdetője, ne félj ismételni és újra meg újra elmondani; hogy ismételten taníts és ismételten emlékeztess! Ismétlés nélkül sem a mező nincs felszántva, sem az út nincs megtéve, sem a faanyag nincs megmunkálva. Te pedig azért vagy, hogy szánts, vezess és alakíts.

Ó, igazság hallgatója, ne légy kevély, és ne mondd, hogy egyszer már hallottad az igazság szavát. Az igazság a lélek tápláléka. Ettél kenyeret ma is, tegnap is, tegnapelőtt is, hónapokon és éveken át. És újra enni fogsz, hogy a tested egészséges legyen. Tápláld a lelkedet is! Tápláld az igazsággal, ugyanazzal az igazsággal tegnap, ma és holnap, egészen a halálig. Hogy a lelked egészséges, erős és világos legyen.

Ó, Úr Jézus, táplálj minket minden nap és minden órában a Te igazságoddal – Önmagaddal, ó Jézus, édes táplálék! Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 18.

1. Szent Emilián vértanú. Julianus Apostata (Hitehagyott) idején a thrákiai Dorosztol városában élt Emilián, egy ifjú, aki a polgármester szolgája volt. Amikor a Hitehagyott császár tűzzel-vassal irtani kezdte a kereszténységet a Római Birodalom szerte, a császári követ Dorosztolba is megérkezett, hogy megölje a kereszténységet. Ám egyetlen egyet sem talált. Ennek örvendezve nagy lakomát adott Dorosztol polgárainak, és elrendelte, hogy mutassanak be nagy áldozatokat a bálványoknak, és városszerte mulassanak éjjel-nappal. Azon az éjszakán a szent Emilián végigjárta a bálványtemplomokat, a piacokat és a város utcáit, és egy pöröllyel minden bálványt szétzúzott. Másnap szörnyűség lett úrrá a városon. Mindenki az isteneik pusztítóját kereste. Elfogtak egy parasztembert, akit aznap reggel láttak elhaladni a templom mellett. Emilián látva, hogy egy ártatlan ember fog bűnhődni, így szólt magában: „Ha eltitkolom tettemet, mi hasznom abból, amit tettem? Nem úgy állok-e majd Isten előtt, mint egy ártatlan ember gyilkosa?" Feladta hát magát a császári követnél, és mindent beismert. Az dühösen kérdezte Emiliántól, ki vette rá erre? Krisztus vértanúja így válaszolt: „Isten és az én lelkem parancsolta nekem, hogy zúzzam szét azokat a holt

oszlopokat, amiket ti isteneknek neveztek." Ekkor a bíró megkorbácsoltatta, majd a korbácsolás és más kínzások után elrendelte, hogy égessék el tűzben. Így végezte be földi életét Szent Emilián, és költözött át a mennyeibe 362. július 18-án.

2. Jámbor Szent Pamvo. Egyiptomi aszkéta a Nitriai-hegyen. Szent Antal kortársa, és maga is kiváló a szerzetesi küzdelmekben. Különösen két tulajdonságáról volt ismert: hosszú gyakorlással lakatot tett a nyelvére, hogy egyetlen felesleges szót se ejtsen ki, és soha nem evett más kenyeret, csak azt, amit saját kezével, gyékényfonással érdemelt ki. Olyan volt, mint Isten angyala, és arca öregségére úgy fénylett, mint egykor Mózesé, így a szerzetesek nem tudtak az arcába nézni. Még a legegyszerűbb kérdésre sem adott gyors választ anélkül, hogy előtte szívében ne imádkozott és ne elmélkedett volna. Egyszer Theofilosz alexandriai pátriárka meglátogatta a nitriai szerzeteseket. Ekkor a szerzetesek kérték Pamvót: „Mondj a pápának egy léleképitő szót, ami hasznára válna." A hallgatag Pamvo így felelt: „Ha a hallgatásom nem használ neki, akkor a szavam sem fog használni." Egyszer Szent Pamvo szerzetesekkel utazott Egyiptomban. Amikor elhaladtak egy csoport ember mellett, akik ülve maradtak a szerzetesek elvonulásakor, Szent Pamvo megszólította őket: „Keljetek fel és köszöntsétek a szerzeteseket, hogy áldást kapjatok tőlük, mert ők szüntelenül Istennel beszélgetnek, és az ő szájuk szent." Ez a csodálatos szent tisztán látott az élők és a holtak sorsában. 386-ban hunyt el az Úrban.

3. Jámbor Szent Pajsziosz és Izaiás. Édestestvérek, gazdag családból származtak. Mindketten szerzetesek lettek. Egyikük a pusztai aszkézisnek szentelte magát, a másik pedig az emberek iránti irgalmasság cselekedeteinek. Szent Pamvo mindkettőjüket látta a Paradicsomban. Ezzel eldőlt a szerzetesek közötti vita arról, hogy mi a jobb: az aszkéta küzdelem vagy az irgalmasság cselekedetei. Mindkettő, ha Krisztus nevében végzik, a Paradicsomba vezet.

4. Jámbor Szent Sokatszenvedett János. Remete a kijevi Szent Antal-barlangban. Harminc éven át gyötörte a paráznaság szenvedélye, amely ellen rendíthetetlenül küzdött, amíg Isten segítségével és Magyar Szent Mózes (lásd július 26.) ereklyéinek érintésével le nem győzte azt. Miután legyőzte a tisztátalan szenvedélyt, Szent Jánost belülről mennyei világosság árasztotta el, amelynél éjszaka is úgy látott, mint nappal.

Kérdezték a szerzetesek a boldog Pamvót:
– Jó-e, atyánk, dicsérni a felebarátot?
Pamvo elhallgatott, majd felelt a testvéreknek:
– Jó dicsérni, de hallgatni még jobb.
Kérdezték tőle: ki a tökéletes ember?
– Ki Istenért saját akaratáról lemond.

Hallgattak a szerzetesek, míg egyikük szólt:
– Még egy választ adj nekünk, ó, tiszta lelkű jámbor:
A szerzetesnek milyen legyen a ruhája?
– Amelyet ha eldob, senki sem tart igényt rája.
Így szólt a szent, s ajkait újra bezárta,
Mert nyelvét a felesleges szótól óvta.
Halála óráján, dicsőségben ragyogva,
Életéről kérdezték, s ő így szólt suttogva:
– Érdemtelen kenyeret sosem kóstoltam,
– S egyetlen szavamért sem bűnhődött a lelkem.

ELMÉLKEDÉS

Mi tetszőbb Istennek: a pusztai aszkézis vagy az irgalmasság cselekedetei? A pusztai imádkozók úgy tartják, hogy az emberek között élő ember, bármennyi jót is tesz, nehezen tudja megőrizni szíve tisztaságát és Istenre irányított elméjét. Az emberek jótevői viszont azt mondják: a remete túlságosan is csak a saját üdvösségével van elfoglalva, és nem segíti mások üdvözülését. Két egyiptomi, két édestestvér, Pajsziosz és Izaiás nagy vagyont örökölt szüleiktől; eladták a birtokot, és mindketten elvették a rájuk eső pénzt. Egyikük azonnal szétosztotta vagyonát a szegények között, szerzetes lett, és a pusztába vonult aszkéta küzdelemre, hogy türelemmel, böjttel, imádsággal és elméjének a gonosz gondolatoktól való megtisztításával mentse lelkét. A másik testvér szintén szerzetes lett, de nem akart a pusztába menni, hanem épített egy kis kolostort a város közelében, kórházat a betegeknek, asztalt a szegényeknek és pihenőhelyet a szomorkodóknak. Teljesen felebarátai szolgálatának szentelte magát. Amikor mindkét testvér elhunyt, vita támadt az egyiptomi szerzetesek között: melyikük teljesítette be Krisztus törvényét? Mivel nem tudtak megegyezni, Szent Pamvóhoz mentek, és őt kérdezték erről. Szent Pamvo így felelt: „Mindketten tökéletesek Isten előtt; a vendéglátó hasonló a vendégszerető Ábrahámhoz, a remete pedig Szent Illés prófétához, akik egyformán kedvesek voltak Istennek.” De ezzel a válasszal nem volt mindenki elégedett. Ekkor Szent Pamvo imádkozott Istenhez, hogy tárja fel neki az igazságot. Néhány napos imádság után így szólt a szerzetesekhez: „Isten előtt mondom nektek, hogy láttam mindkét testvért, Pajszioszt és Izaiást, együtt a Paradicsomban.” Ezzel a vita eldőlt, és mindenki elégedett volt.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Bálám csodálatos élményét (4. Móz. 22):

1. Hogyan indult el Bálám, hogy jósoljon Báláknak, Móáb fejedelmének;

2. Hogyan jelent meg az angyal az úton karddal, és akadályozta meg Bálámot az út folytatásában;

3. Hogyan látta meg a szamár az angyalt hamarabb, mint Bálám, és hogyan szólalt meg gazdájához.

SZENTBESZÉD

A testtől való közeli elválásra való emlékezésről

„Kötelességemnek tartom ugyanis, hogy amíg e sátorban élek, buzdítsalak és ösztönözzelek benneteket, mert tudom, hogy közel van sátram levetése, mint azt Urunk, Jézus Krisztus is tudtomra adta.” (2Pt 1, 13-14)

Íme, egy jó figyelmeztetés a testbarátoknak, akik a test miatt elfelejtették saját lelküket. A testet le kell vetni. Bármilyen drágának is tartsuk, bármennyi kincset is aggassunk rá, bármennyire is dédelgessük és kényeztessük, egy napon le kell vetnünk azt. Ó, milyen erős és igaz ez a szó – levetni! Amikor a lélek elválik a testtől, a lélek mint feleslegeset veti le a testet. Amikor a hajótöröttek egy deszkán partot érnek, kiszállnak a partra, a deszkát pedig eldobják (elvetik). Amikor eljön a tavasz, a kígyó lehúzza magáról az inget, és leveti azt. Amikor a pillangó kirepül a bábból, a bábot elvetik. Ugyanígy vetik el a testet is, amikor a lélek kijön belőle. Többé már használhatatlan és haszontalan, sőt más emberek számára káros, ezért elvetik a házból, elvetik a városból, elvetik a napfényről és – mélyen a földbe ássák. Gondoljatok erre, ó, ti pompázók és ékesítettek, büszkék és torkosak!

De amíg a lélek a testben van, ki kell használnia a testet saját üdvösségére, engedelmeskedve Isten törvényének és végezve Isten dolgát. Látjátok-e, milyen munkaszerető az apostol lelke! „Amíg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetéssel ébresztgesselek titeket.” Ezt a feladatot Isten adta neki, és ő mindvégig lelkiismeretesen teljesíteni akarja azt, mielőtt le kellene vetnie a testét. Igyekezzünk mi is, testvéreim, először is befogadni az apostoli intést, másodszor pedig inteni a többieket, mindenki mást, akinek jót akarunk. Mindannyian sietve közeledünk a túlsó világ partjaihoz, és sietve közelít az óra, amikor le kell vetnünk testünket, és meztelen lélekkel kell Isten ítélőszéke elé állnunk. Mit fogunk mondani Isten ítéletén: milyen célokra használtuk földi életünkben a földből való eszközt, amelyet testnek hívnak?

Ó, Úr Jézus, igazságos Bíró, irányítsd elménket, hogy a halálról és az ítéletről gondolkodjunk. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 19.

1. Jámbor Szent Makrina. Szent Vazul (Vaszilij) és Nüsszai Szent Gergely (Grigorije) legidősebb nővére. Szűzként korán eljegyezték egy nemes ifjúval. Ám amikor vőlegénye meghalt, Makrina megfogadta, hogy soha nem lép házasságra, mondván: „Nem helyes, hogy egy lány, akit eljegyeztek egy vőlegénnyel, egy másikhoz menjen; a természet törvénye szerint egy házasságnak kell lennie, ahogyan egy születés és egy halál van." Ezt a feltámadásba vetett hittel is igazolta, vőlegényét nem halottnak, hanem Istenben élőnek tekintve. „Bűn és szégyen – mondta –, ha a hitves nem őrzi meg hűségét, amikor hitvese valamilyen távoli vidékre távozik." Ezután anyjával, Emíliával együtt szerzetesi életet kezdett egy női kolostorban, ahol más szerzetesnőkkel együtt küzdöttek. Kezeik munkájából éltek, idejük nagy részét istenlátásnak, imádságnak és elméjük Istenhez való szüntelen emelésének szentelve. Idővel meghalt az édesanyja, majd testvére, Vazul is. Kilenc hónappal Vazul halála után Gergely elment, hogy meglátogassa nővérét, de már a halálos ágyán találta. Közvetlenül halála előtt Szent Makrina imát intézett az Úrhoz: „Te, Uram, a halál álmával nyugtatod testünket egy időre, majd az utolsó harsonaszóra ismét felébreszted azokat. Bocsáss meg nekem, és add meg, hogy amikor lelkem leveti testi öltözékét, szeplőtelenül és bűn nélkül állhasson Eléd, és legyen olyan, mint a tömjénfüst Előtted." Ezután kezével keresztet vetett homlokára, szemeire, arcára, szívére és – kilehelte lelkét. 379-ben hunyt el az Úrban.

2. Jámbor Szent Diusz. A szíriai Antiochiából származott, keresztény szülőktől. Fiatalkorában istenfélő férfiak tanították a szerzetesi életre és küzdelemre. Miután hosszú és gyötrelmes harcot vívott az ördöggel és a testi vágyakkal, Istentől megkapta a csodatevés nagy ajándékát. Imáiban leggyakrabban a Szentháromsághoz fordult. Imádságának erejével nagy és félelmetes csodákat tett: elérte, hogy egy száraz bot kizöldüljön, egy kiszáradt kút megteljen vízzel, egy hitetlen embert pedig holttá tett, majd újra feltámasztott. Egy kétszeri égi látomás után elhagyta Antiochiát és Konstantinápolyba költözött, ahol a város közelében folytatta küzdelmeit. Híre hamar elterjedt, olyannyira, hogy maga II. Theodosius császár is meglátogatta, tanácsot kérve tőle, Attikosz pátriárka pedig rávette, hogy szenteltesse magát áldozópappá. Hosszú élet után felkészült a halálra, megáldozott, tanította a testvéreket, majd lefeküdt ágyába, és mindenki szeme láttára meghalt. Halálának híre sok embert vonzott; eljött Attikosz pátriárka és Alexandrosz antiochiai pátriárka is. Ám amikor el akarták temetni, hirtelen felkelt, mintha álomból ébredne, és így szólt: „Isten még 15 évnyi életet ajándékozott nekem." És Szent Diusz pontosan még 15 évet élt, sokakat az üdvösség útjára vezetett, sokakat meggyógyított, sokaknak segített különféle bajokban és nyomorúságban, végül pedig átadta lelkét az Úrnak, akit egész életében hűségesen szolgált. 430-ban hunyt el mély öregségben.

3. Magas Szent István emlékezete. Szent Lázár szerb fejedelem és Milica fejedelemasszony fia. A kereszténység védelmezője a Balkánon a legnehezebb napokban. Olyan gyönyörű alapítványok létrehozója, mint Manasija és Kalenić. Sok fáradozás és csapás után 1427. július 19-én hunyt el.

Kora ifjúságtól késő öregségig,
Diusz az Úr kegyelmét számlálta végig.
Istennek irgalmát és az Ő igazát,
Éjjel-nappal kutatta lelke az útját.
Isteni fénybe és szent ösvényekre,
Vágyat és démont űzve vetette tekintetét.
Mi az emberi lény? Mint a zavaros víz,
Mely az égbolt ívét magába nem veszi.
Válhat-e tisztává a zavaros ár,
Hogy az ég tükre benne visszacsillanjon már?
Válhat, állítja Diusz, a szentek útján,
De csak Krisztus keresztjének oltalmán.
Tedd a keresztet lényed közepébe,
Szegezd belé elmédet – s meglátod Istent.
A zavaros víz ekkor kitisztul majd,
S oly csodákat látsz, mit szem még nem látott.

ELMÉLKEDÉS

Egy nő legszebb ékessége a szemérmesség, ahogyan a női szeméremnélküliség a legtermészetellenesebb és legvisszataszítóbb látvány a világon. A női szemérmesség csodálatos példáját mutatta meg életében Szent Makrina. Fiatal korában egy fájdalmas fekély támadt a mellén. Habár édesanyja tanácsolta neki, hogy mutassa meg a sebet orvosnak és keressen gyógyulást, Makrina erre semmiképpen sem állt rá. Ő teljesen Istennek szentelte magát, és még a gondolatát sem bírta elviselni annak, hogy testét emberek előtt felfedje, még saját anyja előtt sem. Egy éjszaka Makrina alázattal imádkozott Istenhez. Szemeiből könnyek hullottak az előtte lévő porba. Megingathatatlan bizalommal az Úrban, ujjaival a port a könnyeivel sarasra gyúrta, és azzal kente be a sebét. Másnap reggelre egészségesen ébredt. Amikor édesanyja nagy szomorúsággal bement, hogy meglátogassa leányát, ő nem akarta elmondani, hogy az Úr gyógyította meg (alázatból eltitkolva a csodát, amelyet ő maga vitt véghez az imádság által), hanem kérte anyját: „Meggyógyulok, anyám, ha jobb kezedet a keblembe teszed, és keresztet vetsz a fájdalmas helyre.” Az anya betette a kezét és keresztet vetett arra a helyre, de nem tapintott már sebet, csak a begyógyult sebhely hegét. Így rejtegette Szent Makrina a testét szemérmességből, és csodatevő erejét alázatosságból.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Bálám csodálatos jövendölését (4Móz 23-24):

1. Hogyan jött el Bálám Bálák fejedelem hívására, hogy megátkozza Izrael népét;
2. Hogyan áldotta Bálám az átkozódás helyett a népet, az Isten Lelke által irányítva;
3. Hogyan jövendölte meg Bálám Krisztust, mondván: „Csillag származik Jákobból, és királyi pálca támad Izraelből."

SZENTBESZÉD

Az apostoli szeretetről és tisztánlátásról

„De igyekezni fogok azon is, hogy távozásom után is mindig emlékezetbe tudjátok idézni ezeket." (2Pt 1,15)

Nyíljon meg a szívetek, testvéreim, hogy befogadjátok és megértsétek ezt a nagy titkot! Előbb az apostol arról beszél, hogy nem fog meglustulni emlékeztetni a hívőket a hit üdvözítő igazságaira, az isteni erőkre, amelyek Krisztus Urunk által adattak az embereknek, és az emberek felkészítésére ezen isteni erők befogadására, elmenekülve e világ testi vágyaitól. Most pedig még tovább megy, és megígéri, hogy ezt az emlékeztetést a távozása, azaz az eltávozása (ez a szó szerepel a görög szövegben) után ebből az életből is folytatni fogja, miután levetette a testét. Ó, isteni hit, ó, vigasztalás, ó, édesség! Az apostol megígéri, hogy a másvilágról is tovább gondoskodik Isten földi egyházáról, folytatja a hívők emlékeztetésének megkezdett munkáját, folytatja a Krisztusban hívők iránti szeretetét a földön. Ó, apostoli szeretet, mely oly közel áll a Krisztusi szeretethez! Ó, apostoli tisztánlátás, melyet Isten Lelke nem von meg a szeretettől még akkor sem, amíg az ember a test sötét függönyébe van csomagolva!

Ezt az ígéretet Péter apostol közel 2000 évvel ezelőtt tette a hívőknek. Vajon beteljesítette-e? Szóról szóra beteljesítette, és nemcsak úgy – ahogy egyesek magyarázni szeretnék –, hogy megírt levelein és utódain, a püspökökön keresztül emlékeztet, hanem elsősorban a másvilágról az egyházra gyakorolt szüntelen hatása által. Sokszor megjelent Péter apostol – ahogy a többi apostol is –, valahányszor Isten gondviselése szerint szükség volt a megjelenésre, és emlékeztette az egyház pásztorait és a hívőket, hogyan tartsák meg az igazságot, és hogyan igazítsák meg életük útját. De akkor is, amikor nem jelent meg láthatóan álomban vagy ébren, titokzatos, az ég előtt ismert módokon munkálkodott, és munkálkodik még mindig a mi üdvösségünkért. A halál utáni élet a szent apostolok számára olyan nyilvánvaló volt, mint a napfény azoknak, akiknek van szemük. Az ő imáik által az Úr nyissa meg a mi lelki szemeinket is, hogy tudjuk, merre járunk, és mi vár ránk a halál után.

Ó, Úr Jézus, irgalmas Istenünk, vezess ki minket a sötétségből a világosságra, a Te irgalmad és szent apostolaid imái által. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 20.

1. Szent Illés próféta. Istenlátó, csodatevő, az isteni hit buzgó védelmezője; Szent Illés Áron törzséből, Teszbit városából származott, amiért Teszbitinek is nevezik. Amikor Illés megszületett, apja, Szávah, Isten angyalait látta a gyermek körül, amint tűzzel pólyázták be és lángot adtak neki enni. Ez előjele volt Illés lángoló karakterének és Istentől kapott tüzes erejének. Egész fiatalságát istenlátásban és imádságban töltötte, gyakran vonult vissza a pusztába, hogy csendben elmélkedjen és imádkozzon. Ebben az időben a zsidó királyság két egyenlőtlen részre szakadt: Júda országára, amely csak két törzset (Júda és Benjámin) foglalt magában jeruzsálemi központtal, és Izrael országára, amely a többi tíz törzset foglalta magában szamáriai központtal. Az első királyságban Salamon utódai uralkodtak, a másodikban pedig Jeroboámnak, Salamon szolgájának utódai. Illés prófétának a legnagyobb küzdelme Aháb izreali királlyal és annak gonosz feleségével, Jezabellel volt. Ők ugyanis bálványokat imádtak, és elfordították a népet az egyetlen és élő Isten szolgálatától. Emellett Jezabel, mint szír nő, rávette férjét, hogy építsen templomot a szír bálványnak, Baálnak, és számos papot rendelt e hamis isten szolgálatára. Illés nagy csodákkal bizonyította Isten erejét és hatalmát: bezárta az eget, így nem volt eső három évig és hat hónapig; tüzet hívott le az égből, és meggyújtotta az áldozatot Istenének, míg Baál papjai erre nem voltak képesek; imádságával esőt hozott le az égből; csodálatos módon megszaporította a lisztet és az olajat a sareptai özvegyasszony házában, és feltámasztotta annak halott fiát; megjövendölte Ahábnak, hogy a kutyák fogják nyalni a vérét, Jezabelnek pedig, hogy a kutyák falják fel – ami be is következett; és sok más csodát tett és eseményt jósolt meg. A Hóreben beszélt Istennel, és hallotta Isten hangját a halk és lágy szellőben. Halála előtt maga mellé vette Elizeust, és utódjául rendelte a prófétai hivatásban; palástjával kettéválasztotta a Jordán vizét; végül tüzes szekéren, tüzes lovakkal ragadtatott el az égbe. A Tábor-hegyen Mózessel együtt jelent meg Urunknak, Jézus Krisztusnak. A világ vége előtt Illés ismét meg fog jelenni, hogy megtörje az Antikrisztus erejét (Jel 11).

2. Szent Illés jeruzsálemi pátriárka és Szent Flavián antióchiai pátriárka. A hit nagy buzgói és az Ortodoxia védelmezői. Mindketten száműzetésben haltak meg, ahová az eretnek Anasztáz császár száműzte őket. Pontosan előre látták Anasztáz császár halálát és a sajátjukat is. Egy időben írták egymásnak távoli helyekről: „Anasztáz császár ma meghalt, menjünk mi is vele Isten ítélőszéke elé.” És két nap múlva mindkét szent elhunyt, 518-ban.

Tüzes ember vagy te, Illés próféta,
Ki földi létedben mennyei fényt szórtál,
S imádságoddal az Úrnak kedveztél –
Eget zártál be, s tüzet hívtál onnan,

Istennek hatalmas, erős jobbja által.
Dorgáltad a népet lanyha hitükért:
Buzgón küzdöttél az Élő Istenért –
Ezért az Egyház prófétaként dicsér.
Királytól nem féltél, királynőtől sem,
Istened a várad, s minden kincsed Nála.
Ételröl s italrol te nem is gondoltál,
Isten Gondviselésének egészen hódoltál.
Félelem nélkül éltél, s félelem voltál,
Mint erős oroszlán, kitől fél a gyáva.
Buzgón küzdöttél az Élő Istenért –
Ezért az Egyház prófétaként dicsér.
Megdicsőített az Úr, mint csak keveseket,
Mert te is dicsőítéd az Élő Istent:
Tüzet küldött neked áldozatot gyújtni,
Erőt adott néked holtat feltámasztni.
Hatalmas tetteid a világot bámulatba ejtik,
Minden jóslatod sorra beteljesedik.
Testtel és lélekkel te élő s egész maradtál,
Ezért a halálnak részed te nem adtál.
Tüzes prófétánk te, testben és lélekben –
Dicsőség! – kiáltjuk vidám, szent örömben.

ELMÉLKEDÉS

Nüsszai Szent Gergely, amikor nővére, Szent Makrina életéről ír, tartózkodik attól, hogy felsorolja csodáit, „nehogy – mint mondja – bűnös oka legyek a gyenge emberek hitetlenségének." Gyengéknek nevezi azokat, akik nem hisznek. És valóban, nincs gyengébb a hit nélküli embernél. A hitetlen hisz a holt dolgok és a holt természeti elemek erejében, de nem hisz Isten erejében, sem Isten embereinek erejében. Ez szellemi tompaság, és ez a tompaság felér a szellemi halállal. Így az élő lelkek hisznek, a holtak pedig nem. Az élő lelkek hisznek Illés próféta hatalmas csodáiban; ezek a csodák örvendeztetik és bátorítják őket, mert tudják, hogy ez Isten erejének megnyilvánulása. Ha Isten megmutatja erejét holt dolgokon és elemeken keresztül, hogyan ne mutatná meg élő és szent embereken keresztül? Ami különösen örvendezteti a hívőket, az az, hogy Illés próféta élve jelent meg a Tábor-hegyen, az Úr színeváltozásakor. Földi élete során ez a nagy próféta bizonyítékokat adott az egyetlen és élő Isten létezésére, halála után pedig – méghozzá több száz évvel később – a Tábor-hegyi megjelenésével nyilvánvaló bizonyítékot adott az embereknek a halál utáni életről.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Isten csodálatos segítségét Izrael háborúiban (5Móz 2-3):

1. Hogyan győzte le Mózes a pogány királyokat, az emoreus Szihónt és az básáni Ógot, mert Isten pusztulásra ítélte őket;

2. Hogyan nem tudta Mózes elfoglalni Moáb földjét, mert Isten nem akarta azt az igaz Lót utódai miatt;

3. Hogyan nem történnek általában győzelmek és vereségek a háborúkban Isten megengedése nélkül.

SZENTBESZÉD

Az apostolok személyes bizonyságtételéről

„Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik. Ezt az égből jövő szózatot mi hallottuk, amikor vele voltunk a szent hegyen.” (2Pt 1, 17-18)

Halljuk a hű és igaz tanút, akit bizonyságtételéért keresztre feszítettek! Halljuk Péter apostolt, aki amit nem tudott szavakkal bizonyítani, azt véres halálával bizonyította a kereszten, amikor a pogányok fejjel lefelé megfeszítették. Ő tanúsítja, hogy ott volt a szent hegyen, azaz a Tábor-hegyen akkor, amikor az Úr színeváltozott, amikor megjelent Mózes és Illés, és amikor szózat hallatszott az égből: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” Ezen a helyen az apostol nem arról beszél, amit ő és társai láttak a szent hegyen – azt megírta az Evangélium –, hanem csak azt ismétli meg, amit hallottak. Amit hallottak, ugyanolyan fontos, mint amit láttak. Hallják meg tehát a népek, hogy az apostolok látták az Úr Jézust elváltozni a mennyei fényességben, és tudják meg, hogy Ő - az Isten Fia. Hallják meg továbbá a népek, hogy az apostolok élve látták Mózest és Illést, és tudják meg, hogy van élet a halál után és van Isten ítélete. Hallják meg azt is, hogy az Úr Jézust nem az emberek nevezték Isten Fiának, hanem maga az Atya Isten. Hűek és igazak a tanúk, akik ezt hirdetik a népeknek, és azt közlik, amit saját szemükkel láttak és saját fülükkel hallottak. Aki nem hisz az apostoloknak, az Júdásnak, Kajafásnak, Heródesnek és Nérónak hisz – az apostolok üldözőinek és az igazság árulóinak. Aki nem hisz az igazaknak, annak nem marad más, mint hogy a hamisaknak higgyen. Aki nem hisz a tisztáknak, annak a tisztátalanoknak kell hinnie. Aki nem hisz az igazságért szenvedőknek, annak a kínzóknak és a züllötteknek kell hinnie. Minden nap nem másért virrad fel, mint hogy az emberek döntsenek az egyik vagy a másik oldal mellett.

Ó, Úr Jézus, Megváltónk és Megvilágosítónk, világosítsd meg lelkünket szent szavaiddal, amelyekért apostolaid szenvedtek. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 21.

1. Szent Ezékiel próféta. Papi családból származott, Szarira városából. Jekóniás királlyal és sok más izraelitával együtt Babilonba hurcolták fogságba, ahol huszonhét éven át prófétált. Jeremiás próféta kortársa volt. Amíg Jeremiás Jeruzsálemben tanított és prófétált, addig Ezékiel Babilonban tette ugyanezt. Jeremiás próféciái eljutottak Babilonba, Ezékieléit pedig megismerték Jeruzsálemben; a két szent férfi jöven-

dölései pedig teljes mértékben megegyeztek. A hitetlen zsidó nép mindkettőjüket gyötörte és kínozta.Szent Ezékielnek félelmetes és hallatlan látomásai voltak. A Kebár folyónál látta a megnyílt eget, felhőt, tüzet és ragyogást, valamint négy élőlényt, amelyek mint az izzó réz tündököltek. Az egyiknek emberi arca volt, a másiknak oroszlán, a harmadiknak bika, a negyediknek pedig sas arca. Az emberi arc az Úr emberré válását (megtestesülését), az oroszlán az Ő istenségét, a bika az Ő áldozatát, a sas pedig az Ő feltámadását és mennybemenetelét jelképezi.Egy másik alkalommal a holtak feltámadása jelent meg előtte: a próféta egy völgyet látott, amely tele volt száraz csontokkal, és amikor Isten lelke rájuk szállt, minden halott életre kelt és lábra állt. Látta Jeruzsálem szörnyű pusztulását is, amikor Isten haragja mindenkit lekaszabolt, kivéve azokat, akiket korábban megjelöltek a görög „Tav" jellel – ez a jel olyan, mint a mi T betűnk, ami a kereszt szimbóluma. A zsidók gonoszsága ezt a szent embert sem kímélte. Mivel dühösek voltak rá dorgálásai miatt, lovak farkához kötözték és szétszaggatták. Ugyanabba a sírboltba temették, ahol Sém, Noé fia nyugszik.

2. Szent Simeon és János. Két fiatalember, elhagyva otthonát és rokonságát - Simeon idős édesanyját, János pedig fiatal feleségét -, szerzetesi rendbe lépett Szent Geraszimosz kolostorában Nikon apátnál. Ezután a pusztába vonultak, ahol hosszú éveken át a legnehezebb aszkézisben éltek. Sokasodó bűnbánati gyakorlataikkal úgy sanyargatták testüket, hogy olyanok lettek, mint két kiszáradt fa. Egy napon Simeon azt mondta Jánosnak, hogy Isten parancsára el kell hagynia a pusztát, hogy az emberek közé menjen és ott szolgálja Istent. János a következő tanácsokkal látta el őt: „Őrizd meg szívedet mindentől, amit a világban látsz. Amihez a kezed hozzáér, ahhoz a szíved ne tapadjon. Amikor a szájad eszik, a szíved ne gyönyörködjön az ételben. Amikor a lábad jár, belül béke legyen benned. Bármit is teszel kívülről, az elméd maradjon zavartalan. Imádkozz értem Istenhez, hogy a jövő életben ne válasszon el minket egymástól."Szent Simeon megfogadta társa tanácsát, megcsókolta őt, majd elhagyta a pusztát. Az emberek közé ment, hogy „Krisztusért balgatagként" tanítsa őket és a Krisztus-hitre térítse a népet. Az emberek előtt bolondnak tettette magát, de szíve a Szentlélek temploma volt, amelyben szüntelen ima visszhangzott. Isten bőséges kegyelme nyugodott rajta, így belelátott az emberi titkokba közel s távol; embereket gyógyított ki gonosz lelkek fogságából és egyéb betegségekből. Az utcákon őrültként táncolva lépett az emberekhez, a fülükbe súgta bűneiket, és bűnbánatra szólította fel őket. Még álmukban is megjelent a bűnösöknek, megfeddve őket és megtérésre buzdítva. Így történt, hogy egy pogány színésznek, Balinak, aki nyilvánosan gúnyolta a keresztény szentségeket, Szent Simeon megjelent álmában, megdorgálta és megfenyegette őt, mire az megbánta bűneit és jó kereszténnyé vált. Egy parázna fiatalember pedig beleőrült kicsapongásaiba. Látva őrjöngését, Szent Simeon arcul ütötte, és azt mondta: „Ne paráználkodj!" Abban a pillanatban a tisztátalan démon elhagyta az ifjút, és az meggyógyult.

Ezékiel látomása, Isten akaratából:
Széles, széles, beláthatatlan mező,
Holt csontokkal tele, ameddig lát a szem,
És az égből szózat jött Szent Ezékielhez:
– Embernek fia, látod-e e csontokat?
A földön ők egykor élő vendégek voltak
Az én asztalomnál, s én jól szolgáltam őket,
De alig akadt köztük, ki méltón megfizetett.
Vajon életre kelnek-e e holt csontok?
Megrettent a próféta, és mély búba esett:
– Uram, ó, Uram, ezt csak Te tudhatod,
Ha Te megparancsolod, fel kell támadniuk.
Ekkor zúgás támadt, földrengés és moraj,
S a próféta csodát látott – holtak feltámadását!
Felemelkedtek a csontok, íz az ízhez simult,
Majd hús, majd inak – s a bőr is megfeszült,
A rémült próféta e csodát nézte,
S szívével-lelkével Istent dicsőítette.
Amit Isten prófétája lélekben látott,
A feltámadt Úr világosan megmutatott.
Feltámadnak a holtak, ha a Lélek akarja,
Mind élő testben, mint új ruhában,
S a hívek akkor Krisztussal ujjongnak,
Az Ő országában örökké uralkodnak.

ELMÉLKEDÉS

Felebarátai javára Szent Simeon elhagyta egyetlen földi barátját és békés pusztai celláját, és balgatagnak tettette magát. Feljegyezték Lükurgoszról, Spárta királyáról, hogy mekkora áldozatot hozott polgártársai javára. Nevezetesen: szigorú törvényeket hozott, új nevelési rendszert és állami rendet vezetve be. Miután e törvényeket kihirdette, azt mondta polgárainak, hogy Delphoiba kíván menni a nagy szentélyhez, de esküt kért tőlük: híven tartsák meg törvényeit az ő visszatértéig. Miután minden polgár letette az esküt, Lükurgosz elhagyta hazáját, és soha többé nem tért vissza. Nagy áldozat elhagyni az embernek a hazáját és önként idegenben élni felebarátai javára. De mennyivel nagyobb áldozat önként lemondani az ép értelemről, és állandóan esztelennek mutatkozni az emberek előtt! Vajon nem az esztelenség-e a legnagyobb „idegenség”, amit az ember ismerhet? És ebben a félelmetes idegenségben élni éveken, hosszú éveken át – és mindezt a felebarátok javára!

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Izrael csodálatos átkelését a Jordánon (Józsue 3):

1. Hogyan vált ketté a Jordán vize Isten ereje által, Józsue által, hogy a papok a néppel átkeljenek;

2. Hogyan álltak a papok a szövetség ládájával szilárdan a szárazon a Jordán közepén, amíg a nép átkelt;

3. Hogyan nem kell nekem sem félnem e világ áradatától mindaddig, amíg lényem közepében, azaz a szívemben, szilárdan őrzöm az Úr szövetségét.

SZENTBESZÉD

a hamis tanítókról

De akadtak a nép körében hamis próféták is, ahogy a ti körötökben is föllépnek majd hamis tanítók, akik romlásba döntő tévtanokat terjesztenek, s még megváltó Urunkat is tagadják, (2Pt 2,1)

A harctéren van az ember ebben a világban. Szüntelen a küzdelem, és az ellenség számtalan. A legveszélyesebb ellenségek közé tartoznak a hamis tanítók. Az ember csak akkor marad megóvva ezektől a veszélyes ellenségektől, ha elméje az élő Istenre irányul. A hamis tanítók olyanok, mint a vakok vagy mint a rablók; az előbbiek vakságuk miatt viszik pusztulásba önmagukat és másokat is, az utóbbiak pedig gyűlöletből vagy irigységből szándékosan vezetnek félre másokat, hogy lelküket és testüket a pokol tüzének adják át. Maga az Úr jövendölte meg: „sok hamis próféta támad, és sokakat megtévesztenek” (Mt 24,11). Az apostol csak megerősíti Ura szavait. Hamis próféták és hamis tanítók fogják vetni a pusztulás magvait a népek közé. Ezek a veszedelmes eretnekségek, amelyekkel egyesek megtagadják az Urat, aki tulajdon tiszta vérével váltotta meg az embereket. Már sok hamis tanító megjelent, és sok veszedelmes eretnekség szóratott szét a világban, mint a konkoly. Ha ismeritek, testvéreim, azokat a kárhozatos eretnekségeket, amelyeket a szent atyák a zsinatokon elítéltek, akkor fel fogjátok ismerni a méreg legfőbb magvait, melyeket az ördög vetett szolgái által abba a szántóföldbe, amelybe az Üdvözítő a tiszta búzát vetette. De akár ismeritek, akár nem, irányítsátok elméteket az Úrra, védelmezzétek magatokat a kereszt jelével, hívjátok segítségül a Szentséges Tisztaságost, Isten szentjeit, és különösen saját őrangyalotokat, és ne féljetek. Emellett mindig kérdezzétek az Egyházat, és az, amely sokat tapasztalt és minden hazugság felett győzedelmeskedik, megmondja majd nektek, mi az igazság. Mert ti tegnapiak vagytok, az Egyház pedig ősrégi. A ti értelmetek kisebb az Egyház értelménél.

Ó, Úr Jézus, Te vagy az egyetlen út, az egyetlen igazság, az egyetlen élet. Ne hagyd, Uram, hogy hamis tanítók után menjünk, és Tőled elszakadjunk. Dicsőség és hála Neked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 22.

1. Mária Magdolna. Apostolokkal egyenrangú kenethozó asszony. A Genezáreti-tó partján fekvő Magdala városából származott, Izsakhár törzséből. Hét gonosz lélek gyötörte, akiktől az Úr Jézus szabadította meg és tette egészségessé. Az Úr hűséges követője és szolgálója volt földi élete során. A Golgotán, a kereszt alatt Magdolna is ott állt, és keservesen bánkódott a Szentséges Istenszülővel együtt. Az Úr halála után háromszor látogatta meg sírját. Amikor pedig az Úr feltámadt, kétszer látta Őt: egyszer egyedül, másodszor pedig a többi kenethozó asszonnyal. Rómába utazott, Tiberius császár elé járult, és egy pirosra festett tojást átadva neki, e szavakkal köszöntötte: Krisztus feltámadt! Ezzel egy időben vádat emelt a császárnál Pilátus ellen az Úr Jézus igazságtalan elítélése miatt. A császár elfogadta panaszát, és Pilátust Jeruzsálemből Galliába helyezte át, ahol ez az igazságtalan bíró a császár kegyvesztettjeként, súlyos betegségben fejezte be életét. Ezután Rómából Efezusba tért vissza Szent János evangélistához, akinek segített az evangélium hirdetésében. A feltámadt Úr iránti nagy szeretettel és buzgósággal hirdette az evangéliumot a világnak, mint Krisztus igaz apostola. Efezusban hunyt el békességben; a hagyomány szerint ugyanabban a barlangban temették el, amelyben a hét ifjút is, akik csodálatos módon több száz évig aludtak, majd életre keltek, később pedig meghaltak (lásd augusztus 4.). Szent Magdolna ereklyéit később Konstantinápolyba vitték. A Gecsemáné-kert közelében található egy gyönyörű orosz templom, amelyet Szent Mária Magdolnának szenteltek.

2. Szent Phókasz vértanú. Ereklyéinek átvitele Pontoszból Konstantinápolyba 404 körül. E szentnek a fő ünnepe szeptember 22-én van, ahol életének és szenvedésének leírása is megtalálható. A mai napon megemlékezünk e szent egyik csodájáról is. Egy Pontin nevű embert elfogtak az arabok. Megbilincselték, kezeit a hátára kötözték, és úgy hagyták, hogy meghaljon. Pontin a földön fekve, arccal lefelé, mozdulni sem tudva így kiáltott fel: „Szent vértanú Phókasz, könyörülj rajtam és ments meg!” Miután ezt kimondta, elaludt, és álmában látta Szent Phókaszt, amint odalép hozzá, megérinti a kezével és így szól: „Megbocsát neked az Úr Jézus Krisztus!” Amikor az ember felébredt, szabadnak találta magát, minden köteléktől feloldva. Felkelt tehát, hazament, és Szent Phókaszt választotta háza védőszentjének.

3. Perejaszlavi Szent Kornél. Tizenöt éves korában lett szerzetes Pál sztarec (lelki atya) mellett. Később a pusztába vonult némasági fogadalmat téve (molcsanyije). Harminc évet töltött hallgatásban, senkihez sem szólva egy szót sem, így sokan azt hitték, hogy néma. A böjtöléssel annyira lesoványította magát, hogy csontvázhoz hasonlított. Halála előtt felvette a nagy szkhémát, és 1693. július 22-én hunyt el.

4. Szent Marcella vértanú. Híosz szigetén ezt a szentnőt rendkívüli tisztelet övezi. Templomában évről évre csodák történnek, bár életútja nem maradt fenn részletesen. A hagyomány szerint Marcella különösen jámbor leány volt, aki korán elveszítette édesanyját. Pogány és kegyetlen apja vérfertőző viszonyt akart vele folytatni, ezért Marcella elmenekült előle. Apja azonban, mint egy feldühödött vadállat, utolérte és darabokra vágta őt. Temploma közelében található néhány szikla, amelyeken időről időre vérvörös foltok jelennek meg. A nép ezeket a köveket elviszi a templomba, imádkozik Szent Marcellához, majd a betegekre helyezi őket, akik ettől meggyógyulnak.

Magdolna fekete gyászba öltözött,
Isten Fiának véres halála fölött.
A szeretet gyásza a legkeserűbb bánat,
E világon vigaszt, társat nem találhat.
Könnye a vigasza, fájdalom hű társa,
Sötét lett a világ szent Magdolna számára.
Gyarló emberi lény, fényt keresett volna,
Mária a sötétben remény nélkül tapogatva.
Sírja volt a fénye – de nézd, a sír üres!
– El lopták, gondolta, mezítelen és kenetlen!
Keserűen zokogott, sírásának vége nem volt,
Ekkor egy emberi hang mellette megszólalt:
– Asszony, miért sírsz, mondd: kit keresel?
– Kit keresek, kérded? Meg akarsz békíteni!
Ha Te vitted el Őt, mondd meg, hová tetted! –
Jézus rátekintett, a síróra és búsra,
S édes hangon szólította: Mária!
Mária szívében fényesség gyúlt ki,
Ó, ismerős hang, édességben felülmúlhatatlan,
Élettel és erővel, ó, bőséges hang!
E hanggal gyógyított az Úr betegeket,
Ugyanezzel a hanggal támasztott fel holtakat.
Életadó hang, ó, csodálatos hang!
Mária összerezzent és hátratekintett.
– Rabbuni! – kiáltott... S ekkor a nap felragyogott
Máriának – és a világnak Új Nap virradt fel.

ELMÉLKEDÉS

„Boldogok, akik sírnak” – mondta az Úr. Boldogok, akik azért sírnak, mert Isten országát keresik. Boldogok, akik azért sírnak, mert Krisztus hitéért szenvednek. Boldogok, akik bűneiket megbánva sírnak. Az igaz bűnbánat nem létezhet könnyek nélkül. Mivel moshatnánk le bűneinket, ha nem könnyekkel vagy - vérrel (vértanúi vérrel)? A nitriai szerzetesek kérést küldtek Nagy Makáriosznak, hogy jöjjön el hozzájuk, hogy ne kelljen mindannyiuknak őhozzá menniük. Makáriosz hallgatott rájuk és elment. Köréje gyűlt az összes szerzetes, és kérték, mondjon nekük tanító szavakat. Makáriosz sírva fakadt, és a zokogáson át így szólt: „Testvéreim, szemetek ontson könnyeket, mielőtt oda távoztok, ahol könnyeink égetni fogják testünket.” Ekkor az összes testvér sírni kezdett.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az arkangyal csodálatos megjelenését Józsuénak, amikor elindult Jerikó bevételéle (Józs 5):

1. Hogyan jelent meg a mennyei seregek Vezére Józsuénak, kivont karddal a kezében;
2. Hogyan mondta neki, hogy vesse le saruit a lábáról;
3. Hogyan nem szabad nekünk sem az élet küzdelmeiben a saját lábunkban és felszerelésünkben bíznunk, hanem Őbenne, Aki érettünk harcol.

SZENTBESZÉD

Isten elkerülhetetlen igazságosságáról

„Mert ha nem kedvezett az Isten a bűnbe esett angyaloknak, hanem a pokol sötét láncaiba vetette őket...” (2Pt 2,4)

Hogyan kímélne meg akkor egy bűnös embert? Ha az első világot sem kímélte, hanem csak az igazság hirdetőjét, Noét mentette meg, amikor vízözönt bocsátott az istentelenek világára; és ha Szodoma és Gomora városait elégette, romba döntötte és elítélte – hogyan kímélne meg akkor téged, bűnös ember? Vajon te kedvesebb és értékesebb vagy-e Neki, mint angyalok milliói, vagy mint annyi nép, amelyet elnyelt az özönvíz, vagy mint a népes városok? Ha tehát az angyalokat a pokol sötétjébe taszította, a népeket vízözönnel borította el, a városokat pedig tűzzel égette el - te miben reménykedsz, miközben vétkezel, szüntelenül vétkezel és nem állsz el a bűntől? Isten irgalmában, mondod? De vajon Isten most irgalmasabb-e, mint akkor volt? Vajon Isten

változik-e, mint az ember? Ne reménykedj mértéktelenül; reményed legyen arányban az életed megjobbításáért tett erőfeszítéseiddel. Valóban nagy az Isten irgalma, hosszú az Isten türelme, és határtalan az Isten szeretete. Íme, Isten jobban szán és szeret téged, mint te saját magadat; és jobban akarja üdvösségedet, mint te magad – de azt, aki mindvégig gúnyt űz Isten irgalmából, aki mindvégig kineveti Isten türelmét, és aki mindvégig ellenáll Isten szeretetének, vajon Isten erővel vezeti-e be országába, hogy az angyalok és szentek polgártársává tegye?

Ó, mily félelmetes a pokol sötétsége, a láncok csörgése és a fogcsikorgatás! Ott lakoznak azok, akik gúnyt űztek Isten irgalmából és ellenálltak az Ő szeretetének. Te is oda készülsz, eltévedt lélek? Isten nem akarja, hogy te is oda kerülj; az angyalok búsulnak, hogy arra tartasz; a szentek imádkoznak, hogy térj vissza; az Egyház áldozatot mutat be érted, hogy észhez térj. Ha mindezt megveted – ó, vajon mindezt megveted-e? – akkor miféle irgalmat vársz Istentől?

Ó, igazságos Úrunk, segíts nekünk, hogy időben letérjünk a pokol sötétsége felé vezető útról; téríts észhez minket és erősíts meg a jóban, mielőtt elküldenéd angyalodat, hogy elvegye lelkünket. Dicsőség és hála Neked mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 23.

Szt. Trofimosz és Teofilosz vértanúk, és tizenhárman velük. Líkiában szenvedtek vértanúhalált Diokleciánusz császár idejében. Mivel semmiképpen nem akarták megtagadni Krisztust, sem áldozatot bemutatni a bálványoknak, különféle kínzásoknak vetették alá őket: kövekkel verték őket, éles vassal kínozták a testüket, eltörték a térdeiket, végül a meggyötört, élőhalott vértanúkat tűzbe dobták. Isten ereje azonban sértetlenül megőrizte őket a lángok között. Ekkor kivezették és karddal lefejezték őket. Az Úr megdicsőítette őket a földön és az Ő mennyei országában is. Dicsőségesen szenvedtek Líkiában 308-ban.

Szt. Apollináriusz püspök és vértanú. Péter apostol tanítványa volt, Antiókhia városából származott. Szent Péter magával vitte őt Antiókhiából Rómába, ott pedig Ravenna város püspökévé szentelte. Ravennába érkezve Apollináriusz egy Ireneusz nevű katona házába tért be, akinek fiát kigyógyította a vakságból, és ezáltal az egész ház népét Krisztus hitére térítette. Hasonlóképpen meggyógyította a ravennai parancsnok feleségét is egy súlyos betegségből, ami után az ő egész családját is megkeresztelte. A parancsnok kérésére Apollináriusz az ő házában maradt, ahol egy házi templomot is kialakított. Tizenkét évig lakott ott, hirdetve az Evangéliumot és keresztelve a hitetleneket. A pogány elöljárók többször is kegyetlenül megkínozták, de Isten mindenható jobbja megtartotta és megmentette őt. Végül száműzetésre ítélték Illíriába (a Bal-

kánra). Azonban a hajó, amelyen utaztak, a viharban összetört és elsüllyedt; az összes utas közül csak Szent Apollináriusz menekült meg két katonával és három klerikusával. A csodás módon megmenekült katonák hittek Apollináriusz Istenének erejében és megkeresztelkedtek. Ekkor Apollináriusz az egész Balkánon hirdetni kezdte az Evangéliumot, egészen a Dunáig lejutva. Ezután Thrákiába ment, ahol szintén nagy nyomás alatt terjesztette az Úr igéjét. Három év balkáni munka után kiutasították Itáliába. Visszatért Ravennába, ahol a hívek mérhetetlenül megörültek neki. Ennek hallatán a pogány vezetők írtak Vespasianus császárnak, varázslónak nevezve Apollináriuszt, és kérdezték, halálra adják-e őt mint isteneik ellenségét. A császár azt válaszolta, hogy nem kell megölni, csak követelni tőle, hogy mutasson be áldozatot az isteneknek, vagy űzzék ki a városból, mert mint mondta: „nem illő bosszút állnunk valakin az istenekért, mert ők maguk is bosszút tudnak állni ellenségeiken, ha megharagudnak." A császári parancs ellenére a pogányok rátámadtak Apollináriuszra és késekkel összeszurkálták. Súlyos sebeibe Isten szolgája belehalt és átköltözött Isten országába. Szent Apollináriusz ereklyéi Ravennában nyugszanak, a nevét viselő templomban.

Apollináriusz Krisztus Istenért,
Sok és nagy kínt, gyötrelmet elszenvedett,
Harag nélkül, s nem érte meglepetés,
Mert tudta: kín nélkül nincs üdvözülés;
Tudta, az Úr sem múlt el gyötrelem nélkül,
S látta Péter kezeit leszögelve.
Tudta, sokan mint áldozati bárányok,
Kard által nyertek mennyei országot.
Ezért készen állt, lélekben felkészülten,
Hogy a gyalázatot Krisztusért eltűrje,
S elviselt a szent mindent, mit a pokol
A hívők kínzására fegyverül kohol.
Mindent elviselt, hittel hordozva terhét,
A súlyos kínok közt érve meg öregségét.
S mikor megvénült, a kín el nem hagyta,
Életét Krisztusért gyötrelmek közt adta,
Hősiességével nemzedékeket bűvöl –
Nem halt meg, csak elment – s él örökkön-örökké.

ELMÉLKEDÉS

Az Egyház nagy tanítói arra törekedtek, hogy az embereket ne csak szavakkal, hanem kézzelfogható példákkal is megtanítsák a nagy igazságokra. Így Izaiás apát,

hogy megtanítsa a szerzeteseknek, miszerint senki sem kap jutalmat Istentől, aki ebben az életben nem munkálkodik Isten szerint, elvitte tanítványait egy szérűhöz, ahol egy földműves a kicsépelt búzát gyűjtötte össze. „Adj nekem is a búzából!" – mondta Izaiás a földművesnek. „Talán te is arattál, atyám?" - kérdezte a földműves. „Nem arattam" - válaszolta az öreg. „Hát akkor hogyan akarsz búzát kapni, ha nem arattál?" Erre az öreg azt mondta: „Hát nem kap búzát az is, aki nem aratott?" „Nem kap" – felelte a földműves. Ezt a választ hallva az öreg szótlanul elindult visszafelé. Amikor tanítványai kérték, hogy magyarázza meg tettét, az öreg így szólt: „Azért tettem ezt, hogy megmutassam nektek: nem kap jutalmat Istentől az, aki nem fáradozik (nem végzi az aszkézist)."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük egy egész nép szenvedését egyetlen ember bűne miatt (Józsué 7), mégpedig:

1. Hogyan tiltotta meg Isten az izraelitáknak, hogy bármit is elvegyenek a legyőzött jerikóiak holmijai közül;
2. Hogyan vett el egy ember mégis néhány dolgot, ami miatt az izraeliták vereséget szenvedtek a gájiaktól;
3. Hogyan szenvednek ma is sokan azért, mert egyetlen ember áthágja Isten törvényét.

SZENTBESZÉD
a víztelen forrásokról

„Ezek kiszáradt források, szélvész kergette fellegek,
akikre a sötétség homálya vár.örökké." (2Pét 2,17)

Az apostol a tisztátalan embereket nevezi víztelen forrásoknak; azokat, akik a testi tisztátalanságokat követik, nem tisztelik a felsőbbséget, arcátlanok és önfejűek, és nem remegnek, amikor dicsőséges dolgokat káromolnak, hanem mint az értelmetlen állatok, azt gyalázzák, amit nem értenek. Ó, víztelen források, kik minden oldalról ékesítitek magatokat, de vizet nem adtok – miért nevezitek magatokat forrásnak, ha belőletek nem fakad más, csak szomjúság? Ó, felhők és ködök, kik úgy feszítetek, mintha az egész világot vízözönbe fojtanátok, holott egyetlen csepp víz sincs bennetek, s akiket egy félelmetes órán Isten Lelkének lehelete szétzúz és semmivé szór szét? Nektek nem drága a tisztaság, azért hevertek a testi tisztátalanságokban; nem drága a rend, azért gyűlölitek a felsőbbséget; nem drága a becsület, azért vagytok arcátlanok; nem drága Isten akarata, azért vagytok önfejűek; nem drága az igazság megisme-

rése, azért káromoljátok azt, amit meg sem próbáltatok megérteni. Rátok a sötétség homálya vár örökké. Ez nem Isten akarata, ez a ti akaratotok. Ezt az utat nem Isten jelölte ki, ti magatok választottátok. Igazságos az Isten, és nem fog hibázni, hanem megadja mindenkinek az ő bűne és bűnbánat nélküli szíve szerint.

Mik a testi vágyak, testvéreim, ha nem víztelen források, száraz felhők és ködök? Miféle gyümölcs terem és érik be általuk, ha nem bogáncs és tövis, melynek nincs szüksége esőre? A testi vágyakkal teli emberek hasonlatosak saját testi vágyaikhoz, nem látni tőlük mást, és ezek alapján ítéltetnek majd meg.

Ó, Urunk, lelkeink és testeink Teremtője, add nekünk Szentlelked kegyelmét, hogy testünket és lelkünket tisztaságban megőrizzük, s az ítélet napján mindkettőt tisztán adhassuk át Neked, Teremtőnknek és Istenünknek. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 24.

1. Szent Krisztina vértanú. Tírusz városából származott, Urbánusznak, a császár bálványimádó helytartójának leánya volt. Nem tudni, szülei milyen okból adták neki a Krisztina nevet, de az magában rejtette Krisztus követésének titkát. Tizenegy éves koráig semmit sem tudott Krisztusról. Amikor betöltötte a tizenegyet, apja – hogy rendkívüli szépsége miatt elrejtse a világ elől a felnőttkoráig – egy magas torony legfelső emeletét jelölte ki lakhelyéül. Minden kényelmet megadott neki, rabszolgákat adott mellé szolgálatra, szobáiban pedig ezüst és arany bálványokat helyezett el, hogy naponta áldozzon nekik. A fiatal Krisztina lelke azonban szorongott ebben a bálványimádó környezetben. Nappal az ablakon át a napot és a világ minden szépségét, éjjel pedig a tündöklő csillagok csodás seregét nézve, természetes értelme által eljutott az egyetlen élő Istenbe vetett szilárd hitre. Az irgalmas Isten, látva az igazság utáni vágyakozását, elküldte hozzá angyalát, aki keresztvetéssel megjelölte őt, Krisztus menyasszonyának nevezte, és teljesen kioktatta az istenismeretben. Ekkor Krisztina összetörte a szobáiban lévő összes bálványt, amivel apja vad haragját váltotta ki. Apja bíróság elé állította és kínzásoknak vetette alá, majd börtönbe záratta azzal a szándékkal, hogy másnap karddal kivégezteti. Azon az éjszakán azonban az egyébként egészséges Urbánusz kilehelte lelkét, és leánya előtt a sírba szállt. Ezután két helytartó, Dion és Julianusz folytatta a szent szűz sanyargatását. Krisztina türelmes bátorsága és az Isten erejével véghezvitt csodái sok tíruszi pogányt térítettek a kereszténységre. Krisztina kínzása közben Dion hirtelen holtan esett össze a nép körében. Utóda, Julianusz levágta Krisztina melleit és nyelvét. A vértanú kezébe vette saját nyelvét, és Julianusz szeme közé dobta, aki ettől azonnal megvakult. Végül Krisztusért viselt szenvedései

éles kard általi halállal értek véget, élete pedig a halhatatlan angyali országban folytatódott. Szent Krisztina dicsőségesen szenvedett a III. században.

2. Szent Polikárp a Pecserszki kolostor apátja. Rendelkezett „Isten és felebarátai iránti szeretettel, a tiszta lelkiismeret örömével, a szenvedélyek feletti győzelem békéjével, türelemmel a kísértésekben és nyomorúságokban, jósággal az alázatban, irgalommal a szegények iránt, kétségtelen hittel a parancsolatok teljesítésében, igazsággal a fogadalmak megtartásában, szelídséggel a harag ismeretlenségében, önmegtartóztatással és így tovább.” Olyan jól irányította a Kijevi-Pecserszki Lavrát, hogy halála után a szerzetesek között nem találtak méltó utódot (mert akik méltóak lettek volna, alázatból nem akarták elvállalni az apátságot), így a testvérek kénytelenek voltak Vaszilij világi áldozópapot megválasztani apátnak. Szent Polikárp 1182-ben hunyt el az Úrban.

Krisztina szűz, dicső vértanú,
Isten Fiának választott menyasszonya,
Atyjában lelt legfeketébb ellenségére,
Ki által vassal szaggattatott teste.
– Ha nem akarod, lányom, az isteneket elismerni,
Többé nem foglak leányomnak nevezni! –
Így szólt az apa, s a lány így felelt:
– Soha nem fogok haragudni ezért rád,
Én Krisztus szolgálója, te Sátán szolgája,
Nem látok benned sem apát, sem barátot.
Ne hívj lányodnak, ez örömet szerez nekem,
Az Úr az én Atyám, Ő az én gyönyörűségem! –
A feldühödött vadállat – az apa – parancsolt:
Húsát szaggassák, hogy látsszanak a csontok!
Hullott a hús a zsenge testről,
Seb seb hátán, nem maradt ép hely.
A szent vértanú egy marék húst ragadott,
S az apa ocsmány arcába vágta:
– Ó, gyűlöletes Urbánusz, íme a húsom,
Vedd és egyed, vadállat, a saját gyermekedet! –
Azon az éjen Urbánusz teste elvált lelkétől,
S a pokolban lelke az ördöggel egyesült.
Krisztina szenvedett, vérét ontotta,
A világnak és ellenségnek hősiesen ellenállt –
Csodálatos vértanú, Krisztina szűz,
Megdicsőült Isten Fiának dicsőségében.

ELMÉLKEDÉS

Krisztus hite akkor fénylik a leginkább és akkor világosítja meg legjobban az emberek lelkét, amikor e hit hirdetői saját életükkel világítanak. Boldog Polikárp, a Pecserszki kolostor apátja, teljesen át volt itatva Krisztus hitével: szavaiban, tetteiben és egész lényében egyaránt. Ezzel rendkívüli hatást gyakorolt nemcsak az egyszerű népre, hanem a fejedelmekre és az előkelőségekre is. Hallgatva és nézve ezt az istenfélő embert, Rosztiszláv Msztyiszlavics kijevi fejedelem annyira megvilágosodott Krisztus hite által, s olyannyira megszelídült és nemesedett, hogy példaképévé vált mind közvetlen környezetének, mind az egész népnek. A szent böjt idején Rosztiszláv fejedelem minden vasárnap megáldozott, és mindenütt kereste a szegényeket és a rászorulókat, hogy segítsen rajtuk. Végül elhatározta, hogy felveszi a szerzetesi rendet, és így szólt Szent Polikárphoz: „Szent atyám, a fejedelmi tisztség ebben a világban nem lehet bűn nélkül való, és ez már megkeserített és kimerített engem." Polikárp így válaszolt neki: „Ha ezt (a szerzetességet) tiszta szívből kívánod, legyen meg az Isten akarata." Egyszer azonban Szmolenszkben a fejedelem halálos beteg lett, és elrendelte, hogy gyorsan vigyék Kijevbe, hogy még halála előtt szerzetessé nyírhassák. Ám eltávozott, mielőtt vágya beteljesülhetett volna.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az izraeliták csodás győzelmét Ai lakói felett (Józsué 8), mégpedig:

Hogyan vették üldözőbe Ai lakói az izraelitákat, és majdnem legyőzték őket;

Hogyan emelte magasba Józsué, az Úr parancsára, a zászlót (dárdát), és tartotta felemelve mindaddig, amíg Ai népe vereséget nem szenvedett;

Hogyan kell nekem is veszély idején felemelnem a szívemet Istenhez, mint egy zászlót, és a kereszttel a szívemen, imádsággal lépkednem a győzelem felé.

SZENTBESZÉD
az apostoli szent intésről

„Mert nagyhangú, üres szólamokkal buja testi vágyakra csábítják azokat, akik éppen csak hogy kiszabadultak azok közül, akik tévúton járnak." (2Pét 2,18)

A szent apostol jobban ismeri az embereket, mint a legtanultabb írástudók, mert ő szent és apostol. A szent és az apostol pedig mélyen belelát az emberi szívbe. Kikről beszél itt a szent apostol? A tisztátalanokról, az arcátlanokról és az önfejűekről, akiket korábban víztelen forrásoknak, felhőknek és ködnek nevezett. A tisztátalanok, az arcátlanok és az önfejűek sokat beszélnek és fellengzősen szólnak. Kevély és hazug

szavakat mondanak az embereknek. Ezekkel a kevély és hazug szavakkal egyszerre rejtik el és fedik fel szívüket – elrejtik a tudatlanok és értelmetlenek elől, de felfedik a hitben megerősödöttek és a kegyelemtől megvilágosítottak előtt. Amikor a tisztátalan a saját tisztaságáról beszél, azzal valójában a tisztátalanságát hirdeti; amikor az arcátlan a becsületét védi, azzal a saját arcátlanságát leplezi le; amikor az önfejű Isten akaratát magyarázza, azzal a saját önfejűségét árulja el. Aki figyelmesen kíséri szavait, megérezheti bennük a testi vágyak bűzét. Ám a figyelmetlenek és a tudatlanok nem érzik meg ezt a bűzt, hanem hisznek nekik és elcsábulnak. Azok, akik nemrégen kezdtek el menekülni az étel, a világ és az ördög csalárdságától, úgy akadnak fenn a kevély és hazug szavakon, mint hal a láthatatlan hálóban. A hal nem tudja, hogy hálóban van, amíg a hálót ki nem húzzák a forró homokra. Akkor már tudja, de akkor már késő. Ó, bárcsak ne lenne késő azoknak a szegény emberi lelkeknek is, akik fennakadnak a kevély és hazug szavak hálóján! Tudjátok meg, testvéreim, hogy hazug minden olyan tanító, aki tanításával jóváhagyja a testi vágyakat, és hízeleg a bűnösöknek testi kívánságaikban.

Urunk Jézus, Szent és Tisztaságos, küldd el szent angyalaidat, hogy megvédjenek minden kezdőt és szárnybontogatót a Te hitedben a kevély és hazug ajkaktól. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 25.

1. Szent Anna. A Boldogságos Istenszülő anyja. Ma az ő elszenderülését ünnepeljük, de fő ünnepe szeptember 9-én van, ahol a róla szóló szertartás és életrajz is olvasható. Anna Lévi törzséből származott, Matán pap leánya volt. Hosszú és Istennek tetsző élet után, mély öregségben hunyt el.

2. Szent Olümpia diakonissza. Konstantinápolyban született igen előkelő szülőktől. Apja, Anisziusz Szekundusz szenátor volt, anyja pedig annak a híres Eullaviosz nagyúrnak a leánya, akit Szent Miklós csodatevő életrajza is említ. Amikor Olümpia felserdült, eljegyezték egy nemesemberrel, aki azonban még az esküvő előtt meghalt. Hiába sürgette a császár és a rokonság, hogy menjen férjhez máshoz, ő ezt semmiképpen nem akarta, hanem Istennek tetsző életre adta magát, örökölt vagyonából pedig hatalmas áldozatokat hozott a templomoknak és alamizsnát a szegényeknek. Diakonisszaként szolgált a templomnál, előbb Nektáriosz pátriárka idején, majd annak halála után Aranyszájú Szent János idejében. Amikor Szent Jánost száműzték, azt tanácsolta Olümpiának, hogy maradjon a templomnál és szolgálja az egyházat, bárki is legyen utána a pátriárka. Azonban a nagy szent száműzetése után valaki felgyújtotta a nagytemplomot, és a tűz a főváros számos jelentős épületére átterjedt. Szent János

ellenségei ezt a szent asszonyt vádolták meg szándékos gyújtogatással. Olümpiát Konstantinápolyból Nikomédiába száműzték, ahol 410-ben hunyt el. Meghagyta, hogy testét tegyék egy ládába és vessék a tengerbe: ahol a víz partra dobja, ott temessék el. A ládát Vrohti helységénél vetette ki a víz, ahol a Szent Tamás apostol temploma állt. Ereklyéi évszázadokon át nagy gyógyító csodákat műveltek. A száműzött Szent János gyönyörű leveleket írt a szintén száműzött Olümpiának, amelyek ma is nagy vigasztalásul szolgálhatnak mindazoknak, akik az Isten igazságáért szenvednek. János többek között ezt írta neki: „Most igen örülök, nemcsak azért, mert megszabadultál a betegségtől, hanem még inkább azért, mert oly nemeslelkűen viselsz el minden bajt, semmiségnek nevezve azokat, ami csak az erővel teli és a férfiasság gazdag gyümölcseiben bővelkedő lélekre jellemző. Mert az, hogy te nemcsak nemesen tűröd a szerencsétlenséget, hanem észre sem veszed, amikor az eljön – méghozzá erőfeszítés, nehézség és nyugtalanság nélkül, sőt anélkül, hogy másokkal közölnéd, mintegy ujjongva és diadalmaskodva – ez a legnagyobb bölcsesség bizonyítéka.” (VI. levél).

3. Szent Eupraxzia szűz. Antigonosz konstantinápolyi előkelőség leánya és Nagy Teodóz császár rokona volt. Édesanyjával, a fiatal özveggyel Egyiptomba költözött, ahol kolostorokat látogattak, adományokat osztva és Istenhez imádkozva. A hétéves Eupraxzia saját forró kívánságára apácának állt egy női kolostorban. Ahogy növekedett, úgy vállalt magára egyre nehezebb aszkéta gyakorlatokat. Egyszer negyven napig böjtölt. 413-ban hunyt el, élete 30. évében. Isten nagy kegyelme lakozott benne, és a legsúlyosabb betegségeket is gyógyította.

4. Az V. Egyetemes Zsinat emlékezete. Ez a zsinat Konstantinápolyban volt Nagy Jusztiniánusz császár idején, 553-ban. Ezen a zsinaton elítélték az összes monofizita eretnekséget, valamint Mopszuetsztiai Teodor, Küroszi Teodoretosz és Órigenész eretnek írásait (különösen a halottak feltámadása elleni tanítást).

Eupraxzia, a zsenge szűz,
Krisztusért lett ő aszkéta-szűz,
Császári s büszke nemzetségből eredt,
De lelke Istent hordozó lélek lett.
Minden tisztséget ledobott, mint terhet,
Gazdagságot s császári hírnevet.
Éjjel-nappal Isten előtt imádkozott,
Böjttel s virrasztással sanyargatott.
Isten meghallgatta az ő szolgálóját,
Eupraxziát, a könnyező szüzet,
Ki oly sok könnyet hullatott,
S könnyeivel gyújtott imádságot.
Csodás ajándékokat adott neki az Isten,
Hogy segítsen fiatalon és vénen,
Hogy elűzze a gonosz démonokat,
S meggyógyítson minden betegséget.
Tiszta lélekkel Isten elé állt,
S a mennyben magának házat talált,
Mely hitből s tettekből épült,
S sok-sok türelemmel vétetett.
Az a ház magától Istentől fénylik,
Oda költözött be Szent Eupraxzia,
Hogy az örök jóban boldogságra leljen,
S a halhatatlan Krisztussal uralkodjon.

ELMÉLKEDÉS

„Ahogyan a szüzesség jobb a házasságnál, úgy az első házasság is jobb a másodiknál." Ezt írta Aranyszájú Szent János a néhai Tirasziosz konstantinápolyi nemesúr fiatal özvegyének, tanácsolva neki, hogy ne lépjen második házasságra. Az első házasságot az Egyház örömmel áldja meg, a másodikat pedig szomorúsággal. Az idősebb Eupraxzia, Szent Eupraxzia anyja és Nagy Teodóz császár rokona, fiatalon maradt özvegy férje, Antigonosz halála után, akivel testi kötelékben mindössze két évet és három hónapot élt, majd – közös fogadalom alapján – még egy évet, mint fivér a nővérével. A császár és a császárné tanácsolták neki, hogy kössön házasságot egy másik előkelőséggel. Ő azonban hallani sem akart erről, hanem fogta kislányát, Eupraxziát, és vele Egyiptomba menekült. Mit mondhatnánk pedig Szent Olümpiáról és az ifjabb Szent Eupraxziáról? Szent Makrinához hasonlóan ők is csak jegyesek voltak még szűzként, ám amikor vőlegényeik meghaltak, özvegyeknek tekintették magukat, és gondolatban sem engedték meg, hogy házasságra lépjenek. Micsoda szívbéli tisztaság! Micsoda hűség az egyetlen jegyeshez! Micsoda istenfélelem! Milyen tiszta hit a jövendő életben, amelyben a menyasszony reméli, hogy találkozik vőlegényével!

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a nap és a hold csodás megállítását (Józsué 10), mégpedig:

1. Hogyan parancsolta meg Józsué a napnak és a holdnak, hogy állítsák meg futásukat, miszerint teljessé tegye a győzelmet a gibeoniak felett;
2. Hogyan hallgatta meg Isten az igaz ember szavát, és erejével hogyan állította meg a napot és a holdat;
3. Hogyan teremtette Isten a természetet is azért, hogy az embert szolgálja, és hogyan cselekszik Isten az igazak akarata szerint.

SZENTBESZÉD
a szabadságot hirdető rabszolgákról

„Szabadságot ígérnek nekik, jóllehet a romlottság rabjai,
hisz mindenki annak a rabja, aki legyőzte." (2Pét 2,19)

Az apostol még mindig a tisztátalanokról, az arcátlanokról és az önfejűekről beszél, intve a hívőket, hogy óvakodjanak kevély és hazug szavakkal való félrevezetésüktől. Előbb azt mondta róluk, hogy Isten dicsőségét káromolják, azután, hogy a testi vágyak tisztátalanságára csábítanak, most pedig arról beszél, hogyan ígérnek szabadságot – vagyis olyasvalamit ígérnek, amivel ők maguk sem rendelkeznek. Hiszen

a hitvány szenvedélyek által legyőzetve saját szenvedélyeik rabszolgái ők, e világ leggonoszabb zsarnokainak engedelmeskedő szolgái. Ó, testvéreim, mily időszerűek nekünk ezek az apostoli szavak, melyek tizenkilenc évszázaddal ezelőtt íródtak! Nézzétek, micsoda tajtékzással deklamálnak mindenütt körülöttünk a szabadságról azok, akiknek egy szemernyi szabadságuk sincs! Hallgassátok a szenvedélyek és bűnök kétségbeesett rabszolgáinak kiáltozását, hogyan csalnak meg másokat ők maguk is megcsalva, és hogyan hirdetik a világosságot megvakultan! A szenvedélyek az ördög által szőtt háló szövetei, amellyel az embereket fogja ki. Ebbe a hálóba akadva másokat neveznek rabszolgának, magukat pedig szabadnak – az ördög kacajára, aki szótlanul vonja össze a hálót és húzza azt saját partja felé. Ó, testvéreim, óvakodjatok azoktól a kétségbeesettektől, akik a szabadság hírnökeinek nevezik magukat, miközben éjjel-nappal uruknak, az ördögnek szolgálnak. Saját szegénységüket gazdagságnak hívják, a mások gazdagságát pedig szegénységnek, ahogyan az esztelen is az egész világot nevezi bolondnak, magát pedig bölcsnek. Így ők, a legkevésbé szabadok, neveznek másokat szabadság nélkülieknek. Az Istennek és felebarátoknak szeretetből végzett szolgálatot rabszolgaságnak hívják, míg az ördög szolgálatát szabadságnak. Isten és az emberek rosszakarói ők, miként maga az ördög is Isten és az emberek rosszakarója. Valahányszor halljátok, hogy valaki a szabadságról beszél nektek, előbb jól vizsgáljátok meg, nem rabszolgája-e ő valamilyen szenvedélynek vagy bűnnek. Életük tisztátalanságáról, arcátlanságukról és önfejűségükről felismertek minden hamis szabadság-tanítót. Erre int titeket az apostol.

Ó, Urunk, az igaz szabadság egyetlen ajándékozója, őrizz meg minket minden Te és a mi rosszakarónk hálójától. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 26.

1. Szent Hermolaosz áldozópap. Nikomédiai pap volt. Maximianus császár idején ő is azon 2000 vértanú közé tartozott, akiket a császár arra ítélt, hogy a templomban, a templommal együtt égessenek el (lásd december 28.). Hermolaosz akkor valahogy elkerülte a halált két másik pappal, Hermipposszal és Hermokratésszal együtt. Hermolaosz keresztelte meg Szent Panteleimont, akivel együtt állították bíróság elé, kínozták meg, végül pedig karddal fejezték le. Vele együtt szenvedett vértanúhalált Hermipposz és Hermokratész is; mindannyian elnyerték a győzelem és dicsőség koronáját Krisztus országában. 304 körül szenvedtek el tiszteletre méltó vértanúságukat.

2. Paraszkéva vértanúnő. Rómában született keresztény szülőktől, és gyermekkorától fogva Krisztus hitére nevelték. Nagy buzgósággal igyekezett tettekkel is teljesíteni Isten minden parancsolatát. Szilárd hittel és hitéhez méltó élettel másokat is az

igaz hit és a kegyes élet útjára vezetett. Szülei halála után Paraszkéva minden vagyonát szétosztotta a szegények között, ő maga pedig szerzetesnő lett. Szerzetesként még nagyobb buzgalommal hirdette Krisztus hitét, senki elől sem rejtőzködve, bár abban az időben a római hatóságok véresen üldözték a keresztény hitet. A gonosz zsidók vádolták be először a tiltott hit hirdetése miatt. Antoninus császár elé állították. A császár minden hízelgése kevésnek bizonyult, hogy megingassa hitében Isten e szolgálóját. Ekkor tűzhalálra ítélték, és izzó sisakot tettek a fejére. Ám az Úr csodás módon megmentette őt, így megszabadult és elhagyta Rómát. Ismét városról városra járt, hogy a sötétségben élő pogány népet az igaz hitre térítse. Még két városban állították fejedelmek és bírák elé, kínozták az Úrért, miközben nagy csodákat tett, és Isten erejéből gyorsan felépült kínjaiból és sebeiből. A pogányok, mint mindig, csodáit a mágiának tulajdonították, gyógyulását pedig isteneik erejének és kegyelmének. Szent Paraszkéva egyszer így szólt a kínzó fejedelemhez: „Nem a te isteneid gyógyítottak meg engem, fejedelem, hanem az én Krisztusom, az igaz Isten." Végül Tarasziosz fejedelem karddal lefejeztette. Így fejezte be dicsőségesen gyümölcsöző életét e szent asszony. Ereklyéit később Konstantinápolyba vitték. A II. században szenvedett vértanúhalált Krisztusért.

3. Ugrain Szent Mózes. Az ifjú Borisz orosz herceg udvarában szolgált. Amikor az istentelen Szvjatopolk meggyilkolta Boriszt, Mózes megmenekült és Kijevbe menekült. Ám nem sokkal később Boleszláv lengyel király rabszolgaként Lengyelországba hurcolta, és ezer aranyért eladta egy fiatal és bűnös özvegyasszonynak, Boleszláv egyik elesett hadvezérének feleségének. Ez a gonosz asszony bujaságra akarta csábítani Mózest, de ő nem hagyta magát, mert megfogadta, hogy tisztaságban él az Úr előtt. Ekkor az asszony házasságot ajánlott neki, de ő azt is elutasította. Mózes titokban felvette a szerzetesi rendet egy szenthegyi (Athos-hegyi) szerzetestől, és szerzetesi ruhában jelent meg úrnője előtt. Az asszony megkötöztette, megkorbácsoltatta, és megparancsolta, hogy vágják le nemi szervét. Öt teljes éven át tartott ez a sikertelen kísértés e szégyentelen asszony részéről; öt év kín és gyötrelem! Ám Boleszláv király váratlanul meghalt egy lázadásban, amelyben az asszonyt is megölték. Ekkor Mózes szabadon Kijevbe ment, ahol Szent Antal mellett az imádságnak és a csendes remeteségnek (hészükhaszmusnak) szentelte magát. Miután teljesen legyőzte magában a szégyenteljes vágyat, sokaknak segített megszabadulni attól. Szent ereklyéi is sokakon segítettek (lásd Sokatszenvedett János életét, július 8.). Tízévnyi barlangi remeteség után Szent Mózes 1043. július 26-án hunyt el, és átköltözött Krisztus örök és szűzi országába.

Mózes Isten előtt tisztaságot fogadott,
Szabad maradt lelke, bár bilincset hordott.

A gazdag és bűnös asszonynak így felelt,
Ki buja rabságban, vágyak közt nevelkedett:
– Mely ember az, ki asszonyra hallgatva
Megmentette lelkét, a vágytól tipratva?
Ádám az asszony miatt űzetett ki a Paradicsomból,
Sámson Delila miatt veszett el dicsőségéből.
A bölcs Salamont is asszony vezette félre,
Bálványok ostoba imádója lett végre.
Heródes fejét is asszony bűvölte meg,
Így az Előhírnök János feje hullott le.
Hagyj el engem, asszony, Isten szolgája vagyok,
Keress a világban magadhoz illő társat.
A te akaratodnak nem hódol meg lelkem,
A veled való életben boldogságom nem lelem.
Hogy testem tiszta maradjon, ez nékem szükség,
Az Úr előtt ez az én szent kötelességem.
Sem hízelgés, sem arany, sem egész hatalmad
Testem és elmém tőle el nem csábíthatják.
Mindenható az Úr, Ő megsegít engem,
Hogy fogadalmamat hűséggel megőrizhessem.
Csak tiszta víz csobog a Paradicsom kertjében,
A tisztaság Istene tisztának teremtett minket.
Ő tisztának akar, és a tisztákat váltja meg,
A tisztaság, asszony, a keresztény dicsősége.

ELMÉLKEDÉS

Egyetlen szenvedélyt sem lehet legyőzni nagy küzdelem nélkül. A bujaság szenvedélyét az Atyák halálnak nevezték. Amikor a parázna megszabadul e szenvedélytől, az olyan, mintha feltámadt volna a halálból. Azoknál, akik a világban élnek, a bujaság leginkább a látvány által lobban lángra, míg a pusztában aszkézisben élőknél a gondolatok és a képzelet által. Szent Sárát, a nagy aszkéta nőt, harminc éven át gyötörte a paráznaság démona a pusztában. Ő imádsággal mindig legyőzte és elűzte magától. Egyszer megjelent előtte a bujaság bűzös démona testi alakban, és azt mondta neki: „Legyőztél engem, Sára!" Sára alázatosan így felelt: „Nem én győztelek le, hanem az Úr Krisztus." És attól fogva a bűnös gondolat örökre elhagyta őt. Amikor Szent Poiment kérdezték, hogyan harcolhat az ember a bujaság démona ellen, ő így válaszolt: „Ha az ember megfékezi gyomrát és nyelvét, uralkodni tud önmagán." Szent Antal azt mondta, hogy a testben háromféle mozgás létezik: „az egyik természetes, a másik az

ételben való mértéktelenségből fakad, a harmadik pedig a démonoktól." Mások viszont azt mondták, hogy a buja vágyat a harag és a büszkeség is erősíti. Abban azonban mindenki egyetért, hogy az emberi józanság és erőfeszítés mellett nélkülözhetetlen Isten segítsége, hogy ez az utálatos szenvedély teljesen gyökerestül kiirtassék. Hogy pedig az ember képes megmaradni a tisztaságban, arról sokak mellett Szent Mózes, az ugrin is tanúskodik, aki 50 évet élt a világban és 10-et kolostorban – összesen 60 évet – teljes szűzi tisztaságban.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az amoreták feletti csodálatos győzelmet (Józsué 24):

1. Hogyan küldött Isten darazsakat az amoreták ellen, mire azok megzavarodtak, és Izráel fiai legyőzték őket;

2. Milyen hatalmas az Úristen, és miként tiporja el a gőgös igazságtalanokat apró dolgok segítségével.

SZENTBESZÉD

Azok nyomorúságáról, akik Krisztushoz járulnak, majd elpártolnak Tőle

„Mert akik a világ romlottságából kimenekültek az Úrnak és Megváltónak, Jéus Krisztusnak megismerése útján, aztán újra belemerültek és hatalmába estek, azokak ez az utóbbi állapotuk rosszabb, mint az azelőtti volt." (2Pét 2,20)

Fényes a nap, atyámfiai, de az apostoli szavak még fényesebbek. A nap a testeket világítja meg, de a lelkeket nem tudja, míg az apostoli szavak a lelkeket világítják meg. A lélek minden magasságát és minden mélységét tisztán látja az apostol, és izzó szeretetből megvilágítja azokat nekünk, hogy az üdvösség tiszta útjára vezessen minket. Két nagy tanítást ad nekünk néhány szóban.

Az első tanítás: e világ tisztátalanságától nem lehet másként elmenekülni, csak az Úr és Üdvözítő Jézus Krisztus megismerése által. Mindenekelőtt az Úr Jézus megismerése nélkül nem látható és nem ismerhető fel e világ tisztátalansága, azután pedig az Úr Jézus megismerése nélkül az ember nem tud megtisztulni ettől a tisztátalanságtól.

A második tanítás: amikor az ember az Úr Jézus megismerése által elmenekül e világ tisztátalanságától, majd ismét belekeveredik abba, akkor az utóbbi állapota rosszabb lesz az elsőnél. Mert megismerve a világosságot, újra visszatér a sötétségbe, és a sötétség még sötétebb lesz; megismerve az igazságot, újra elmerül az igazságtalanságban, és a büntetés még rettenetesebb lesz; és megismerve a szentséget, újra

állati sorba süllyed, és az állat még dühödtebb lesz. A szent apostol nem riad vissza attól, hogy ezt a visszatérést a saját okádására visszatérő kutyához, és a megfürdött, de újra a sárba vágyó disznóhoz hasonlítsa.

Aki megismerte az Úr Jézust, az megismert mindent, amire az üdvösséghez szüksége van; látást kapott, hogy lássa a tisztátalanságot, a hazugságot és az igazságtalanságot, és erőt kapott, hogy mindezektől megmeneküljön. Ne térjen hát vissza, nehogy az örök halál elnyelje őt. Ne kísértse Istent számtalanszor. Mert ha Isten gyors volt is a megmentésében az első alkalommal, lassabb lesz másodszorra, és még lassabb harmadszorra. Ó, mily fényesek az apostoli szavak, testvéreim!

Ó, Úr Jézus, mindenható és jóságos Üdvözítő, ne távozz el tőlünk gyengeségünk óráiban, és szabadíts meg minket, amikor a világ tisztátalanságai újra magukhoz vonzanak. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 27.

1. Szent Pantaleon nagyvértanú. Született Nikomédiában, keresztény anyától és pogány apától. Anyját Evulának, apját Eusztorgiosznak hívták. Fiatalemberként orvosi tudományokat tanult. Hermolaosz pap magához hívta, Krisztus hitére tanította és megkeresztelte. Pantaleon csodálatos módon meggyógyított egy vakot, akit más orvosok hiába kezeltek; Krisztus nevében gyógyította meg és megkeresztelte őt. Az orvosok irigységből feljelentették Pantaleont mint keresztényt, így Pantaleon Maximianus császár bírói széke elé került. „Testben a földi császár előtt állt, de elméjében a mennyei Király előtt." A császár előtt szabadon kereszténynek vallotta magát, és a császár szeme láttára meggyógyított egy bénult embert hosszan tartó betegségéből. Ez a csoda sok pogányt vonzott Krisztus hitéhez. A császár kínvallatásnak vetette alá, de az Úr többször is megjelent neki, és sértetlenül kimentette őt. Ekkor szenvedett mártírhalált Szent Hermolaosz is Hermipposszal és Hermokratésszal együtt. Halálra ítélése után Szent Pantaleon imára térdelt. Ekkor a hóhér karddal a nyakára sújtott, de a kard elhajlott, mintha viaszból lett volna. A hóhér nem tudta őt kivégezni, amíg a szent be nem fejezte az imát, és maga nem mondta, hogy vágják le a fejét. Ereklyéi gyógyító erejűvé váltak. Pantaleont egy olajfa alatt fejezték le, amely ezután bőségesen termővé vált. Pantaleon jelentése – irgalmas. Az irgalmas Isten befogadta igaz lelkét, és nagy szentjei között dicsőítette meg. Ez a csodálatos vértanú fiatal korában, 304. július 27-én szenvedett becsülettel Krisztusért. Szent Pantaleont a vízszenteléskor és az olajszenteléskor mondott imákban hívják segítségül, Szent Hermolaosszal és a többi ingyenes orvossal és csodatevővel együtt. A legcsodálatosabb, neki szentelt templom a Szent Hegyen (Athos) található.

2. Szent Kelemen ohridi érsek. Szent Metód és Cirill tanítványa. Szent Metód halála után Kelemen a németek nyomására Morvaországból délre indult. Gorazddal, Naummal, Szávával és Angelariosszal – akiket együtt „Ötösöknek” neveznek – átkelt a Dunán, vendégeskedett Borisz Mihály cárnál, majd Ohrid vidékére érkezett. Először Belicában alapított kolostort, ahol az első püspöki székhelye is volt. Később Ohridba költözött, ahonnan nagy főpásztori és felvilágosító tevékenységet fejtett ki az egész környéken. Ohridban Szent Kelemen templomot emelt Szent Pantaleon tiszteletére. Sok tanítványa volt, akik szláv betűkkel másoltak könyveket a szláv nép számára. Ebben a tevékenységben különösen Szent Naum segítette őt. Életében is tett csodákat, és ereklyéi a mai napig gyógyító erőt mutatnak. Nagy fáradozás és Istennek tett hűséges szolgálat után békében hunyt el Ohridban 916-ban. Csodatevő ereklyéi az egykori Szent Istenszülő-templomban nyugszanak, amelyet később Szent Kelemenről neveztek el.

3. Boldog Miklós. Krisztusért balgatag Novgorodban. Gazdag szülők fia volt. Elhagyta vagyonát, és balgatagként rótta az utcákat, ezen az életmódon keresztül tanítva az embereket. Társa ugyanebben a lelki gyakorlatban/küzdelemben Boldog Teodor volt. Egyszer a nép előtt futva mindketten átfutottak a folyó felszínén a víz felett. Az Úrban hunyt el 1392-ben.

4. Boldog Antusza. Hosszú remeteélet után egy 90 nővérből álló kolostort alapított. Az ikonrombolás idején, V. Kónsztantinosz (Kopronümosz) alatt mind a 90 apácát megölték, majd ezután Boldog Antusza is elhunyt 759-ben.

5. Százötvenhárom vértanú. Akiket a tengerbe fojtottak Thrákiában.

Öttagú Szentek, Istennek kedveltjei,
Az evangéliumi méz méltó hordozói,
Széles e világon vitték a szent hitet,
Míg a kék tó partján leltek pihenőhelyet.
Hogy onnan még nagyobb buzgalommal lássanak munkához,
S az Úrral édesitsék a keserű emberi életet.
Kelemen főpap, Isten hű szolgája,
Ki sok kínt és gúnyt türelemmel eltürt,
Ohrid számára ő lett Krisztus zászlaja,
Vele szent Naum, Angelár és Száva,
S a boldog Gorazd – az Öttagú Szentek,
Mind Isten emberei, kik érte küzdöttek.
Ezer éve már a mennyekben élnek,
Ezer éve értük csodálat kél a népben.
Fáradtságot nem kímélve népeket kereszteltek,

Dicsőséggel koronáztak, mert Istent szerették.
Ohrid őrzi az Ötök fényes dicsőségét,
Hirdetve a szlávság büszke reménységét.

ELMÉLKEDÉS

Ha adományt adsz a szegénynek, tudd meg, hogy amennyi jót teszel ezzel felebarátodnak, annyit - sőt még többet - teszel önmagadnak is. Szent Antal mondja: „felebarátunktól jön nekünk az élet és a halál is." Damaszkuszi Szent Péter pedig ezt írja: „ahogyan a szegényeknek hálát kell adniuk Istennek és szeretniük kell a gazdagokat, akik jót tesznek velük, úgy - sőt még sokkal inkább - a gazdagoknak is hálát kell adniuk Istennek és szeretniük kell a szegényeket, mert ők Isten Gondviselése által üdvözülnek az adakozás révén mind a jelenlegi, mind a jövendő világban. Mert a szegények nélkül nemcsak a lélek üdvösségét nem nyerhetik el, de a gazdagságból fakadó kísértéseket sem kerülhetik el." A hiúságból vagy megvetéssel adott adomány semmit sem használ. Régi időkben a gazdagok aranyat vittek a remetéknek, és kérlelték őket, hogy fogadják el. Ritkán fordult elő, hogy a remeték örömmel fogadták az adományt; de még ha el is fogadták, a gazdagok iránti irgalmasságból tették azt. A legszegényebb emberek irgalmasságból fogadták el az adományt!

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Izrael csodálatos megszabadulását Sziszerától és seregétől (Bír.4.):

1. Hogyan könyörült meg az Úr a rabszolgasorsba jutott izraeliták kiáltásán, és adott nekik győzelmet Sziszera felett;
2. Hogyan küldött Debóra prófétanő egy csekély erőt a Tábór-hegyre Sziszera ellen, akinek kilencszáz vas harci szekere és hatalmas serege volt;
3. Hogyan omlott össze Sziszera ereje, és hogyan pusztult el maga Sziszera is.

SZENTBESZÉD
a szentség megjövendölt gúnyolóiról

„Először is értsétek meg, hogy az utolsó napokban csúfondáros gúnyolódók fognak fellépni, akik saját vágyaik szerint élnek." (2Pét 3, 3)

Megváltozik-e vagy eltorzul-e a tükör, amikor egy gúnyolódó áll előtte, nevetve és gúnyolva a tükröt? Nem, a tükör nem változik és nem torzul el, hanem marad olyan, amilyen volt. Isten sem változik meg, testvéreim, és nem torzul el, amikor a gúnyolódók

nevetnek rajta és gúnyolják Őt. A változatlan és tiszta Isten tudja, hogy a gúnyolódó csak saját magát gúnyolja. Isten szentségének gyalázásával a gúnyolódó önmagát torzítja el, és önmagából csinál szörnyeteget. Isten szentsége pedig érintetlen marad.

Ó, mennyire elszaporodtak már a mi időnkben, a mi napjainkban a gúnyolódók! Sokan, felettébb sokan vannak – de sokaságuk erőtlenebb az Egyetlenegynél. Mi a por sokasága egyetlen erős széllel szemben? Csak várni kell, türelemmel felvértezve várni, amíg az erős szél fel nem támad.

Megérkeztek a gúnyolódók, felettébb sokan, akik Isten szavát csúfolják. Saját szavaikat kínálják Istené helyett: a szentségtelent a szent helyett, a romlottat az egészséges helyett, a halálosat az életadó helyett. De Isten szava olyan, mint az erős szél, az ő szavaik pedig olyanok, mint a por.

Megérkeztek a gúnyolódók, felettébb sokan, akik Isten tetteit csúfolják, és még többen érkeznek majd. Saját tetteiket dicsőítik Isten tettei felett, és azt mondják, hogy kezeik munkája jobb és ésszerűbb Isten tetteinél. Az ő tetteik lopások; mert mindent, ami jót építettek, Isten anyagából és Isten építményeinek mintájára építették; és mindent, ami rosszat építettek, az ördög anyagából és az ördög építményeinek mintájára építették. Mivel dicsekszik hát a por? Mivel dicsekszenek majd a gúnyolódók holnap vagy holnapután, amikor vadszamarak patái tapodják sírjaikat?

Tisztaságos Uram, szentek a Te szavaid és erősek, mint a hatalmas szél, és szentek a Te tetteid, melyeknek nincs száma, sem mértéke. Tisztaságos Uram, mentsd meg nyelvünket a gúnyolódástól, és mentsd meg életünket a gúnyolódóktól. Téged illet a dicsőség és a hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 28.

1. Szent apostolok: Prohorosz, Nikanór, Timón és Parmenász. Ez a négy férfi a hét diakónus és a hetven apostol közül való volt. A többi három diakónus István, Fülöp és Nikolaosz volt. István első vértanút külön december 27-én, Fülöpöt pedig október 11-én ünnepeljük. Nikolaosz az eretneksége miatt nem került be a szentek sorába. Az első négynek nincs külön ünnepnapja, hanem mindannyiukról ezen a napon, július 28-án emlékezünk meg. Prohoroszt Péter apostol szentelte Nikomédia püspökévé. Egy ideig Szent János evangélista szolgálatában állt, és Patmosz szigetén lejegyezte azokat a kinyilatkoztatásokat, amelyeket Szent János szájából hallott. Ezután visszatért Nikomédiába, ahol nagy fáradozással térítette a népet a hitre. Vértanúként végezte életét Antiochiában, ahol a hitetlenek megölték. – Szent Nikanór Jeruzsálemben szenvedett vértanúhalált ugyanazon a napon, mint Szent István fődiakónus, és hamarosan

követte őt kétezer másik keresztény is, akiket a gonosz zsidók öltek meg. - Timón Arábia püspöke volt, és Krisztusért a kereszten szenvedett vértanúhalált. – Parmenász az apostolok szeme láttára halt meg, akik megsiratták és eltemették őt.

2. Szent Julián vértanú. Antoninus császár idején Szent Julián Dalmáciából az itáliai Campaniába költözött. Szép fiatalember volt, aki lélekkel teljesen átadta magát az Úrnak. Útközben találkozott a császári katonákkal, akik keresztények elfogására indultak. „Békesség nektek, testvéreim!" – köszöntötte őket Julián. E köszöntésből és az ifjú arcának szelídségéből a katonák arra következtettek, hogy keresztény. Kérdésükre Julián így válaszolt: „Keresztény vagyok, származásom szerint dalmát." Julián nyíltan beismerte nekik azt is, hogy azzal a céllal utazik, hogy a bálványimádókat az egyetlen élő Istenhez térítse. A katonák szívtelenül verték őt, végül egy árokba dobták, ahol hét napot töltött mindenféle emberi táplálék nélkül. De megjelent neki Isten angyala, aki mennyei eledelt adott neki. A bíróság elé állítva Julián szilárd maradt a hitben, mint a gyémánt. Látva férfiasságát és rendíthetetlen hitét, harminc ember tért meg az Úr Krisztushoz. Halálra ítélése után Szent Julián térdre borult és imát intézett Istenhez, hálát adva vértanúi küzdelméért, és kérve Őt, hogy könyörüljön mindazokon, akik tisztelik az ő emlékezetét. Bárddal fejezték le, ő pedig átadta lelkét Istennek.

3. Xeropotamusi Szent Pál. Mihály Kuropalatész császár fia. Kiváló műveltségével, ritka bölcsességével és szelídségével Prokopiosz (így hívták eredetileg) ifjúkorában egész Konstantinápoly csodálatának tárgya volt. Egy oklevélben az idősebb Rómanosz császár „a filozófusok legnagyobbikának" nevezi őt. Ám tartva attól, hogy lelke felfuvalkodik és elvész az emberi dicsőség miatt, ez a fényes ifjú egy napon koldusgúnyát öltött, és a Szent Hegyre (Athosz) ment, ahol a híres Szent Kozmától vette fel a szerzetesi rendet. Hosszú remeteélet után felújíttatta a Xeropotamusz-kolostort, majd nem sokkal később felépítette az új Szent Pál-kolostort, ahol idős korában elhunyt. Amikor a kolostort felszentelték, Rómanosz császár ajándékként a Szent Kereszt egy nagy darabját küldte el, amelyet a mai napig ott őriznek. Erről a szentről azt mondják, hogy Macedóniában és Szerbiában is hirdette az evangéliumot. Sok kínt szenvedett a gonosz ikonromboló, Örmény Leó császártól, majd 820-ban hunyt el az Úrban. Halála előtt Szent Pál így szólt a testvérekhez: „Íme, eljött az óra, amelyet lelkem mindig vágyott, és amelytől testem mindig rettegett."

4. Szent Euszták vértanú. Krisztus ezen vértanúja katona volt Ankürában. Bíróság elé hurcolva nem ijedt meg semmilyen kíntól, hanem szabadon dicsőítette az Úr Krisztus nevét. Kornéliusz vezér parancsára átfúrták a talpait, kötelet húztak át rajtuk, és Isten emberét egy folyóig vonszolták, majd a vízbe dobták. Isten ereje által megmenekült és sebeiből kigyógyult, majd teljesen egészségesen jelent meg a vezér előtt. Amikor a vezér élve látta őt, annyira megrémült, hogy kardot rántott és saját magába döfte. Euszták még élt egy ideig, majd 316-ban hunyt el az Úrban.

A világ az ifjú Pált fennen dicsőítette,
Ezért az ifjú herceg a királyságot elvetette,
A királyi fényt, a gazdagságot és a hatalmat,
A városi intrikát és a romlott fényűzést elhagyta.
Elmenekült a világtól, mindenkitől elfutott,
A pusztába, hol a szentek rejtőznek, odajutott,
Hol nehéz küzdelemmel a lelküket mentik,
És éjjel-nappali dicsérettel Istent dicsőítik.
Az Athosz-hegyen Pál talált magának helyet ,
Hogy lelkéből új tésztát gyúrjon,
Hogy lelke olyan legyen, mint a kisgyermeké,
S önmaga és a világ középpontját lelhesse meg.
Amit Pál kívánt, azt mind el is érte,
A rögös úton Isten segítő kezét kérte.
Megszabadította testét a pusztító vágytól,
Megszabadította lelkét a démoni hatalomtól.
Mindent megkeresztelt Krisztus keresztjével,
Testet és lelket. Mint tiszta gyertya fényével,
Isten szerelmétől szépségesen lángolva,
Isten angyalai által az égbe ragadtatva.
Az ifjú Pált, ki a földi országot elhagyta,
Isten az égi országban fennen megdicsőítette.

ELMÉLKEDÉS

A rosszindulat-mentességről (szelídségről) így ír Sínai Szent Nilus: „Törekedj, fiam, hogy mindenkor egyszerű és jóságos legyél. Ne legyen más a szívedben és más a nyelveden, mert ez álnokság és hazugság. Légy igazmondó és ne hazug, mert a hazugság a gonosztól való. Ne fizess rosszal a rosszért; ha valaki rosszat tesz veled, bocsáss meg neki, hogy Isten is megbocsásson neked. Ha kínoz a haragtartás, imádkozz Istenhez teljes lélekkel azért a testvéredért (gonosztevődért), és a haragtartás elmenekül tőled.” - Mesélik, hogy egy ifjú elhatározta: szolgálni fog egy igen szeszélyes öreget, csak azért, hogy Isten megbocsássa bűneit. Tizenkét évig bírta a leggyötrelmesebb szolgálatot, majd elköltözött az Úrhoz. Egy nagy lelkiatya látta az ifjú lelkét a Paradicsomban, amint így imádkozik Istenhez azért a gonosz öregért: „Uram, amint te megkönyörültél rajtam őmiatta, könyörülj meg rajta is a Te nagy jóságod szerint énértem, a Te szolgádért!” Negyven nap múlva a szeszélyes öreg is meghalt, és a lelkiatya ismét látta, hogy az öreg lelke is megnyugodott a Mennyek Országában. Milyen gyönyörű és csodálatos volt annak a türelmes ifjúnak a jósága – valóban csodálatos!

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az áldozat csodálatos meggyulladását a kövön (Bír. 6.):

1. Hogyan jelent meg az angyal Gedeonnak, és Gedeon hogyan sietett kenyeret és húst hozni, hogy megvendégelje az angyalt;

2. Hogyan érintette meg az angyal botja hegyével a kenyeret és a húst, mire tűz támadt, és elégette az áldozatot.

SZENTBESZÉD
az oktalanok oktalan kérdéséről

„Hol van az ő eljövetelének ígérete?" (2Pét 3, 4)

Így kérdeznek az Isten szentségének gúnyolói. Azok, akik gúnyolódnak Isten szavain és tettein, gúnyolódnak Isten ígéretein is. Mi, hívők, azt mondjuk: az Úr eljön; ők pedig gúnyolódnak és azt mondják: mikor jön el, ha eddig még nem jött el? Mi mondjuk: az Úr megígérte az eljövetelt; ők pedig gúnyolódnak: hol van az ő eljövetelének ígérete? Atyáink - mondják - éltek és meghaltak az Ő eljövetelét várva, de Ő nem jött el. Vajon - kérdezik - várjuk-e még Őt? Igen, testvéreim, mi várjuk Őt, és várni is fogjuk. Ő megígérte, hogy eljön, és el is fog jönni. A szent apostol is megerősíti az Úr ígéretét; íme, ő magának az Úrnak a szájából hallotta azt, abból a szájból, amelyből csak az igazság származik.

Az Úr előtt ezer esztendő annyi, mint egy nap. Ezekkel a szavakkal zárja le az apostol a gúnyolódók száját, minket pedig türelemre tanít. Már csaknem kétezer esztendeje, hogy Isten Fia ígéretet tett arra, hogy ismét eljön hatalommal és dicsőséggel, hogy megszabadítsa a hívőket és megbüntesse a hitetleneket, de Ő még nem jön – mondják a gúnyolódók. Ó, ti oktalan gúnyolódók, hát Istennek is olyan hosszú kétezer esztendő, mint nektek? Nem gondoltok arra, hogy Neki kétezer esztendő olyan, mint két nap? Vajon két nap alatt kell beteljesítenie minden ígéretét? Ő, a Halhatatlan, nem siet úgy, ahogyan ti, halandók siettek. Ti siettek, mert hamarosan meghaltok, de Ő halhatatlan, és nem fél a haláltól. Ő meg fog találni titeket a sírjaitokban is, amikor eljön. Az angyali harsona felébreszt titeket, és feltámadtok, éppen csak annyira, hogy lássátok: Ő igazmondó; azután pedig a rágalmazók sötét országába taszíttattok, mert rágalmaztátok az igazság Urát, és hazugsággal vádoltátok Őt.

Az Úr nem akarja, testvéreim, hogy kíváncsiskodjunk a nap és az óra felől, amikor eljön; Ő csak azt akarja, hogy higgyük: el fog jönni. Akár élünk, akár halottak leszünk, amikor eljön, látni fogjuk az Ő eljövetelét. Nem elég-e ez?

Ó, Úr Isten, Megváltónk, taníts minket türelemre és erősíts meg minket a hitben. Te eljössz, tudjuk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 29.

1. Szent Kallinikosz vértanú. Kilikia szülötte. Kiskorától fogva keresztény kegyességben nevelkedett. Mindent elhagyva indult el hirdetni az evangéliumot. Ankürában elfogta őt egy Szakerdon nevű pogány fejedelem. Amikor a fejedelem szörnyű kínzásokkal fenyegette meg, ha nem hódol a bálványoknak, Szent Kallinikosz így válaszolt: „Minden kín, melyet Istenemért szenvedek el, olyan szívesen jön nekem, mint éhesnek a kenyér". A borzalmas bántalmazások és verések után a fejedelem vasszandált adatott rá, amelynek belsejében szögek voltak, és megparancsolta, hogy hajtsák őt Gangra városába. Ankürában ugyanis nem merték tovább kínozni vagy kivégezni, mivel Isten emberének hősies türelmét látva sokan Krisztus hitére tértek. Útközben a katonák megszomjaztak, de nem volt víz. Szent Kallinikosz Istenhez imádkozott, és vizet fakasztott egy kőből. Amikor Gangra városába értek, a kínzók egy izzó kemencébe vetették Szent Kallinikoszt. A szent így imádkozott Istenhez: „Hálát adok Neked, mennyei Atyám, hogy méltóvá tettél erre az órára, amelyben szent Nevedért halok meg". Ezután belépett a tűzbe. Amikor a tűz kialudt, testét holtan találták, de épen és a tűztől sértetlenül. Tisztességgel szenvedett és elnyerte az örök dicsőség koszorúját 250 körül.

2. Szent Szeráfima vértanúszűz. Antiókhiai leány. Egy Szavina nevű szenátorné házában élt, akit Krisztus hitére térített. Hallott róla egy Virilus nevű keresztényüldöző, és elrendelte, hogy vezessék elé. Mivel Szeráfima rendíthetetlen maradt hitében, a kínzó parancsára börtönbe vetették, és ifjakat küldött hozzá, hogy ott töltsék vele az éjszakát és meggyalázzák őt. Szeráfima a börtönben Istenhez imádkozott, amikor az ifjak a börtön ajtajához értek. Ott hirtelen megvakította őket Isten angyala, kezében karddal, ők pedig összeestek, mint a holtak, teljesen öntudatlanul és elerőtlenedve. Másnap a kínzó megkérte Szeráfimát, hogy imájával térítse magukhoz az ifjakat. Mindezt a varázslásnak tulajdonítva, Virilus elrendelte, hogy a szent szüzet előbb gyertyákkal égessék, majd botokkal verjék. Ám miközben verték, a botból letört egy darab, felpattant és szemen találta Virilust, aki ettől megvakult. Végül karddal vágták le Krisztus ezen szolgálójának fejét, ő pedig átadta lelkét Istennek. A kegyes Szavina tisztességgel eltemette a testét, amelyből sokak számára gyógyulás kezdett áradni. Szent Szeráfima Hadrianus császár idején (117–138) szenvedett vértanúhalált.

3. Szent Theodoté vértanú. Fiatal özvegyasszony három gyermekkel. Thesszalonikiben Szent Anasztáziával (december 22.) együtt fáradozott Isten ügyéért, teljesen a kegyes életnek szentelve magát. Diocletianus üldözése idején halálra ítélték, és gyermekeivel együtt tüzes kemencébe vetették. Szent lelkük a mennyei hazába szállt.

4. Mcsetai Szent Euszták vértanú. Perzsa származású, Arbuketa faluból. Harmincéves korában érkezett Mcseta városába, ahol látva a keresztények életét és hitét, felvette a keresztséget. Krisztusért megkínozták, és Tifliszben (Tbiliszi) fejezték le 589 -ben. Ereklyéi a mcsetai székesegyházban nyugszanak, és gyógyulást adnak a hívőknek.

Szeráfima, az angyalok kedveltje,
Lélekben és testben is tiszta, ártatlan,
Gondolataiban mentes minden rossztól,
Sok napon át kínozták őt kegyetlenül
A halhatatlan Úr Krisztusért.
A hitetlen fejedelem a templomba kényszerítette,
Hogy áldozzon a bálványoknak.
A szent Szeráfima így felelt:
– Az egyetlen Isten szolgálóleánya vagyok,
Testem a Szentlélek temploma,
Szüzességben őriztem meg testemet,
Hogy Istennek áldozatul mutassam be,
E testi templomot az Úrnak áldozatul.
Kínozd testem, amennyire tetszik,
De lelkemet holtan nem fogod látni,
Élő a lélek a halál előtt és után,
Tűzzel, karddal el nem tiporhatod.
A test a lélek hajlékául épült,
És a lélek szenteli meg a testet.
Istentől jön a lélek a világba,
Hogy a testben az Urat dicsőítse.
Dicsőség Istennek, a Szentháromságnak!
Dicsőség Istennek, Teremtőmnek!

ELMÉLKEDÉS

Igaz bűnbánattal, könnyekkel, imádsággal és jó cselekedetekkel még a legtisztátalanabb lélek is teljesen megtisztulhat és megváltozhat. Ezért légy figyelmes, és ne emlegesd kárörvendve a megbánt bűnös vétkeit, hanem adj hálát Istennek, és csodálkozz azon, miként lett a sötétségből világosság, és a sárfészekből tiszta víz. Amaszisz egyiptomi király alacsony sorból származott, így amikor király lett, az emberek kevéssé tisztelték őt, emlékezve származására. Hogy túljárjon az emberek eszén és kivívja tiszteletüket, fogott egy fém mosdótálat, amelyben a palota látogatói szokták lábukat mosni, beolvasztatta azt, és egy bálványszobrot készíttetett belőle. Ezután a király felállíttatta ezt a bálványt az utcán. Az emberek a szobrot látva térdet hajtottak előtte, és isteni tiszteletben részesítették. Ekkor a király kihirdette, miből készült ez a bálvány. Megértették az emberek, hogy a király ezzel azt akarta megmutatni: nem arra kell gondolniuk, mi volt ő korábban, hanem arra, mi ő most. És ettől fogva megadták a királynak a királyi tisztességet.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a csodálatos jelet, amelyet Isten mutatott Gedeonnak (Bír. 6.):

1. Hogyan volt egyik éjjel csak a gyapjúfürt harmatos, miközben az egész föld száraz maradt; és hogyan volt a másik éjjel az egész föld harmatos, miközben a gyapjúfürt száraz maradt;

2. Hogyan jelképezte ez előbb Izrael népét a pogány világ közepén (Krisztus eljöveteléig), azután pedig a pogány világot a kegyelem alatt, és a kegyelem nélküli Izraelt (Krisztus eljövetele után).

SZENTBESZÉD
a Félelmetes Nap elhalasztásáról Isten irgalmából

„Az Úr nem késik ígéretét teljesíteni, ahogy némelyek késedelmeskedésnek tartják, hanem türelemmel viseltetik irántatok, mert nem akarja, hogy valaki is elvesszen, hanem hogy mindenki bűnbánatot tartson.” (2Pét 3, 9)

Isten irgalma, testvéreim, halasztja azt a napot, amely úgy ég, mint a kemence, a próféta szavai szerint (Mal 4, 1). Szégyenüljenek meg tehát a gúnyolódók, akik Isten ígéretén csúfolódnak és azt mondják: hol van az Ő eljövetelének ígérete? Isten nem felejtette el ígéretét, hanem a bűnösök felejtkeztek el önmagukról. Isten pedig az Ő mérhetetlen irgalmából várja, hogy a bűnösök észhez térjenek, megbánják bűneiket és felkészüljenek arra a napra, amely nem ismétlődik meg. Íme, az a nap nem olyan, mint a többi nap, amely az embereknek adatik a bűnbánatra és az Istennel való találkozásra való felkészülésre. Az a nap egyetlen, és különbözik minden más naptól, mert nem a bűnbánatért, hanem az ítéletért jön el. Ahogyan a Félelmetes Ítélet egyetlen és megismételhetetlen, úgy az a nap is egyetlen és megismételhetetlen.

Isten nem akarja, hogy bárki is elvesszen az emberek közül. Ő nem a pusztulásra, hanem az üdvösségre teremtette az embereket. Van-e olyan kertész, aki zöldséget vetve azt kívánná, hogy a növénye elszáradjon és elpusztuljon? Isten pedig bölcsebb és könyörületesebb minden embernél. Istennek egyetlen vágya van: hogy minden ember tartson bűnbánatot és térjen meg a gonoszságból. Mennyire örül a szőlősgazda, amikor az elszáradt szőlője magához tér, újra kizöldül és gyümölcsöt terem! Mekkora öröme van hát Istennek és Isten angyalainak, amikor a bűntől elszáradt emberi lelkek megtérnek, megfiatalodnak a bűnbánat könnyeitől, és meghozzák a bűnbánat gyümölcsét.

Ó, irgalmas és emberszerető Uram, segíts a bűnösöknek, hogy érezzék irántuk való irgalmadat és könyörületedet - hogy érezzék és bűnbánatot tartsanak - hogy megbánják bűneiket és megtérjenek gonosz útjaikról. Téged illet a dicsőség és a hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 30.

1. Szent apostolok: Szilász, Sziluánusz, Kreszkensz, Epenetosz és Andronikosz. Mindannyian a hetven apostol közül valók. Szent Szilászt Jeruzsálemből Antiókhiába küldték Pállal és Barnabással, hogy eldöntsék a hívők közötti vitát a körülmetélésről: nevezetesen, hogy a pogányokat nem kell körülmetélni, amikor kereszténységre térnek (ApCsel 15, 22). Ezután Szilász Pállal utazott Ázsián és Macedónián keresztül, majd Korinthosz püspökévé nevezték ki, ahol békében hunyt el. Sziluánusz mindkét főapostolnak segített (1Pét 5, 12; 2Kor 1, 19). Tesszaloniki püspökeként sokat fáradozott és sokat szenvedett, mígnem földi életét mennyeire cserélte. Kreszkensz Pál apostol munkatársa volt (2Tim 4, 10), majd Galácia püspöke, később pedig misszionárius Galliában, ahol Traianus idején vértanúhalált halt Krisztusért. Szent Epenetosz, akit Pál apostol is említ (Róm 16, 5), Karthágó püspöke volt. Andronikosz (Róm 16, 7), Pannónia püspöke, akiről külön május 17-én emlékezünk meg.

2. Szent Valentin (Bálint) vértanú-püspök. Az itáliai Interamna városának püspöke volt. Meggyógyította Frontonus római tribunus testvérét betegségéből. Amikor Kratónnak, a híres filozófusnak a fia, Herimón megbetegedett, Frontonus tanácsára Kratón Rómába hívta Valentin püspököt. Herimón teste teljesen összegörnyedt, a feje a térdei közé volt hajolva. Valentin bezárkózott a szobába a beteggel, és az egész éjszakát imádságban töltötte. Másnap teljesen egészségesen vezette ki Herimónt és adta át apjának. Ekkor Kratón egész házanépével és három tanítványával együtt megkeresztelkedett. Herimón elhagyta apja házát és Valentinnal tartott. Ekkor keresztelkedett meg Avundius is, a római eparchosz fia. Az eparchosz ezen feldühödve elfogta Valentint, és kínzások után karddal kivégeztette. Ekkor vágták le Kratón három tanítványát is: Prokuloszt, Evivoszt és Apollonioszt. Testüket Avundius vette magához és tisztességgel eltemette. Mindannyian 273-ban szenvedtek vértanúhalált, és a mennyek országának polgáraivá lettek.

3. Szent Polükroniosz babiloni vértanú-püspök. Amikor Decius császár elfoglalta Babilont, elfogatta Polükronioszt három áldozópappal, két diakónussal és két megkeresztelt fejedelemmel: Abdonnal és Szennisszel. Polükroniosz semmit sem akart válaszolni a császár előtt, csak hallgatott, míg Szent Parmeniosz áldozópap válaszolt mindenki helyett. A püspököt és a papokat a császár Perzsiába, Kordova városába vitette, és bárddal végeztette ki őket. A fejedelmeket, Abdont és Szennist pedig magával vitte Rómába, ahol előbb vadállatok elé vetette, majd karddal ölette meg őket. Mindannyian tisztességgel szenvedtek vértanúhalált 251-ben.

4. Szent János katona. Titkos keresztény volt. Julianus Apostata (Hitehagyott) császár azért küldte, hogy ölje a kereszténye ket, ő azonban nem ölte meg, hanem

segítette őket az elrejtőzésben. Julianus ezért Konstantinápolyban börtönbe vetette. Amikor a gonosz császár meghalt, János a lelki küzdelemnek szentelte magát, tisztaságban és szentségben élve. Békében hunyt el öregkorában. Halála után megjelent azoknak, akiknek segítségre volt szükségük. A hozzá intézett imádságok segítenek a tolvajok megtalálásában.

5. Boldog Angelina anya, szerb despotaasszony. Ereklyéi a krušedoli kolostorban nyugszanak (Életrajzát lásd december 12-én).

A hitetlen uralkodó, a félelmetes Decius császár,
Haragjában felkiáltott: Ó, Polükroniosz,
Miért nem tiszteled a római isteneket, te vén?
Miért nem akarod hallani a császár parancsait?
De a szent hallgat, semmit sem szól.
Ismét kérdi a császár, de a szent nem beszél.
– Néma ez az ember! – vonta le a következtetést Decius.
– A mi atyánk nem néma – mondta Parmeniosz –,
Csak nem akar szólni, tisztán tartja ajkait,
Tisztán tartja ajkait Krisztus parancsa szerint:
Ne dobjátok gyöngyeiteket a sertések elé,
És ne adjátok a kutyáknak az isteni szentséget!
A szent őrzi a gyöngyöt, magában tartja azt,
Hogy ne mocskolja be száját a hozzád való beszéddel. –
Decius feldühödve, mint még soha életében,
Megparancsolta, hogy vágják ki Parmeniosz nyelvét.
Kivágták a nyelvét. De mit ért ez neki –
Hiszen a szent beszéde még csodásabb és erősebb lett?
Mert az Úr harcol az Ő buzgó szolgáiért,
Megóvja őket a szégyentől és az emberi gúnytól.

ELMÉLKEDÉS

Meg kell különböztetni a bűnöst a bűnbánótól. Ha magadra vállaltad a szerepet, hogy megfedd a bűnöst, vigyázz jól, hogy ne fedd meg a bűnbánót is. Emlékezz a tékozló fiúról szóló példabeszédre, hogy milyen kedves Istennek a megbánt bűnös. Legyen hát neked is kedves az, aki kedvessé vált Isten előtt. Megtörtént azokban az időkben, hogy egy szerzetes bűnbe esett, amiért kiűzték a kolostorból. Ez a szerzetes elment Szent Antalhoz, megvallotta bűnét, bűnbánatot tartott, és egy ideig Antalnál maradt. Ekkor Antal visszaküldte őt a kolostorba, de ott nem fogadták be, hanem újra

elűzték. A bűnbánó ismét visszatért Antalhoz. Antal újra visszaküldte őt a kolostorba a következő üzenettel a kolostor atyáihoz: egy hajó hajótörést szenvedett és elvesztette rakományát; nagy kínnal a hajó elérte a kikötőt, ti pedig el akarjátok süllyeszteni azt is, ami megmenekült az elsüllyedéstől! – E bölcs üzenetet hallva az atyák örömmel fogadták vissza a bűnbánó testvért a kolostorba.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük Gedeon csodálatos győzelmét a mádiániták felett (Bír. 7.):

1. Hogyan gyűjtött össze Gedeon 32 000 katonát, és indult a mádiániták ellen;
2. Hogyan parancsolta meg neki Isten, hogy csökkentse ezt a létszámot, nehogy az izraeliták azzal dicsekedjenek, hogy ők győztek, és nem Isten;
3. Hogyan választott ki Gedeon mindössze 300 katonát, és győzte le a mádiánitákat, akik annyian voltak, mint a sáskák.

SZENTBESZÉD
az Úr Félelmetes Napjának eljöveteléről

„Mint a tolvaj, úgy jön el az Úr napja. Ezen a napon az egek nagy robajjal elmúlnak, az elemek a tűz hevétől felbomlanak, a föld és ami rajta van, elenyészik.” (2Pét 3, 10)

Félelmetes az Úr napja, ó, mennyire kimondhatatlanul félelmetes! Félelmetes mind a kérlelhetetlen igazságosság, mind pedig váratlansága miatt. Maga az Úr parancsolta meg: „Legyetek hát éberek, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát.” (Mt 25, 13), és az apostol, aki saját fülével hallotta e szavakat, csak ismétli azokat. Aki fél a tolvajtól, minden éjjel őrködik, hogy a tolvaj ne lepje meg őt. Aki fél az Úr napjától, minden nap és minden órában őrködik, hogy az a nap és óra ne váratlanul érje őt bűnben. Túlságosan is hozzászoktunk az idő kerekének szabályos forgásához, a nappalok és éjszakák rendjéhez, így nem is sejtjük annak a napnak a zúgását, amely elhomályosít minden napot, megállítja az idő kerekét és összetöri annak apró küllőit. Olyan lesz ez, mint amikor a nap tüzes arcát millió apró viaszgyertya fölé hajtja: elnyomja fényüket és megolvasztja viaszukat. Félelmetes, félelmetes, félelmetes az Úr napja!

Amikor az a nap tüzes arcát a mostani napok gyertyái fölé hajtja, azok kialszanak és elhomályosulnak; az egek zúgással elmúlnak – az egek, amelyekhez a mostani közönséges napokat mérjük –, az elemek pedig tűzben felbomlanak. Felbomlanak az anyagi elemek: a föld, a víz, a levegő és a tűz. És nem lesznek többé. Minden új lesz. Földi lakóhelyünk és minden rajta lévő alkotás megég. És nem lesznek többé.

Minden új lesz. Minden cselekedetünk is megég: ha Isten nem sajnálja saját alkotásait, vajon a mieinket sajnálni fogja-e? Isten nem az alkotásokat fogja keresni, hanem az alkotókat. Az alkotók mindannyian megjelennek Előtte az Ítéleten, cselekedeteik pedig elégnek. És minden új lesz. Aki kárhozatra ítéltetik, az kárhozatra; aki jutalmat kap, az jutalmat – az örökkévalóságra. Félelmetes, testvéreim, valóban félelmetes az Úr napja! Félelmetes váratlansága miatt, és félelmetes Isten kérlelhetetlen igazságossága miatt.

Ó, igazságos Uram, tégy minket józanná és éberré! Parancsold meg szent angyalaidnak, hogy tartsanak meg minket a józanságban és éberségben, hogy a bűn ne részegítsen meg és ne altasson el minket. Téged illet a dicsőség és a hála mindörökké. Ámen.

JÚLIUS 31.

1. Szent Evdokimosz. Kappadókiában született, kegyes szülők, Vaszíliosz és Evdokia gyermekeként. Teofilosz császár idején (829–842) Evdokimosz fiatal tiszt volt a seregben. Ám katonaként is minden erejével azon volt, hogy az evangéliumi parancsolatok szerint éljen. Szeplőtelenül őrizte tisztaságát, és kerülni igyekezett a nőkkel való beszédet, kivéve saját anyját; irgalmas volt a szegényekhez, buzgó a szent könyvek olvasásában, és még buzgóbb az Istenhez való imádságban. Kerülte a hiú szórakozásokat és az üres beszédet. „A világi zűrzavar és hiúság közepette olyan volt, mint liliom a tövisek között, és mint arany a tűzben.” Rendkívüli erényei miatt a császár Kappadókia vajdájává nevezte ki. Ezen a magas méltóságon Evdokimosz arra törekedett, hogy igazságos legyen Isten előtt és igazságos az emberekkel szemben. Isten Gondviselése szerint azonban korán, 33 éves korában elhunyt. Ereklyéi gyógyító erejűnek bizonyultak. Egy eszét vesztett ember megérintette a sírját és meggyógyult; egy bénult gyermek is felkelt és egészséges lett. Tizennyolc hónap elteltével anyja felnyitotta a koporsót, és testét olyannak találta, mintha élne, a rothadás minden jele nélkül. Csodás illat áradt a szent testéből. Ereklyéit később Konstantinápolyba vitték, és az Istenszülő új templomában temették el, amelyet az igaz életű Evdokimosz szülei építtettek.

2. Szent Julitta vértanú. A kappadókiai Kaiszareából származott. Egy szomszédjával vitája volt egy birtok miatt. A szomszéd elment a bíróságra, és bejelentette, hogy Julitta keresztény, ami abban az időben azt jelentette, hogy kívül esik a törvény védelmén. Szent Julitta inkább lemondott a birtokáról, mintsem a hitéről. Ám a gonosz pogányok ezután sem hagyták nyugodni: megkínozták, végül tűzben elégették 303-ban. Így Krisztus ezen követője feláldozta vagyonát és testét is lelke örök üdvösségéért.

3. Arimateai Szent József. A tiszteletre méltó József, gazdag ember, a zsidó Szinedrium tagja és Krisztus titkos követője volt (Mt 27, 57; Jn 19, 38). Nikodémussal együtt ő vette le Krisztus testét a keresztről, és saját sírboltjába helyezte azt. Emiatt a zsidók láncra verték és börtönbe vetették. Ám a feltámadott Úr megjelent neki, és meggyőzte őt feltámadásáról. Ezután a zsidók elengedték a börtönből, de kiűzték hazájából. Elindult a világba, hogy hirdesse Krisztus evangéliumát, és ezt az örömhírt elvitte Angliába is, ahol elhunyt az Úrban.

4. Szent János exarcha. Híres bolgár pap és teológus Simeon cár idejéből (892 –896). Szláv nyelvre fordította Szent Vazul „Hatnaposát" (Hexameron) és Damaszkuszi Szent János „Teológiáját". Békében hunyt el az Úrban.

József, gazdag és nemeslelkű ember,
Ki a megfeszített Krisztusban meg nem botránkozott.
De mikor a nap elsötétült és a föld megrendült,
Pilátushoz ment, és a hírrel eléje járult:
Hogy az Úr meghalt, az Életadó Úr –
Így lett a titkos tanítvány nyilvánossá végül.
Mikor a nyíltak elrejtőztek, a titkos felfedte magát,
Így nyerte el a bölcs József dicső hírnevét.
Majd Krisztus testét Nikodémussal elrendezte,
S saját kertjében az új sírba helyezte.
Zsidó kémek ezt hallották, s jelentették,
Az igaz Józsefet láncokba verték.
A sötét börtönben József raboskodott,
Míg az ő Ura az Alvilágban ragyogott.
József emlékeiben Krisztust forgatta,
Csodás tetteit sorra felidézte,
A sok csodát, szót és jövendölést,
Isten jelenlétében állt ő Őelőtte.
De most – sötétség mindenütt, kint és bent,
Sötét napok, éjek, esték és reggelek,
A ragyogó fény után, mely a napnál is fényesebb,
Ó, kétségbeejtő homály, az Alvilágnál sötétebb!
De íme, hirtelen a börtönben megvirradt:
A Feltámadott megjelent a láncra vert rabnak.
Ó, bátor és tiszteletreméltó József,
Te a Feltámadottban sem botránkoztál meg.
A meghalt Krisztusról vallottál Pilátusnak,

Majd a Feltámadottat is megismerted és dicsőítetted.
Dicsőítsen téged tisztességgel Britannia földje,
Hisz te vetetted el ott az üdvösség magvait először.

ELMÉLKEDÉS

A pusztai aszkéták azon fáradoznak, hogy elvágják saját akaratukat, és Isten akarata szerint éljenek. Tévesen gondolják egyesek, hogy a remete teljesen magányosan él. Egyetlen remete sem gondolja így. Ő Isten, Isten angyalai és az elszenderült szentek társaságában él. Ahol az ember elméje van, ott van az ember élete is. A remete elméje pedig a legnagyobb, legtisztább és legszámosabb társaságban van, amelyben ember csak lehet. Egyszer Márk abbé szemrehányást tett Szent Arzeniosz remetének: „Mi okból menekülsz a mi társaságunktól és a velünk való beszélgetéstől?" Arzeniosz így válaszolt: „Isten tudja, hogy szeretlek titeket, de nem lehetek egyszerre Istennel is és az emberekkel is. A mennyben ezreknek és ezerszer ezreknek egyetlen akaratuk van, az embereknél azonban az akarat sokféle és különböző. Ezért nem hagyhatom el Istent, hogy az emberekkel legyek."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az Isten büntetését, amely utolérte Abimeleket és a sikemieket (Bír.9):

1. Hogyan ölte meg Abimelek a sikemiek segítségével hetven testvérét;
2. Hogyan ölte meg Abimelek ezután magukat a sikemieket, hogyan rombolta le városukat, és hintett sót a helyére;
3. Hogyan pusztult el Abimelek sok győzelem után egy asszony miatt, aki a toronyból egy malomkődarabot dobott a fejére;
4. Hogyan érte utol Jótámnak, Gedeon fiának átka mind a sikemieket, mind Abimeleket.

SZENTBESZÉD
az utolsó várakozásról

„Ha tehát, szeretteim, ezeket várjátok, azon legyetek, hogy szeplőtelenül és feddhetetlenül találjon titeket békességben." (2Pét 3, 14)

Mi a mi utolsó várakozásunk, testvéreim? Éjjel a nappalt várjuk, nappal az éjjelt, majd ismét a nappalt, és ismét az éjjelt. De nem ezek a várakozások a mi utolsó várakozásunk. Mi a mi utolsó várakozásunk, testvéreim? Az örömben remegve várjuk a

szomorúságot, a szomorúságban reménnyel várjuk az örömöt, majd ismét a szomorúságot, és ismét az örömöt. De nem ezek a várakozások a mi utolsó várakozásunk. A mi utolsó várakozásunk, testvéreim, az Isten Ítéletének várása. Amikor eljön Isten Ítélete, az a félelmetes Nap, amely úgy ég, mint a kemence, akkor mindenki azt kapja, amit megérdemelt: egyeseknek nappalt, amelyet nem vált fel éjszaka, másoknak éjszakát, amelyet nem vált fel nappal; egyeseknek örömöt, amelyet nem vált fel szomorúság, másoknak szomorúságot, amelyet nem vált fel öröm. Ez az emberi nem utolsó várakozása, testvéreim, akár tud róla, akár nem, akár gondol rá, akár nem.

De nektek, hívőknek, tudnotok kell ezt, és gondolnotok kell rá. Ez a tudás legyen minden tudásotok csúcsa, és ez a gondolat irányítsa minden más gondolatotokat. Ehhez a tudáshoz és elmélkedéshez tegyétek hozzá a legfontosabbat: az igyekezetet, hogy tiszták és igazak (pontosabb fordításban: szeplőtelenek és feddhetetlenek) és békességben legyetek. Igyekezzetek tiszták lenni elmétekben és szívetekben, igazak a lelkiismeretetekben, és békességben Istennel. Csak így nem fog titeket megrémíteni a váratlanságával az utolsó várakozás, és nem taszít titeket a nappal nélküli éjszakába és az öröm nélküli szomorúságba. Ahogyan az Úr Jézus életében minden váratlan volt az emberek számára, úgy lesz váratlan az Ő második eljövetele is hatalommal és dicsőséggel. Váratlan volt születése a Tisztaságos Szűztől, váratlan az Ő szegénysége, váratlan a csodatételei, minden tette és minden szava, megaláztatása és önkéntes halála, feltámadása, mennybemenetele, az egyház és hitének elterjedése. Váratlan lesz az Ő második eljövetele is, minden váratlanságnál félelmetesebb váratlanság.

Ó, Uram, ó, igazságos Bíró, hogyan fogunk Veled találkozni tisztaság, feddhetetlenség és békesség nélkül? Segíts nekünk, segíts, hogy legalább valamennyire felkészüljünk a Veled való félelmetes találkozásra. Téged illet a dicsőség és a hála mindörökké. Ámen.